

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

KLASİK BİR ŞİİR MECMUASI
(İNCELEME - METİN - TIPKIBASIM)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Prof. Dr. Bahir SELÇUK

HAZIRLAYAN
Erhan ÖZDEMİR

ELAZIĞ-2018

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

KLASİK BİR ŞİİR MECMUASI
(İNCELEME - METİN - TIPKIBASIM)
YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Prof. Dr. Bahir SELÇUK

HAZIRLAYAN
Erhan ÖZDEMİR

Jürimiz, tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonunda bu yüksek lisans tezini oy birliği / oy çokluğu ile başarılı saymıştır.

Jüri Üyeleri:

1. Prof. Dr.

2. Prof. Dr.

3. Prof. Dr.

F.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun tarih ve sayılı kararıyla bu tezin kabulü onaylanmıştır.

Prof. Dr. Ömer OSMAN UMAR
Sosyal Bilimler Enstitü Müdürü

ÖZET**Yüksek Lisans Tezi****Klasik Bir Şiir Mecmuası
(İnceleme - Metin - Tıpkıbasım)****Erhan ÖZDEMİR****Fırat Üniversitesi****Sosyal Bilimler Enstitüsü****Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı****Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı****Elazığ – 2018, Sayfa: XI+188**

Mecmualar, kişilerin kendi beğenilerine göre oluşturulan bir şiirler derlemesidir. Mecmuaları, manzum, mensur veya nazım ve nesrin karışık olduğu mecmualar şeklinde sınıflandırabileceğimiz gibi, konularına göre şiir, münşeât ve fevâid mecmuaları olarak da sınıflandırabiliriz. Klasik Türk edebiyatında geniş bir yer tutmasına rağmen mecmualar üzerinde çok çalışma yapılmamıştır.

Bu çalışmada 81 sayfadan oluşan bir şiir mecmuası incelenerek mecmuanın biçim ve muhteva özellikleri üzerinde durulmuştur. Çalışmada mecmua içerisinde yer alan şiirler, basılmış olan divanlardaki şiirlerle mukayese edilmiş ve aradaki farklar dipnotta belirtilmiştir. Mecmua içerisinde yer alan şairler, kullanılan nazım biçimleri tablolar halinde gösterilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Klasik Türk Edebiyatı, şiir, mecmua, şair.

ABSTRACT

Master's Thesis

**A Classical Poetry Mecmua
(Analysing - Text - Facsimile)**

Erhan ÖZDEMİR

The University of Fırat

The Institute of Social Sciences

The Department of Turkish Language and Literature

The Department of Classical Turkish Literature

Elazığ – 2018, Page: XI+188

Mecmuas is a collection of poetries that people can create according to their likings. We can classify mecmuas as poetry mecmuas, prose mecmuas or poetry and prose mecmuas. We can also classify them as poetry mecmuas, munseat mecmuas and fevaid mecmuas by their subjects. Despite the fact that Classical Turkish Literature has a large position, much work has not been done on mecmuas.

In this study, composed of 81 sheets, a poetry mecmua was examined, the form and content characteristics of mecmua were emphasized. In the study, the poetries in the mecmua were compared with the poetries in the printed divans and the differences were indicated in footnotes. The poets in the mecmua, the types of poetry were shown in tabular.

Key Words: Classical Turkish Literature, poetry, mecmua, poet.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	II
ABSTRACT.....	III
İÇİNDEKİLER	IV
TABLolar LİSTESİ	V
ÖN SÖZ	VI
KISALTMALAR	IX
TRANSKRİPSİYON ALFABESİ	XI
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1. KLASİK BİR ŞİİR MECMUASI	5
1.1. Mecmuanın Fizikî Özellikleri	5
1.2. Mecmuada Kullanılan Nazım Biçimleri	5
1.3. Mecmuada Kullanılan Vezinler	5
1.4. Mecmuada Yer Alan Şairler.....	6
1.5. Tablolar	8

İKİNCİ BÖLÜM

2. MECMUANIN ÇEVİRİYAZISI	18
2.1. Çevriyazının İmlası ve Çevriyazıda İzlenen Yol	18
2.2. Çevriyazı	20

SONUÇ	102
-------------	-----

KAYNAKÇA.....	103
---------------	-----

EKLER	106
-------------	-----

Ek 1. Orijinallik Raporu.....	106
-------------------------------	-----

Ek 2. Mecmuanın Tıpkıbasımı.....	107
----------------------------------	-----

ÖZ GEÇMİŞ	188
-----------------	-----

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Mecmuada Yer Alan Şairler, Şiirler ve Numaraları	8
Tablo 2. Mecmuada Kullanılan Nazım Biçimleri	10
Tablo 3. Mecmuada Kullanılan Vezinler	11
Tablo 4. Mecmuadaki Şiirlerin Matlaları/İlk Bendleri	11

ÖN SÖZ

Toplumun her kesimine hitap eden, edebiyatın toplumla ilişkisini ispatlayan önemli göstergelerden biri mecmualardır. Hemen hemen her türlü konunun derlenip toplandığı mecmualardan edebî değeri ön planda olanlar genellikle şiir mecmualarıdır. Birçok insan, beğendiği şiirleri bir eserde toplayarak günümüzde antoloji niteliğindeki mecmuaları oluşturmuştur. Bu mecmualar aracılığıyla toplumun edebî zevki gelişmiş, edebiyatla iç içe bir toplum zuhura gelmiştir. Mecmualarda kendisine yer bulan şairlerin ünü bu eserler vasıtasıyla yayılmıştır. Klasik Türk edebiyatımıza büyük katkı sağlayan mecmualar, divanı olmayan şairleri ve bu şairlerin şiirlerini tespit etmek, divanı yayımlanmış şairlerin divanlarında yer almayan şiirlerini ortaya çıkarmak, var olan şair ve şiirler ile ilgili bilgileri teyit etmek gibi birçok konuda başvurulmuş önemli kaynak eserleridir. Edebiyatımız açısından böyle bir değere sahip olan mecmualar, son yıllarda özellikle yüksek lisans ve doktora tezleri vasıtasıyla bilim dünyasının istifadesine sunulmaya çalışılmışsa da belki de binlercesi kütüphanelerin tozlu raflarında gün yüzüne çıkmayı beklemektedir. Bu nedenle yüksek lisans tezimizin mecmualar ile alakalı olmasına karar verdik.

Bu doğrultuda Fırat Üniversitesi İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı öğretim üyelerinden Doç. Dr. Fatih Özek'in şahsi kütüphanesinden bizlere tahsis ettiği bir şiir mecmuasını tez konusu olarak seçtik.

Şekil olarak cönk, içerik olarak da mecmuaya benzeyen bu eser üzerine sayfa numaralandırması yaptık. 81 sayfadan müteşekkil bu mecmuada Türkçe şiirlerin yanı sıra Farsça ve Arapça birkaç beyit de bulunmaktadır. Özellikle Basîrî adlı divan sahibi bir şair ve Âşık Ömer, Gevherî gibi önemli şahsiyetlerin şiirlerini içermesi yönüyle dikkat çeken bir mecmuadır.

Mürettip ile ilgili bir bilgi mecmuada yer almamaktadır. Fakat mürettibin eserde yer alan hakkında az bilgi sahibi olduğumuz bazı şairlerden hususi olarak bahsetmiş olması ve bu şairlerin Diyarbakır, Maraş gibi Türkiye'nin güneydoğu şehirlerinde bulunmuş olmasını dikkate alacak olursak mürettibin bu bölgede yaşamış olma ihtimalini düşünebiliriz. Mecmua içerisinde yer alan şiirlerin büyük bölümünde

gördüğümüz imla hataları, vezin kusurları, mısra ve kelime eksiklikleri mürettibin ilmî düzeyinin yüksek olmadığını göstermektedir.

Çalışmamızın giriş kısmında Eski Türk edebiyatında mecmualar ile ilgili bilgi vererek mecmuların önemine değindik. Daha sonra bu şiir mecmuasında yer alan şairler, nazım şekilleri gibi bilgilerle mecmuanın tanıtımını yaptık. Bu tez çalışmasında, mecmuada yer alan şiirlerin tamamını numaralandırdıktan sonra çevriyazısını yaptık. Transkripsiyon esnasında tarafımızdan eklenen kısımlar “[]” köşeli parantez ile gösterildi. Mürettibin ilmî zayıflığı sebebiyle yanlış yazmış olduğu ek ve kelimeler metin içerisinde düzeltilerek doğrusu yazıldı. Okunamayan kısımlar veya metinde boşluk olan yerler “[...]” şeklinde verildi. Okunuşundan emin olunamayan kelimeler, yanında “(?)” soru işareti ile belirtildi. Vezinler, kalın ve italik; başlıklar ise salt kalın puntıyla yazıldı. Mürettibin başlık olarak bazı şiirler üzerine yanlış nazım biçimini yazdığı görülünce bu durum dipnotta gösterildi. Farsça ve Arapça manzumeler eski harflerle olduğu gibi verildi. Mısraların sonunda köşeli parantez içerisinde verilen numaralar, mecmuanın görüntü numarasını göstermektedir.

Çevriyazıda, genel olarak İsmail Ünver’in “Çevriyazıda Yazı Birliği Üzerine Öneriler” (Ünver, 1993: 51-89) adlı makalesindeki esaslara uyduk. Mecmuadaki şiirleri, ulaşabildiğimiz divanlardaki şiirlerle mukayese ederek farkları dipnotta gösterdik. Divanlarda yer almayan şiirleri de belirttik. Mukayese yaparken elden geldiği ölçüde basılı eserlerden yararlanmaya çalıştık. Bunun yanında e-kitap formatında bazı divanlardan da yararlandık. Çalışmamızda faydalandığımız basılı ve elektronik formattaki eserleri kaynakçada belirttik. Çalışmanın başına araştırmacılara kolaylık sağlamak adına hangi şairlerin şiirlerine yer verildiğini, bu şiirlerin nazım biçimlerini, kullanılan ölçüleri tablolar hâlinde göstermeye çalıştık. Mecmuanın tıpkıbasımını, üstlerine görüntü numaralarını köşeli parantez içerisinde yazarak çalışmanın sonuna ekledik.

Gerek tez seçim aşaması gerekse tez hazırlık süreci içerisinde karşılaştığım sıkıntılarda, kaynaklara ulaşmamda benden yardımlarını hiçbir zaman esirgemeyen, bana yol gösteren çok değerli rehber hocam, danışmanım Prof. Dr. Bahir SELÇUK’a; zengin akademik kariyerinin yanında yardımsever kişiliğiyle de tanınan, şahsi kütüphanesinden faydalanarak bu çalışmayı yapmamı sağlayan kıymetli hocam Doç.

Dr. Fatih ÖZEK'e; lisans öğrenimimden itibaren Eski Türk Edebiyatına ilgi duymama vesile olan saygıdeğer hocam Prof. Dr. Ali YILDIRIM'a; Dr. Öğr. Üyesi Sevim BİRİCİ'ye; bu zorlu sürecin üstesinden gelmem için desteklerini eksik etmeyen, lisans yıllarımdan beri arkadaşım olan Okt. Mesut ALGÜL'e; her anlamda yardımlarını gördüğüm can dostlarım Talat KAHRAMAN ve Hüseyin AYDIN'a en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

ELAZIĞ-2018

Erhan ÖZDEMİR

KISALTMALAR

1. Metni Karşılaştırırken Kullanılan Yayınlar

- Âşık Ömer Divânı** : ÇELEPİ, Mehmet Surur (2005), *Âşık Ömer Divânı'nın Tahlili*, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bâkî Dîvânı** : KÜÇÜK, Sabahattin (1994), *Bâkî Dîvânı Tenkitli Basım*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Basîrî Divanı** : Millet Genel Kütüphanesi, A.E. Manzum, Eski Kayıt No:55, Yeni Kayıt No: CD6383.
- Es' ad-ı Bağdâdî Dîvânı** : KADIOĞLU, İdris (2008), *Es' ad-ı Bağdâdî Dîvânı (İnceleme, Metin, Dizin)*, Malatya: Özserhat Yayıncılık.
- Fuzûlî Divanı** : TARLAN, Ali Nihad (2001), *Fuzûlî Divanı Şerhi*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Gevherî Divanı** : KAÇAR, Burhan (1994), *Gevherî Divanı Metin Tahlili*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Nâbî Dîvânı** : BİLKAN, Ali Fuat (1997), *Nâbî Dîvânı*, İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Nesîmî Divanı** : AYAN, Hüseyin (2002), *Nesîmî Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Türkçe Divanının Tenkidli Metni*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basım Evi.
- Nevres Divanı** : YAĞCI, Şerife (1993), *Nevres-i Kadim Divanı ve İndeks*, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

2. Diğer Kısaltmalar

age.	: Adı geçen eser
C.	: Cilt
H.	: Hicri
haz.	: Hazırlayan
öte.	: Ötekiler
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
TEİS	: Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü
vb.	: Ve benzeri
vs.	: Vesaire
[]	: Eserde eklenen yerler
[...]	: Eserde okunamayan veya boşluk olan yerler
(?)	: Okunuşundan emin olunamayan kelimeler

TRANSKRİPSİYON ALFABESİ

آ, ا	a, ā, A, Ā	ظ	z, Z
أ, ا	a, e, A, E	ع	‘
ء	’	غ	ğ, Ğ
ب	b, B	ش	ş, Ş
پ	p, P	ص	ş, Ş
ت	t, T	ض	z, d, Ž, Đ
ث	s, S	ط	t, T
ج	c, C	ظ	z, Z
چ	ç, Ç	ع	‘
ح	h, H	غ	ğ, Ğ
خ	h, H	ف	f, F
د	d, D	ق	k, K
ذ	z, Z	ك	k, g, ñ, K, G
ر	r, R	ل	l, L
ژ	j, J	م	m, M
س	s, S	ن	n, N
ش	ş, Ş	و	v, V (o, ö, u, ü)
ص	ş, Ş	ه	h, H (a, e)
ض	z, d, Ž, Đ	ی	y, Y (ı, i, î, ā)
ط	t, T		
Farsçadaki “vâv-ı ma’dûle” harfî, “ ~ ” işaretiyle gösterilmiştir.			

GİRİŞ

Mecmualar, Türk edebiyatı, özellikle Klasik edebiyatımız için önemli kaynaklardır. Arapça cem' kelimesinden türemiştir. Sözlükte, "toplanıp biriktirilmiş, tertip ve tanzim edilmiş şeylerin hepsi" (Devellioğlu, 2010: 689) anlamına gelen mecmua, aynı veya farklı türden seçilmiş çeşitli hacimlerdeki metinlerin ve risalelerin bir araya getirilmesiyle oluşturulmuş eserlerin ortak adı (Uzun, 2003: 267) olarak da ifade edilebilir. Klasik kültürde edebiyat terimi olarak da defter, türlü konuların bir araya getirildiği yazıları içine alan kitap, şiir defteri (Aydemir, 2007: 122) ve el yazması eser (Pala, 2011: 300) olarak kullanılmıştır.

Şiir mecmualarında, diğer edebî türlerde olduğu gibi belirli bir düzen bulunmamaktadır. Tamamen derleyen kişinin kişisel tercihine ve zevkine bağlı olarak eser şekillenmektedir. Derleyen kişi, herhangi bir sıra gözetmeden farklı nazım şekillerindeki şiirleri bir araya getirmektedir. "Şairler değişik yüzyıllardan, farklı mezhep ve meşreplerde; şiirler değişik nazım şekillerinde, muhtelif uzunluklarda hatta Türkçe'nin yanı sıra başta Farsça ve Arapça olmak üzere farklı dillerde olabilir." (Köksal, 2012: 412).

Klasik Türk edebiyatı içerisinde mecmuaların bazıları konularına göre, bazıları şiir biçimlerine göre, bazıları da müstensihlerin duygu ve düşünce dünyasına göre herhangi bir ayırım yapılmadan düzenlenmiştir. Mecmualar üzerine çeşitli tasnifler yapılmıştır.

Agah Sırrı Levend: mecmuaları, 1. Nazire mecmuaları, 2. Antoloji niteliğindeki seçme şiir mecmuaları, 3. Türlü konularda risalelerin bir araya getirilmesiyle ortaya çıkan mecmular, 4. Aynı konudaki eserleri içine alan mecmualar; tababet, ilahiyat gibi, 5. Tanınmış kişilerce hazırlanmış, yararlı bilgileri, fıkraları ve özel mektupları kapsayan mecmualar (Levend, 1984: 166-167) olarak beş grupta toplamıştır.

Şiir mecmuaları genel anlamıyla "antoloji niteliğindeki şiir mecmuaları" ve "nazire mecmuaları" tarzında sınıflandırılmıştır. Mehmet Gürbüz, son dönemlerde gün yüzüne çıkan şiir mecmualarının göz önüne alındığında bu tasnifin hem şekil hem de içerik olarak yetersiz kalacağını düşünerek tasnif konusunda yeni öneriler getirmiş ve şiir mecmualarını şu başlıklar altında sınıflandırmıştır:

1. Şiirlerin şekil özelliklerine göre oluşturulan şiir mecmuaları
2. Şiirlerin konularına göre oluşturulan (tematik) şiir mecmuaları
3. Nazire mecmuaları
4. Şairlerin aidiyeti/mensubiyeti esasına göre hazırlanan mecmualar
5. Bir mensubiyet ilişkisi gözetmeksizin belirli şairlerin divanlarını/şiirlerini bir araya getirmeyi amaçlayan mecmualar (Gülbüz, 2012: 108-112).

Mecmualar içerisinde birçok farklı tür ve şekilde eser bulunduğu gibi tek bir tür ve şekle tabi mecmualar da bulunmaktadır. Şiir mecmuaları (mecnûa-i eş'âr), risale mecmuaları (mecnû'atü'r-resâil), hadis mecmuaları (mecnû'atü'l-hâdis), fetva mecmuaları (mecnû'a-i fetâvâ), dua mecmuaları (mecnû'a-i ed'îye), tarih manzumelerini içeren mecmualar (mecnû'a-i tevârih), fevâid mecmuaları (mecnû'a-i fevâid), ilâm mecmuaları (mecnû'a-i sukûk), söz, deyiş mecmuaları (mecnû'a-i makâlât), hadis ve tefsir benzeri kaynaklardan edinilen dini bilgilerin yer aldığı mecmualar (mecnû'a-i menkûlât) ile klâsik edebiyatın nazım şekilleri ve türlerine ait kaside mecmuaları (mecnû'a-i kasâ'id), naat mecmuaları (mecnû'atü'n-nu'ût), gazel mecmuaları (mecnû'a-i gazeliyyât), nazire mecmuaları (mecnû'atü'n-nezâ'ir), rubai mecmuaları (mecnû'a-i rubâ'iyât) (Gıynaş, 2011:246) örnek olarak verilebilir.

Mecmuaların edebiyat tarihine pek çok katkısı bulunmaktadır. Köksal, mecmuaların önemini ve edebiyat tarihine katkılarını maddeler halinde toplamıştır:

1. Kaynaklarda adı geçmeyen, unutulmuş şairlerin şiirlerine mecmualarda rastlamak mümkündür.
2. Bilinen şairlerin bilinmeyen/divanlarında bulunmayan şiirlerine rastlamak mümkündür.
3. Şairlerin divanlarındaki şiirlerinin farklı şekillerine (fazla veya eksik beyitler, nüsha farkları vs.) tesadüf edebiliriz.
4. Mecmualar arasında bilinmeyen, varlığı bilindiği hâlde nüshası tespit edilemeyen eserlerle de karşılaşılır.

5. Bilinmeyen veya kullanılmayan nazım şekilleri, bilinen nazım şekillerinin örneği görülmeyen kafiye tipleri, farklı bend yapıları; yeni türler, edebiyatımızda kullanımına rastlamadığımız aruz kalıplar vb. örneklerle de mecmualarda karşılaşılabılıriz.

6. Mecmualarda, zaman zaman şairlerin hayatıyla ilgili önemli bilgileri de yakalama imkânı vardır.

7. Bazı şiir mecmualarında, başka şairlerin de şiirleri bulunmakla beraber, özellikle bir şairin şiirlerinin yoğun olduğu görülür. Derleyeninin şair olduğu bir şiir mecmuası edebiyat tarihi araştırmalarına katkısı bakımından kuşkusuz daha kıymetli sayılır.

8. Mecmualar, -bir kısmı kendisi de şair olan- şiir sever kişiler tarafından tertip edilen eserlerdir. Bu itibarla derleyeni belli kişiler tarafından toplanan mecmualarda o şahsın/şairin zevklerini fark ederken, dönemin genel beğenisiyle ilgili önemli ipuçları da yakalamak mümkündür.

9. Şiir mecmualarında genel olarak dönemin zevklerini, edebî tercihlerini vs. anlamak kabil olduğu gibi ferdî temayüllerin de izini sürmek mümkündür.

10. Mecmualar dışındaki eserlerin fevâid ve cikaye yapraklarında da zaman zaman rastlamak mümkünse de özellikle mecmualarda çok sık rastladığımız edebiyat dışı kimi konular da ayrıca ele alınması gereken önemli noktalardır.

11. Bütün bunlarla beraber, özelde şiir mecmualarının, genelde de bütün mecmuaların yukarıda sayılan fayda ve önemleri tek tek ve birbirinden bağımsız olarak incelendiğinde çok fazla bir anlam ifade etmezler. Ama aynı dönemde derlenmiş yüzlerce mecmuanın taranmasından ortaya çıkacak manzara devrin müşterek anlayış ve zevkini ortaya dökecektir (Köksal, 2012: 417-421).

Mecmuaların bir kısmının müntensihi belli olmakla birlikte büyük bir kısmının ise belli değildir. Buna bağlı olarak düzenleme tarihleri de mevcut değildir. Bunlar anonim olarak düşünülür. Birçoğunun istinsah tarihi de bilinmeyip sadece bu mecmualarda yer alan şiirlerden hareketle tahminî istinsah tarihinden bahsedilebilir.

Derleyeni ve yılı tam olarak bilinmesi de bir mecmuanın derleniş tarihi içindeki parçalardan yaklaşık olarak tespit edilebildiği için döneminin şiir zevkini, beğenilen

şairlerini ve hatta toplanan şiirlere göre de yazıldığı dönemin en beğenilen şiirlerini belirleme imkânı verir. Yine mecmualarda divan sahibi olmayan, hatta divanı bulunduğu halde şiir divanında bulunmayan şahsiyetlere ve eserlere de rastlanabilir.

Yakın zamana kadar yeterince rağbet görmemiş mecmualar, kültür ve edebiyat tarihimiz açısından büyük önem taşımaktadır. Mecmualar üzerine yapılan çalışmalar arttıkça Türk şiiriyle ilgili bilgi ve bulgular artacak; tashih ve tekmil noktasında önemli gelişmeler olacaktır. Mecmua, yazarın ilmî seviyesini, görüş ve düşüncelerini, beğenisini kısaca bireysel dünyasını yansıttığı için bir bakıma ajanda hükmündedir (Selçuk ve Bellibaş, 2013: 487).

Şüphesiz mecmuaları sadece edebî yönleriyle değerlendirmek olmaz. Mecmualarda tarih, coğrafya, gelenek, içtimai hayat, felsefe gibi konular hakkında da çokça bilgi bulmak mümkündür. Buna istinaden mecmuaların çeşitli bilimlere kaynaklık edeceği de su götürmez bir gerçektir.

İncelemiş olduğumuz bu şiir mecmuası, hem içerdiği şiirlerin muhtevası yönüyle hem de adı sanı çok duyulmamış şairlerin eserlerinin gün yüzüne çıkması hususunda dikkate değer bir mecmuadır. Ayrıca mecmuanın, divan sahibi olan Basîrî'nin, Âşık Ömer ve Gevherî gibi önemli Türk halk edebiyatı şairlerinin şiirlerini içermesi de ilgi çekici diğer bir husustur. Aruz ölçüsüyle yazılan şiirlerin yanında hece ölçüsü ile kaleme alınan şiirlere yer verilmesi, bu mecmuanın Klasik Türk edebiyatı çizgisini kısmen bozmasına sebep olmuşsa da mecmua taşıdığı birçok özelliğiyle irdelenmeye değer görüldüğü için çeşitli yönleriyle diğer bölümlerde değerlendirilecektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. KLASİK BİR ŞİİR MECMUASI

Mevcut mecmua, herhangi bir künyeye sahip olmayıp Fırat Üniversitesi İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı öğretim üyelerinden Doç. Dr. Fatih Özek'ten temin edilmiştir. Derleyeni belli olmayan mecmua, Basîrî adlı bir divan şairinin kıt'ası ile başlamaktadır. Mecmua içerisindeki bütün eserler manzumdir. Mensur metin bulunmamaktadır.

Manzumelerin çoğunun başlığı bulunmamaktadır. Kullanılan başlıkların bazıları şunlardır: Tahmîs-i Dîger, Tecnîs, Tecnîs-i Şem'î, Fuzûlî, 'Ulvî, Dîv[â]n, Dîv[â]n-ı Fuzûlî, Ğazel-i Fuzûlî, Dîv[â]n-ı Şîrîn, Dîv[â]n-ı Şîrînî, Dîv[â]n-ı 'Ömer, Dîv[â]n-ı 'Âşık'Ömer, Dîv[â]n-ı Gevher, Dîv[â]n-ı Mecnûnî, Dîv[â]n-ı Hezârî, Dîv[â]n-ı Sifîl Panbuğcıoğlu, Dîv[â]n-ı Ğarîb, Dîv[â]n-ı Nevâyî, Dîv[â]n-ı Remzî-i Şâyî', Dîv[â]n-ı Sa'îd, Dîv[â]n-ı Bâkî, Dîv[â]n-ı Cihân, Dîv[â]n-ı Hâmî, Dîv[â]n-ı Bedrînün, 'Îtâbe. Bu başlık adlarının bazıları, başlığını taşıdığı manzumenin içeriğiyle uyumamaktadır.

Mecmua içerisinde yer alan şiirlerin büyük bölümünde imla hataları, vezin kusurları, mısra ve kelime eksiklikleri bulunmaktadır. Farsça ve Arapça manzumelerle birlikte Türkçe hece ölçüsüyle yazılmış şiirler de mevcuttur.

1.1. Mecmuanın Fizikî Özellikleri

Eser, cönk tarzı ebatları çok da büyük olmayan bir defter üzerine yazılıdır. Talik yazı stiliyle işlenmiştir.

Siyah mürekkep kullanılmış, bazı şiirlere mürettip tarafından başlık yazılmıştır. 81 sayfadan oluşan bu eserin birkaç sayfasında Arapça-Farsça şiirler vardır. Kimi sayfalarda mürekkep dağılmasından ötürü yazılan şiirler okunamamıştır.

1.2. Mecmuada Kullanılan Nazım Biçimleri

Mecmuada; Arapça ve Farsça yazılmış şiirlerle birlikte 115 tane şiir bulunmaktadır. Bu şiirlerin 8'i koşma, 1'i kıt'a, 2'si tahmis, 79 tanesi ise gazeldir. Nazım biçimi bilinmeyen şiir sayısı 25'tir. Mürettepten kaynaklanan sıkıntılar sebebiyle bazı nazım biçimlerinin belirlenmesinde problem yaşanmıştır.

1.3. Mecmuada Kullanılan Vezinler

Mecmuada yer alan şiirlerin çoğunda aruz vezni kullanılmıştır. Aruz bahirlerinde en çok kullanılanı remel bahri; kalıbı ise *fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün*'dür. Bunun yanında hece ölçüsüyle yazılmış şiirler de mevcuttur.

1.4. Mecmuada Yer Alan Şairler

Mecmuaya seçilen nazım şekilleri kadar hangi şairlerin tercih edildiği, en çok hangi şairlerin şiirlerinin bulunduğu meselesi de mecmua hakkında fikir edinme açısından son derece önemlidir. Mecmua içerisinde en çok şiiri bulunan ve mecmuanın büyük çoğunluğunu kapsayan şair, Basîrî'dir. 22 gazel, 1 kıt'a, 2 tahmisi bulunmaktadır. Basîrî'yi, Nevres ve Fuzûlî 9'ar adet gazeliyle takip etmektedir. Mecmuada geçen bazı şairler hakkında bilgi vermek yerinde olacaktır. Şairlerin hayatlarından bahsederken genel anlamda Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü¹'nden faydalandık.

Basîrî: Asıl adı Halîl, mahlası Basîrî'dir. 1219/1804-05 yılında Musul'da doğdu. Musul asıllı olup daha sonra Bağdat'a yerleşen Fahrî-zâde İbrahim Efendi'nin oğludur. Basîrî âmâ idi. 63 sene yaşadı. 1282/1865-66 yılında vefat etti. Türkçe ve Farsça şiirler kaleme aldı. Dîvân'ı vardır (Akkuş 2008: 70). Tezkîre-i Şu'arâ-yı Bağdâd yazarı Hatîbî, şair Basîrî'nin özellikle tahmislerini beğenir. Basîrî'nin Farsça şiirleri de bulunmaktadır.

Nevres-i Kadim (?-1762): Asıl adı Abdürrezzak olan Nevres'in doğum tarihi bilinmemektedir. Kerkük'te doğmuştur. I. Mahmud ve III. Mustafa zamanlarının ünlü şair ve münşîsidir. Babasının adı kaynaklarda, Abdullah ve Mehmed olarak iki ayrı şekilde geçmektedir. Şaire, XIX. yüzyılda yaşayan Osman Nevres'den ayırmak için daha sonraları Nevres-i Kadim denmiştir. Divanı vardır.

Fûzûlî : Asıl adı Mehmed, babasının adı ise Süleyman'dır. Son yıllarda yapılan çalışmalarda şairin Türkçe Dîvânı'nın mukaddimesinde geçen "menşe ve mevlidim Irak" ibaresinin ebced değeri olan 888/1483 yılında doğduğu kabul edilmektedir (Dakukî 1996: 53-68; Mazıoğlu 1997: 61). Fuzûlî, 963/1556 yılında Bağdat ve çevresini kasıp kavuran büyük veba salgını sırasında muhtemelen Kerbela'da vefat etmiştir.

¹ <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/>

Şîrîn: Diyarbakır'da yetişen Ermeni şairlerdendir. Sesinin güzelliği ile kendisini Diyarbakır'ın Müslüman ahalisine sevdirmiştir. 1250/1834 yılında Diyarbakır'da vefat etmiştir. Ümmî olduğu hâlde doğuştan gelen yeteneğiyle aruz vezniyle şiirler yazabilmiştir (Güner vd. 2003: 33). Ayrıca koşmaları ve destanları da vardır.

Nâbî: Asıl adı Yusuf olan şair, eserlerinde Nâbî mahlasını kullandı. Nâbî, 1052/1642 yılında eski adı Ruhâ olan Urfa'da doğdu. Şair, Halep'ten döndükten iki yıl sonra, 3 Rebiulevvel 1124/12 Nisan 1712 tarihinde vefât etti. Nâbî'nin kabri, Üsküdar'da Karacaahmet Mezarlığındadır. Şair, Divân (Türkçe) Divan (Farsça), Hayrâbâd, Hayrî-nâme, Sûrnâme, Tuhfetü'l Hameyn, Münşeât, Kırk Hadis Tercümesi, Zeyl-i Siyer-i Veysî, Fethname-i Kamanîçe gibi önemli eserler kaleme aldı.

Gedâyî, Garbî, Ziyâ, Sefilî, Sa'îd, Tevrişli Mansûr, Cihân gibi bazı şairlerin hayatlarından aynı mahlasa sahip olan birden çok şairin olmasından dolayı bahsetmedik.

1.5. Tablolar

Tablo 1. Mecmuada Yer Alan Şairler, Şiirler ve Numaraları

Şiir Numarası	Şair	Nazım Biçimi
1	Basîrî	Kıt'a
2	Basîrî	Tahmis
3	Basîrî	Tahmis
4	Basîrî	Gazel
5	Basîrî	Gazel
6	Basîrî	Gazel
7	Basîrî	Gazel
8	Basîrî	Gazel
9	Basîrî	Gazel
10	Basîrî	Gazel
11	Basîrî	Gazel
12	Basîrî	Gazel
13	Basîrî	Gazel
14	Basîrî	Gazel
15	Basîrî	Gazel
16	Basîrî	Gazel
17	Basîrî	Gazel
18	Basîrî	Gazel
19	Basîrî	Gazel
20	Basîrî	Gazel
21	Basîrî	Gazel
22	Basîrî	Gazel
23	Basîrî	Gazel
24	Basîrî	Gazel
25	Basîrî	Gazel
26	Nevres	Gazel
27	Nevres	Gazel
28	Nevres	Gazel
29	Nevres	Gazel
30	Nevres	Gazel
31	Nevres	Gazel
32	Nevres	Gazel
33	Nevres	Gazel
34	Nevres	Gazel
35	Fuzûlî	Gazel
36	Ragîb	Gazel
37	Fuzûlî	Gazel
38	Fahrî	Gazel
39	Râsih	Gazel
40	Kâmî	Gazel
41	Ömer	Gazel

Şiir Numarası	Şair	Nazım Biçimi
42	Gedâyî	Gazel
43	Şîrîn	Gazel
44	Nesîmî	Gazel
45	Garbî	Gazel
46	Fuzûlî	Gazel
47	Âşık Ömer	Gazel
48	Âşık Ömer	Gazel
49	Ziyâ	Gazel
50	Fuzûlî	Gazel
51	Ferîde	Gazel
52	Şîrîn	Gazel
53	Şîrîn	Gazel
54	Fuzûlî	Gazel
55	Nesîmî	Gazel
56	Fethî	Gazel
57	Rûhî	Gazel
58	Fuzûlî	Gazel
59	Fuzûlî	Gazel
60	Şîrîn	Gazel
61	Ömer	Gazel?
62	-	Gazel
63	Ömer	Gazel?
64	Nâbî	Gazel
65	Riyâzî	Gazel
66	Na'tî	Gazel
67	Riyâzî	Gazel
68	Sefîlî	Gazel?
69	Bahrî	Gazel
70	Çubuğoglu	?
71	Şîrîn	Gazel?
72	Dâ'î	?
73	Şîrîn	?
74	Gevher	Gazel
75	Ömer	?
76	-	?
77	Ömer	?
78	Hezârî	?
79	Sifil Panbuğcuoglu	?
80	Ömer	?
81	Ömer	?
82	Âşık Ömer	?
83	Garîb	?
84	Nevâyî	?
85	Remzî-i Şâyi'	?
86	Ömer	?

Şiir Numarası	Şair	Nazım Biçimi
87	Sa'îd	?
88	Sa'îd	Gazel
89	Bâkî	Gazel
90	Şîrîn	?
91	Cihân	?
92	Şîrîn	?
93	Hâmî	Gazel
94	Bedrî	?
95	Fuzûlî	Gazel
96	-	Gazel
97	Es'ad	Gazel
98	-	?
99	Tevrizli Mansûr	Koşma
100	Âşık Gevherî	Koşma
101	Gevher	Koşma
102	-	Koşma
103	Sifîl	Koşma
104	Hudâyî	Koşma
105	Tevrizli Mansûr	Koşma
106	Şem'î	Koşma
107	Fuzûlî	Gazel
108	Ulvî	Gazel
109	Es'âd	Gazel
110	-	Gazel?
111	-	Gazel?
112	?	?
113	?	?
114	?	?
115	?	?

Tablo 2. Mecmuada Kullanılan Nazım Biçimleri

Gazel	79
Koşma	8
Tahmis	2
Kıt'a	1
Bilinmeyen	25

Tablo 3. Mecmuada Kullanılan Vezinler

Kullanılan Vezin	Sayısı
Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün	69
Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün	10
Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün	6
Mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün	6
Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün	5
Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün	2
Fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün	1
Mef'ûlü mefâ'ilün mef'ûlü mefâ'ilün	1
Hece Ölçüsü	9
Bilinmeyen	6

Tablo 4. Mecmuadaki Şiirlerin Matlaları/İlk Bendleri

Şiir Numarası	Matla Bölümü
1	Hüşyâr itmege men-i mesti anı bir hüşyâr-ı mest-nümâ Ey Başîrî bülend dut pestî Bulunur çok bülend-i pest-nümâ
2	Buluruz kırb-ı abîbe zafer in-şâ'allâh Şobetinden oluruz behrever in-şâ'allâh Oldı tevfi bize râh-ber in-şâ'allâh almadı râh-ı talebde atar in-şâ'allâh İderüz kûy-ı murâda sefer in-şâ'allâh
3	Ey 'ömrin irtikâb-ı günehle kılan tebâh

	Ğālib gelür cerā‘ ime baḥşāyiş-i Īlāh Mağlūb-ı rahmet olmağa cürm işte var güvāh Baḥr-i Sefīde geldi ketm oldı yem-i siyāh ‘Afv-ı Hudāya nisbet ile böyledür günāḥ
4	Emīr olinca senūñ gibi dil-şikār gerek Emīr olinca benüm gibi dil-figār gerek
5	Bulunmaz gerçi bāzār-ı cihānda naḳd-i cāndan yeg Metā‘ -ı vaşla ammā anı şarf itmekdür andan yeg
6	Mihr-i felege ta‘ ne urur māh-ı cebīniñ Ḳādir midür ıtfāya ‘adū nūr-ı mübīniñ
7	Seng-dil ki belā-keşlere raḥīm degül Sezā-yı mağfīret-i ḥazret-i ḳadīm degül
8	Olmış eyālet-i çemene pādīşāh gül Ezhār-ı bī-şümārdan itmiş siyāh gül
9	Men pīr-i sāl-ḥürdeyem ol tıfl-ı ḥürde-sāl Mā-beynimüzde zevḳ-i vişāle ne ihtimāl
10	Ferāğ-ı bāl umarsan dehrde bī-ḥūşa peyvend ol Ta‘ abnāk olmaḳ istersen zen ü ferzende pā-bend ol
11	Sögme eşkümden idüp kūyuña nehr sā’ıl Güzelüm şānuña şāyeste mi nehr-i sā’ıl
12	Şiir Türkçe olmadığı için okunmadı
13	Her kim şādef-mişāl ḳanā‘ at-güzīn olur Rızḳı mürūr-ı dehr ile dürr-i şemīn olur
14	İnsān ki anuñ māddeşi mā’-i menīdür Eblehdür eger lāf-zen-i mā vü menīdür
15	Bāğ-ı dilimin cūş-ı zībi gül-i dāğumdur Dāğ-ı ciger-i rişüm şān lāle-i bāğumdur
16	‘Ārifūñ neyl-i ‘ulüvv-i ḳadri ḥ’ār olmaḳdadur İ‘ tibārı dāyimā bi-i‘ tibār olmaḳdadur
17	Reh-rev-i ‘aşḳuñ ḳarārı bi-ḳarār olmaḳdadur Rāḥat-ı rüy-ı temāşā cüy-ı yār olmaḳdadur
18	Nefs-i cāhil şādrdan mesrūr olup ra‘ nālanur Gör belāyı bezm-i ‘irfān içrede bālālanur
19	Müşṭāḳ-ı ḥāk-ı kūyuñ İremde yer istemez Dil-teşne-i ‘aḳīḳ-i lebūñ kevşer istemez
20	Bana dīdār-ı dildārum gibi ferḥunde ‘id olmaz Cemālūñ ‘idgehde görmesem ‘idüm sa‘id olmaz
21	Dil ki nār-ı ḡam-ı ‘aşḳdan selīm olmaz ‘Azāb-ı düzaḥ aña ‘azb olur elim olmaz
22	Gāh mey-ḥ’ārelerūñ hem-ḳadeḥ-i bādesiyüz Gāh zāhidlerūñ ārāyiş-i seccādesiyüz
23	Ney-i basardı nevā-yı cünün fezālarımız Henüz o şeh ne içündür dimez nevālarımız
24	Ne kesb-i naḳd-i mülākātına biḳā‘ atimüz Ne tavḳ-ı Ka‘be-i kūyına istiṭā‘ atimüz

25	Şehr-i imkânun firāvân şehr-yârin görmişüz Niçe Keykâvus ile İsfendiyârın görmişüz
26	Zencîr-i zülf ile k'ola bir yerde gerdenün Hüş u hîred mi kor 'acabâ serde gerdenün
27	Zahmdâr-ı ğamze-i hûn-rîze merhemdür lebüñ Ey tabîb-i haste-i hicrân baña emdür lebüñ
28	N'ola hâk oldıysa taht u tâc[ı] Kâvus [u] Givün Mebde '[i] lâ-büd olur 'âhîr me' âdî her şeyün
29	Ey gül senün güşâyişine yokdur ihtiyâc Min-ba' d cünbiş-i meyl-i berg eylesem gerek
30	Ne mâla meyl ider ne meye meşrebün gönül Bilmem nedür felekde senün matlabun gönül
31	Yıkıldı hecr ile ma' mür gördigün gönlüm Şafâ-yı vaşl ile mesrûr gördigün gönlüm
32	Me'vâ-yı 'aşkdur dil-i âgâhımız bizüm Bî-câ degüldür âh-ı şehergâhımız bizüm
33	Ma' nâ-yı âb-ı zindegiyi rûşen eyledüm Kandîl-i bezm-i pîr-i meye revgân eyledüm
34	Zen-i dehrün hezârân duhter-i nîk-ahter buldum Fakať âlude-dâmân olmadık rîz-duhter buldum
35	Eyle ser-mestem ki idrâk itmezem dünyâ nedür Ben kimem sâkî olan kimdür mey-i şahbâ nedür
36	Eyle maħmûram ki bilmem şûret-i ma' nâ nedür Hangi câmun mestiyem sâgar gibi şahbâ nedür
37	Ey kılañ şeydâ beni senden bu istignâ nedür Nişe şormazsınki ahvâl-i dîl-i şeydâ nedür
38	Hoķķa-i la' lin düzûp mercânı mercân üstine Cem' -i dürr-i dendânı dendân dendân üstine
39	Süzme çeşmü[ñ] gelmesün müjgân müjgân üstine Atma tîrin sineme peykân peykân üstine
40	Gün-be-gün artar fütâde çeşm-i fetťân üstine Korkaram ki arada kan olur kan üstine
41	Ben bugün mâh-ı tâbânım duydum aħşam üstine Zülfünü tökmiş yüze duydum aħşam üstine
42	Bülbül iken nağme-i efġânım aldın ey felek Gülşen içre gonca-yı handânım aldın ey felek
43	[...] mi virdim [...] vaťanım aldın felek Cebr ile destümdeki fermânım aldın ey felek
44	Dil-berâ ben senden özge 'ömr-i cânı n'eylerem Tâc [u] tahtı mülk [ü] malı hânımânı n'eylerem
45	Sensün ey yâr-ı kadîmüm dü cihânı n'eylerem Tâc [u] tahtı mülk [ü] malı hânımânı n'eylerem
46	Şem' -i şâm-ı fûrkatem şubĥ-ı vişâli n'eylerem Bulmuşam yanmaķda bir hâl özge hâli n'eylerem
47	Ol tabîbe itmedi derdüme dermân aķçesiz Melhem idüp yaramı şarmadı bir an aķçesiz
48	Bir cânâna okudum ben bunca eş'âr aķçesiz

	Ben kıyās itdim [...]‘ āşıka yar aķçesiz
49	Cām-ı endüh -ı felekden şimdi maḥmūrlardanuz Ya‘ nī bezm-i dil-rübādan devr-i mehcūrlardanuz
50	Nice aylardur ser-i kūy-ı melāmet beklerüz Leşker-i sultān-ı ‘irfānuz velāyet beklerüz
51	Çün kesāfet virdi māh-ı rüy-ı ruḥşārın senüñ Māh-ı ḥacaletde koydum mūr-ı pīşānuñ senüñ
52	Bāreka’llāh ey perī ḥūbluḡda varındur senüñ Çün varındur şübhesiz ‘ālemde yārındur senüñ
53	Ey perī ‘aqlum alan ol zūlf-i mārındur senüñ ‘Āşıkı ‘avķ eyleyeñ çeşm-i seḥārındur senüñ
54	Eyle ra‘ nādur gülüm serv-i hıramānuñ senüñ Her gören bī-kest olur bir laḥza ḥayrānuñ senüñ
55	Burc-ı ‘aķreb zūlfüñ olmış māh-tāb ondan çıkar Şu‘ leler şalmış cihāna āftāb ondan çıkar
56	Zūlfüñ ol Çındur ki dā’im müşk-nāb ondan çıkar Gözlerin bir şişedür dā’im gül-āb ondan çıkar
57	Ol ki çeşm-i mestiñi kan dökmede ḡaddār ider Derd-i ‘aşķ ile nice bī-çāreyi bīmār ider
58	Āh kim bir dem felek berrümce devrān itmedi Vaşl dermānıyla def‘-i derd-i hicrān itmedi
59	Açmadı göñlüm felek tā baḡrumı kan itmedi Kılmadı ḥurrem beni tā zār ü giryān itmedi
60	Düşdi göynüm bir şūḥa aza benüm göynümcüdür Rāzıyam biñ cevri le nāza benüm göynümcüdür
61	Cümle gözler içinde sevdiğüm bir dānedür Ḥaķķa mercāndur dehānı dişleri dūr-dānedür
62	Bāḡ-ı ḥüsni cennetüñ ra‘ nā degildür yā nedür Ḥāl-i ruḥşāruñ güli mavi degildür yā nedür
63	Ol yüzi gül kāmety bālā benüm göñlümcüdür Anı çokdan şormadım ḥālā benüm göñlümcüdür
64	Nāme yazsam yāra destümde kalem nā-būd olur Ḥarf āteş nāme ḥākister mürekkeb dūd olur
65	Bir nigāh-ı ḥaşreti şad sāleye pā-dāş olur Bir tebessüm ḥūn-bahā-yı dīde-i ḥūn yaş olur
66	Zūlf-i yār itti beni ‘ālemde rüsvā nic’ olur Beyle kalur mı bu şevb bu sevdā nic’ olur
67	Tāb-ı mihri ‘arızından verd-i ra‘ nā reng olur Ter düşer la‘ l-i lebinden cām-ı şahbā reng olur
68	Ben (?) bugün o kaşları yāy ile düşdi köynümüz Gözlerüñ kadeḡ gibi ey eyle düşdi köynümüz
69	Bir şūḥī dil-berdür ol derd-i belāsi köynümün ‘Aşķ u sevdādan n’idem yokdur ḥalāşı köynümün
70	Çok şükür el-ḥamdu li’llāh Ġanīsüñ perverdigār Yetmiş iki milletüñ sultānisüñ perverdigār
71	Yok iken var eyledi cihānı sen perverdigār ‘Arşı Kürsi insi cinni āsmānı sen perverdigār

72	Şun [‘] -ı Hâkdan ibtidâ bir dâne gevher damladı Cümle maḥlûkâtı bâ [‘] iş-i nûr-ı envâr damladı
73	Cûdî terkinde fenâya cism-i âdem damladı Onuñ için beyt-i Hâkdan âb-ı zemzem damladı
74	‘Arşı ki ḥalk eyledi Raḥmân anadan doğmadı Gök ile cümle melâyik rıdvân anadan doğmadı
75	Kâfiri evvelden Hudâ ‘âlemlere var eyledi Bülbülü ‘âvâre koyup işini zâr eyledi
76	Kâmil olan güftesi imlâya girdi çıkmadı Vezninüñ buldı kelâm ma [‘] nâya girdi çıkmadı
77	Ṭanıyup gezme bütün dünyâyı bil de gel beri Yok yere gel eyleme da [‘] vâyı bil de gel beri
78	Pervâne mişli beni yakdı güneḥ sūzâna bak Nâz ile karşımda çıkmış ey köyül nâzâna bak
79	Dünyâya zeyn eyleyeñ ‘İsâya kurbân olmuşam Ona verilmiş ezelden [...] kurbân olmuşam
80	Ḥamdulî’llâh nâzlı dil-ber küsdi dirler küsmemiş Be-hey düstlar gül-‘ izârım küsdi dirler küsmemiş
81	Râh-ı ‘aşka meyl idenler yaḥşî yaman anlamaz Nice Lokmânlar türemiş derde dermân anlamaz
82	Nâme (?) gülmek âh u zâr itsem gerekdür ‘âkıbet Ben bu illerden güzâr itsem gerekdür ‘âkıbet
83	Ey köyül vardım bu gün ḥasmum ile söleşmeye Her kese şalâ kılup merdân ile söleşmeye
84	Derd-i ‘aşka aşlâ dermân eylemek mümkün degül Mürdedür o mürdeye cân eylemek mümkün degül
85	Ey perî gözden şalup bu bendeñi yaḥşî degül Yaḥşî nâmûs yaḥşî ‘âr yaḥşî edâ yaḥşî degül
86	Bu benüm bî-vefâ yârim bir gün bana yanar mı hiç Al kanımı şu yerine içirürsem kanar mı hiç
87	Ey begüm geldin de kişiden bir selâm virdin mi hiç Benüm ile şöḥbet idüp oynayup güldün mi hiç
88	‘Aşk ile feryâd idüp âhum cihânı inledür Nüh felek seyyâre-i kevn [ü] mekânı inledür
89	Lâleler bezm-i çemende câm-ı ‘işret gösterür Devletinde ḥusrev-i gül ‘ayşa ruḥşat gösterür
90	Ey perî ‘aşkuñ düşen uğrunda yanan ben miyim Ḥâlâ öyle şekl-i perîşân uğrunda yanan ben miyim
91	Nâzeninüm herkesüñ bâğında bâğbân olmayam Nâ-gâḥ cân virip her güle cânân olmayam
92	Ey perî senüñ gibi dildâra gelür yazduğum Senden ötrü yandüğüm evlere gelür yazduğum
93	‘Ârîzuñ ‘arz it güle gülşende zibâlanmasun Serve göster kıddin nâzınla ra [‘] nâlanmasun
94	Tâzelendi mâ-cerâmuz artı bu ğamum benüm Pâdişâhâ gel luṭf eyle dağıtma yurdum benüm
95	Ger degül bir mâḥ mihrile benüm tek zâr şubḥ

	Baş açup peşine her gün yaqasın yırtar şubh
96	Penbe-i merhem-i dāğ içre nihāndur bedenüm Diri olduğça libāsum budur ölsem kefenüm
97	Sen de kendüñ gibi bir şūh[a] giriftār olasun Mübtelā-yı şiken-i zülf-i siyehkār olasun
98	Nūr vechüñ görmegi şubh u mesā ister gönül Cebhe-i pāküñ gibi kıble-nümā ister gönül
99	Yaşlanaydım işiginden yāline Oynaşurum bülbül gibi güline Düst beni aldatdı şirīn diline Koymadı bir öpem yasak eyledi
100	Beni terk eyledi kaşları kemān Bināsı olmayan burda nem qaldı Bana yār olmadı bir devr-i zamān Çıhayum gideyüm bunda nem qaldı
101	Merd dostlar merd baña bir çāre Yaraladı bizi bir kaşı kara Bizden haber idüp gül yüzli yāra Gün-be-gün hālüm olmakda yaman
102	Cerrāh gelüpdür yaram şaranda Derde dermān olur mısın ne dersin Rūz-ı maḥşerde Ḥaḳ dīvānında Cevāb verilir misin ne dersin
103	Kerem eyle yüzüñ göster bahan yār Kuluñ seni görmeyeli kaç gündür Kimi görsem benzedirüm sahan yār Bilmem benüm karnum neden şişgundur
104	Çürütdüm ‘ömrümü āh ile zāra Zerri şarf eyledim nedāna (?) ḥayf Yār beni eylemiş tek [ü] bigāne Ağlarım sızlarım zamāna ḥayf
105	Gel köyül varayım gülşen bāğına Bülbül yürkünmesin gül incinmesin Eşme bād-ı şabā yārin zülfine Mūya serpilmesün tel incinmesün
106	Bir güzel perçemüñ çıkarmış kaşından Gülerek meclise dendāna geldi Nūş itmiş bade-i bezm eline Dürli meknün söyler mestāne geldi
107	Yār raḥm itdi meger nāle vü efgānımuza Ki qadem başdı bu gün külbe-i aḥzānımuza
108	Teşne-cāna ḥālet-i mevt irdi cānān bī-ḥaber Bir devāsız derde düşdüm vāh ki Loḳmān bī-ḥaber
109	Baña sensiz civānum bāde-i ‘işret ḥarām oldu Dil-i maḥmūr[a] şarḥoşī-i keyfiyyet ḥarām oldu
110	Ey kılan şeydā beni benden bu istignā nedür Nice şormazsın ki aḥvāl-i dil-i şeydā nedür
111	Vaşf-ı hālüm söylerem gül yüzlü yārüm diñlesün

	Oğuram ‘ aşkuñ kitābı bād-ı āhum diñlesün
112	Şiir Türkçe olmadığı için okunmadı
113	Şiir Türkçe olmadığı için okunmadı
114	Şiir Türkçe olmadığı için okunmadı
115	Şiir Türkçe olmadığı için okunmadı

İKİNCİ BÖLÜM

2. MECMUANIN ÇEVİRİYAZISI

2.1. Çevriyazının İmlası ve Çevriyazıda İzlenen Yol

1. Manzumeler 1, 2, 3, ... diye işaretlenmiştir.
2. Vezinler, kalın ve italik; başlıklar ise salt kalın puntoyla yazılmıştır.
3. Şekil olarak cönk, içerik olarak da mecmuaya benzeyen bu eser üzerine sayfa numaralandırması yaptık. Şiirlerin bulunduğu sayfa numaraları, sayfadaki ilk mısranın sonunda “[]” köşeli parantez ile gösterilmiştir ([1] vb.).
4. Şiirleri, varsa divanlarla yoksa şiir metinleriyle karşılaştırırken farklılık görüldüğünde dipnota önce mecmuadaki kelime daha sonra “:” iki nokta koyularak divandaki/metindeki şekli yazılmıştır. Çoğunlukla mecmuadaki metne bağlı kalınmakla birlikte bazı yerlerde anlam ve vezin uyumunu sağlamak için divandaki/metindeki şekli esas alınmıştır. Bu durumda da dipnota önce mecmuadaki kelime sonra divandaki/metindeki kelime yazılmıştır.
5. Mecmuada veya divanda mısra tamamen ya da büyük çoğunluğu farklı ise dipnotta mısranın divanda geçen şekli yazılmıştır.
6. Divanla karşılaştırılan şiirlerde divanda olup mecmuada olmayan beyitler dipnotta gösterilmiştir.
7. Başlık bulunan bazı şiirlerde mürettip hatası yapıldığı için bu husus dipnotta belirtilmiştir.
8. Divandaki beyit sıralaması farklı olanlar dipnotta belirtilmiştir.
9. Veznin aksak olduğu mısralar dipnotla belirtilmiştir.
10. Okunamayan kısımlar ya da metinde boşluk olan yerler “[...]” şeklinde verilmiştir.
11. Okunuşundan emin olunamayan kelimeler, yanında “(?)” soru işareti ile belirtilmiştir.
12. Vezni uydurmak ya da divandaki doğru okunuşu sağlamak için metne yapılan eklemeler “[]” köşeli parantez içinde gösterilmiştir.
13. Zihaf olan yerlerde ünlüler kısa ve italik yazılarak belirtilmiştir.

14. Metinde büyük harf kullanılmış ancak özel isimlere gelen ekler kesme işaretiyle ayrılmamıştır.
15. Farsça edat ve ön eklerin tamamı “-” kısa çizgi ile ayrılmıştır. *bī-çāre, nā-dān*.
16. Farsça “āsā, çe, ān, vār, veş” gibi son ekler bitişik yazılmıştır. *hamāyilāsā, tabağçe, şoḥbetān, ümmīdvār, Sikenderveş*.
17. “hiç” kelimesi metinde çoğunlukla “cim” harfiyle yazılmışsa da bu kelime daima “hiç” şeklinde okunmuştur.
18. “güç” kelimesi metinde çoğunlukla “cim” harfiyle yazılmış olsa da daima “güç” şeklinde okunmuştur.
19. Türkçe fiillerin sonunda bulunan “b” ler “p” ile yazılmıştır. *görüüp, idüp*.
20. Dönem ses özelliklerine ait düzlük-yuvarlaklık ve kalınlık-incelik kurallarına bağlı kalınmıştır.
21. Vezni aksatmadığı sürece “-le” eki “ile” biçiminde okunmuştur.
22. Vezin gereği ünlü düşmesi olan yerlerde “ ’ ” kesme işareti kullanılmıştır. *n’ola, n’içün*.
23. Mecmua içerisindeki “-ten” olarak yanlış yazılan hal ekleri, “-den” olarak doğru şekilde yazılmış ve bu husus dipnotta belirtilmemiştir.
24. Mecmua içerisindeki “beñ” olarak yanlış yazılan kelimeler, “ben” olarak düzeltilmiş ve bu husus dipnotta belirtilmemiştir.
25. Mecmua içerisinde geçen terkipler “ى” ile gösterilmişse de bu husus dipnotta belirtilmemiştir.
26. Yanlış yazılmış ekler ve kelimeler metin içerisinde düzeltilerek doğru okunup yazılmış ve bu husus dipnotta belirtilmemiştir.
27. Metin içerisinde geçen Farsça ve Arapça manzumeler olduğu gibi yazılmış, çevriyazıya aktarılmamıştır.

2.2. Çevriyazı

-1-

fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün

Hüşyār itmege men-i mesti [1]

Çanı bir hüşyār-ı mest-nümā

Ey Başırî bülend dut pestî

Bulınur çok bülend-i pest-nümā

-2-

Tahmîs-i Diğer

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Buluruz kurb-ı habîbe zafer in-şā‘allāh

Şoĥbetinden oluruz behrever in-şā‘allāh

Oldı tevfiķ bize rāh-ber in-şā‘allāh [2]

Çalmadı rāh-ı talebde ĥaţar in-şā‘allāh

İderüz kūy-ı murāda sefer in-şā‘allāh

Şubĥgāh olmayagör ĥāb-ı girāna mā‘il

‘Arz-ı ĥacāt idüp ol nā‘il-i feyz[i] nā‘il

Şanma ĥall-i girih-i kārîñ emr-i müşkil

Hîç bir ‘ukde mi vardır ki açılmaz ey dil

Var iken elde niyāz-ı seĥer in-şā‘allāh

Çaşa te‘şîr ider eşki müje-i ĥün-bāruñ

Āhene eyler eşer āhı dil-i efgāruñ

Dime nerm olması düşvārdur ol ġaddāruñ

Dil-i sengi ne ķadar saĥt ise de dildāruñ

Nāvek-i āhum olur kārger in-şā‘allāh²

² Bu beytin sağ kısmında H. 1120 tarihi yazılıdır.

Gördük âfâtını çok bāğçe-i imkānuñ
 Çekdik âzārını hār-ı mihen-i hicrānuñ
 Geçer eyyāmı zemistān ile tābistānuñ
 Germine serdine şabr eyleyerek devrānuñ
 Aluruz naḥl-ı emelden şemer in-şā 'allāh

Ne ğam olmasa gönül ḥāhişi maḵrūn-ı ḥuṣūl [3]
 N'ola bulmazsa murād üzre murādına vüṣūl
 Olmaz olduk bed-i bibaḥtdan el-kıṣṣa melūl
 Çarḥuñ olmuş dutalum devri ḥilāf-ı me 'mūl
 Dem olur kāmumuz üzre döner in-şā 'allāh

Künc-i peygüle-i firḳatde ḳalup āvāre
 Çāre-yāb olmadı vaşla dil-i bī-çāre
 İmdi yollar gözedüp muntazıruz aḥbāra
 Peyk-i āhum gideli ḥaylī zamāndur yāra
 Umaruz kim getürür bir ḥaber in-şā 'allāh

Gör Başıri ki olup ṭālī ' -i kem ey Nābī
 Dutdı mir 'ātını jengār-ı elem ey Nābī
 Şabr ḳıl olma mükedder yime ğam ey Nābī
 Olsa bir kerre vezān bād-ı kerem ey Nābī
 Ḳomaz āyīne-i dilde keder in-şā 'allāh

-3-

Taḥmīs-i Diğer

mef'ūlū fā'ilātū mefā'ilū fā'ilūn

Ey 'ömrin irtikāb-ı günehle ḳılan tebāh
 Gālib gelür cerā' ime baḥşāyiş-i İlāh
 Mağlūb-ı rahmet olmağa cürm işte var güvāh
 Baḥr-i Sefīde geldi ketm oldu yem-i siyāh
 'Afv-ı Ḥudāya nisbet ile böyledür günāḥ

Hemvāre çirk-şüy-ı haṭādur buḥūr-ı ‘afv [4]
 Nīrū girān-ı cūrm olur ifrāt-ı rūz-ı ‘afv
 Mahv-ı sevād-ı ma‘şiyet ile zuhūr-ı ‘afv
 Eyler beyāz nāme-i ‘iṣyānı nūr-ı ‘afv
 Qalmaz siyāh-ı mihre muḳābil cebīn-i māh

Bāb-ı Kerīmedür saḳarım eşk ü āḫile
 Dü-tāb olur muyum ‘adem-i zād-ı rāhile
 Āmürziş isterem yine rūy-ı siyāh ile
 Kesmem ümīdi raḥmet-i Ḥaḳdan günāh ile
 Maḥv eyledikçe tīre şebi nūr-ı şubḡāh

Ḥavfullāhuñ netīcesi emniyyet olmağa
 Nıḳmet nihālinüñ şemeri ni‘met olmağa
 Bār-ı günāh maḡfīrete ‘illet olmağa
 Rūy-ı siyāh vāsıṭa-i raḥmet olmağa
 Mūy-ı siyāh-fām sefīd olduğı güvāh

Ser-māyedür günāh talebkār-ı raḥmete
 Besdür nuḳūd-ı cūrm ḥarīdār-ı raḥmete
 ‘İṣyān benefşe oldu çü gülzār-ı raḥmete
 Ümmīddür günāh ola ruḥsār-ı raḥmete
 Ḥāl³ siyāh u çeşm-i siyāhrūy-ı siyāh⁴

Şeb-tā-seḫer namāz-güzār ola vitr ü şef [5]
 Ğufrāndur özge nesne yetirmez siyeh-i nef
 Seyl-āb-ı ‘afv ider denes-i seyyi’ātı def
 Bārān-ı raḥmet itmege ḥāşāk-ı cūrmi ref
 Seyl-i bahār dilde ḳomaz gerd-i iştibāh

³ Metinde “ḥāl” kelimesinden sonra bir vav yer almaktadır.

⁴ Vezin aksamaktadır.

İrās idüp tekellüme miknet ümîd-i ‘afv
 Arturdu nazm-ı hüsn-i belâgat ümîd-i ‘afv
 Baḥş eyledi Baṣîrîye cür’et ümîd-i ‘afv
 Böyle maḳāla virdi cesâret ümîd-i ‘afv
 Bu sözden itme Nâbî[yi] şermende yâ İlâh

-4-

mefâ‘ilün fe‘ilâtün mefâ‘ilün fe‘ilün

Emîr olunca senüñ gibi dil-şikâr gerek
 Emîr olunca benüm gibi dil-figâr gerek

Mezîd-i hüsnî mücerred degül güzel şartı
 Girişme-senc ü füsûn-sâz u şîvekâr gerek

Şıķılma kesret-i ‘uşşâķdan gül-endāmum
 Kıyâs eyle gül⁵ üftâdesi hezâr gerek

Ḳalur mı ‘aşķ-ı ḥaķîķî nihân [u] pûşîde
 Hemîşe dîn-i ‘îsâdır âşikâr gerek⁶

Nişâne lâzıme-i mülk-i ḥâşdur şāhuñ [6]
 Dil-i şikeste-i ‘uşşâķ dāğdār gerek

Vuḳûf-ı nükte-i ser-beste-i dehānına güç
 Buña daķıķa-şināsân-ı rûzgār gerek

Baṣîrî eyleme güftârı yok yere tatvîl
 Dehānı şoḥbetine gördüñ ihtîşâr gerek

⁵ “gölün” şeklinde yazılmış olan kelime vezin gereği “gül” şeklinde okundu.

⁶ Vezin aksamaktadır.

-5-

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

Bulınmaz gerçi bāzār-ı cihānda naqd-i cāndan yeg
Metā' -ı vaşla ammā anı şarf itmekdür andan yeg

Tekāpū kılmazam āb-ı hayāt için Sikenderveş
Reh-i ' aşkında ölmekdür hayāt-ı cāvidāndan yeg

Mezellet çekse de bu kec vaṭanda hoşdur insāna
Muvāfıkdur mezāḳ-ı cuğda vīrān u gülīstān [yeg]

Egerçi kirpigi ok ғаşı yay nigāhlar⁷ çokdur
Görinmez baña tīr-endāz ol ebrū kemāndan [yeg]

Başırī ḥānümān fikrine düşme ḥāne-ber-düş ol
Olur mı ḥānümān dervīşe terk-i ḥānümāndan [yeg]

-6-

mef' ulü mefā' ilü mefā' ilü fe' ulün

Mihr-i felege ṭa' ne urur māh-ı cebīniñ
Ḳādir midür ıtfāya ' adū nūr-ı mübīniñ

Ḥurşid ile Nāhid iki dīrine kenīzek
Behrām ile Bercīs iki memlūk-ı yemīniñ

Nuṭṭa gelicek sāmi' a[yı] sūhte eyler [7]
Şīrīnī-iser-şār-ı maḳāl-ı şekerīniñ

Olsa ne ' aceb lezzet-i güftārīña teşne
Şūr-efken-i dildür leb-i l' al-i temkīniñ

⁷ “nigehler” şeklinde yazılmış kelime vezin gereği “nigāhlar” şeklinde okundu.

Aşḍāf-ı le 'ālī ider esmā' ı Başīrī
Dür̄c-i deheninden saçılan dür̄r-i şemīnīñ

-7-

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Seng-dil ki belā-keşlere raḥīm degül
Sezā-yı mağfīret-i ḥazret-i ḳadīm degül

Şikāyet-i dil-i nā-şād [u] baḥt-ı nā-sāzı
Raḥīm olmayana 'arz iden ḥakīm degül

'Aṭā[yı] niyyet-i āvāze-i keremle ḳılan
Keremde ma'n ise de ma'nīde kerīm degül

Servden n'ola ṭübāya zāhid eylese meyl
Mizācı⁸ mu' tedil ü ṭab' ı müstaḳīm degül

Hevā-yı ḳāmet-i şimşādın öyle vecde gelür
Seḥer sanevberī taḥrīk iden nesīm degül

Kemend-i zülf-i siyāhıñ ne mārḍur bilsem
Ki hergiz ehl-i dil ol mārḍan selīm degül

Suḥen-fürüş çok ammā ḳuluñ Başīrīveş
Kelāmı merhem-i zaḥm-ı dil-i dü-nīm degül

-8-

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Olmış eyālet-i çemene pādişāh gül [8]
Ezhār-ı bī-şümārḍan itmiş siyāh gül

⁸ فراجی şeklinde yazılmış olan kelime “mizācī” şeklinde okundu.

Çeşmin ‘aceb mi rüşen ise şeb-nemiñ kâñı
Ki âfitâbı teng alur ağūşa gâh gül

Nüh âsumân nümüne-i gülzâr-ı şun‘ ıdur
Encüm aña şükûfe vü hurşîd ü mâh gül

Çavmin sefîhi olmasa gitdikçe h̃âr olur
Aşlı budur ki hâre getirmiş penâh gül

Cânı çıkar necâta vü gayrı çeker ‘azâb
Hâr âteşine yanmadadur bî-günâh gül

Bâğ-ı cihânda handesin encâmı giryedür
İşbât-ı müdde‘ â için olmaz güvâh gül

Her kimseniñ yazanda Başîrî naşîbini
Çam yazdılar naşîbiñi h̃âh ağla h̃âh gül

-9-

mef‘ûlû fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fâ‘ilün

Men pîr-i sâl-hürdeyem ol tıfl-ı hürde-sâl
Mâ-beynimüzde zevk-i vişâle ne ihtimâl

Günciş-k-i per-şikeste[y]em ammâ ider beni
Ümmîdvâr-ı kurb-ı habîb inkisâr-ı bâl

Noğşân-ı ‘uzv-ı şahş olur âsâyiş[e] sebeb
Dişsiz miyüz gam olmasa misvâk ile hılâl

Yeksân gerekmez âmir ü me‘mûr rütbesi [9]
Emsâl ider mi emrine emşâliñ imtişâl

Hüsn-i tegazzül oldu müselleme Başîriye
Ta añladı nükât-ı gâzel lutfuñ ol gâzâl

-10-

mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün

Ferâğ-ı bâl umarsan deh/de bî-hûşa peyvend ol
Ta' abnâk olmağ istersen zen ü ferzende pâ-bend ol

Fünûn-ı zerķı itme izdiyâd-ı rızķ için pîşe
Utan zerrâķlığdan⁹ dâde-i Rezzâķa hursend ol

Ėafâ sende hâzer ķıl girye-i nâ-gâh-hîzinden
Yeter [...] şan' at her dem leb-âlâ-yı (?) şeker-ğand ol

Var ise sende isti' dâd-ı zehr-âşâm-î firķat
Şekerzâr-ı diyâr-ı vaşldan h'âhişger-i ķand ol

Belâ-yı berķa kühsâr ihtimâlin fikr idüp sende
[...] vaķt erzânî çek küh mânend ol

Ne deñlü var ise cürm ü günâhuñ nâ-ümîd olma
Dem-â-dem çeşm-düz-ı rahmet-i 'âm-ı hüdâvend ol

Hünerdür Ėâlibâ ser-mâye-i bed-baht/[vü] saħtî
Başîrî şüm tâlî' olmağ istersen hünermend ol

-11-

fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

Sögme eşkümden idüp kūyuña nehr sâ'il [10]
Güzelüm şānuña şāyeste mi nehr-i sâ'il

⁹نراقطند şeklinde yazılmış olan kelime “zerrâķlığdan” şeklinde okundu.

Ben saña cān ile meyl eylemişem sen ğayra
Hele pek müşkil imiş mā'ile olmak mā'il

Yüzüñi görmez isem bārī niķābıñ görsem
Nā'il-i vaşl da ni' metdür olursam nā'il

Ġaẓẓ-ı tarf itmezem ey gözleri āhū senden
Seg raķīb olmasa hīleyle arada hā'il

Dermendi bırakup çāre-gīr¹⁰-i ğayr olduñ
Buña bī-çāre Başīrī nice olsun kâ'il

¹⁰ “gīr” eki metinde vezin gereği “كر” şeklinde yazılmıştır.

-12-¹¹

یا من بکاف بالبلد کفهم بر کفم جان بکاف
من بکاف ما قاله بکاف کافه او بکاف و
کافه سبانی فی القدم از بکاف کف
ضع فوق بکاف القدم تا بکاف بکاف

یا من له قتل سبب کف کف سبب
یا من له قتل سبب کف کف سبب
یا من له قتل سبب کف کف سبب
یا من له قتل سبب کف کف سبب
یا من له قتل سبب کف کف سبب
یا من له قتل سبب کف کف سبب
یا من له قتل سبب کف کف سبب
یا من له قتل سبب کف کف سبب

-13-

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Her kim şadef-mişāl kanā' at-güzīn olur [11]

Rızk-ı mürür-ı dehr ile dürr-i şemīn olur

Merd-i 'azīze 'illet-i lezzetdür iḥtilāṭ

Tenhā-nişīn-i 'uzlete 'izzet-ḡarīn olur

Cem'-i diremle girmez ele ravza-i İrem

Naḡd-i 'amel bahā-yı behişt-i berīn olur

Cāhil taṣaddurı sebeb-i rif' at aṅlamış

Oldur sebeb ki ṣadr-ı mekānda mekīn olur

¹¹ Bu şiir Türkçe olmadığı için mecmuadan olduğu gibi aktarılmıştır.

Evvel sitemle ‘āşıkınıñ hānesin yıkar
Her kim ki mülk-i hüsnde mesned-nişin olur

Süz ile ıztırāba tayansun sipendveş
Her dilde ārzū-yı ruḥ-ı āteşin olur

Şanma Başirī emr-i ‘abeş-āferini kim
Müstevcib-i kemāl-i suhen-āferin olur

-14-

mef‘ülū mefā‘ilū mefā‘ilū fe‘ülün

İnsān ki anuñ māddeşi mā’-i menīdür
Eblehdür eger lāf-zen-i mā vü menīdür

Cüyende-i nām olmasa ḥünin-ciğer olmaz
Şāhid buña aḥvāl-i ‘aķīķ-i Yemenīdür

Ednālaruñ ednālaradur meyli anuñçün [12]
Dün-himmet olan mā’il-i dünyā-yı denīdür

Bir delķile ḥursend olur envā’-ı ḥalelden
Şağ olsa libāsı budur ölse kefenīdür

Derviş ḵanā’atla bulur rütbe-i şāhī
Şüretde faķir ise de ma’ nāda ḡanīdür

Ben kūh-ı belā sākini Ferhād-nihādum
Ol ḥūblaruñ Ḥusrev [ü] Şirīn-dehenīdür

Veysice n’ola feyze ḵarīn ola Başirī
Hem-sāye-i menzilgehi Veysü’l-Ḵarenīdür

-15-

mef'ülü mefâ'ilün mef'ülü mefâ'ilün

Bāğ-ı dilimin cūş-ı zîbi gül-i dāğumdur

Dāğ-ı ciger-i rîşüm şan lâle-i bāğumdur

Bülbül sebak-ı 'aşkı gülşende alur benden

Yanmağda yağılmağda pervâne çerāğumdur

Mihnetle zemîn-girem vir cām virüp sākî

Cünbiş baña mînāsız el virmez ayağumdur

Ol kaşları yay oğın cānda n'ola saqlarsam

Bir iki nefes zîrā yanumda konağumdur

'Aşk içre Başıriveş Ferhādı benüm 'aşruñ [13]

Şîrîn lebümin sînem taşvîrine dāğumdur

-16-

fâ'ilātün fâ'ilātün fâ'ilātün fâ'ilün

'Ārifüñ neyl-i 'ulüvv-i kıadri h'ār olmağdadur

İ'tibārı dāyimā bi-i'tibār olmağdadur

Çengelistān-ı 'uķūbetden necātı mücrimin

İrtikāb-ı ma'şiyetden şermsār olmağdadur

Renc-i dil irāş ider āmiziş-i ebnā-yı dehr

Māye-i āsūdegī vahşet-şî'ār olmağ[da]dur

'Arz-ı hāl ile lebinden buse-h'āh oldum didi

Kaydı yok anuñ mağalli der-kenār olmağdadur

Muttaşıl sögsem raķibi vechi var kim muttaşıl
Vaşldan ben bî-naşib ol vāyedār olmaḳdadur

Ḥaşyet-i rûz-ı şümār itmez perişan-ḥāṭıruñ
Ḥācenüñ cem' iyyeti dirhem-şümār olmaḳdadur

Ey Başîrî nār-ı 'ār iḳād eder bād-ı bürüt
Āb-rû-yı ercümendi ḥākisār olmaḳdadur

-17-

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Reh-rev-i 'aşḳuñ ḳarārı bi-ḳarār olmaḳdadur [14]
Rāḥat-ı rûy-ı temāşā cûy-ı yār olmaḳdadur

Ḥaṭṭ-ı kāmîl tā ezelden nāḳış olmaḳ resmdür
Ḥaṭṭ-ı kāmîl ġālibā nāḳış' ayār olmaḳdadur

Cûy-bār-ı dîdedendür baḥr-i raḥmet mevc-zen
Şüst-sûy-ı nāme-i cürm eşk-bār olmaḳdadur

Kirdgāruñ lâyıḳı ger varımız yok çāremüz
Bārgāh-ı 'afvdan deryūzegār olmaḳdadur

Gird-i ḥaṭ ruḥsāre-i cānāna ḳonmış gū[yi]yā¹²
İttişāl-i mehveşān ey dil ġubār olmaḳdadur

Sūr virmez dürr-i eşk-i la' l-i ḥûn-āb-ı ciger
Sîm-berler zevḳi ḥāşıl zer-nişār olmaḳdadur

Yār ile gülşende aġyār u Başîrî dil-fikār
Ḥārzār-ı meskenetde ḥ'ār [u] zār olmaḳdadur

¹² Vezin aksamaktadır.

-18-

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Nefs-i cāhil şadrdan mesrūr olup ra' nālanur
Gör belāyı bezm-i ' irfān içrede bālālanur

Eylemezken lāyı illādan temīz ol bī-ḥaber
Bilmeyüp ḥaddini bu ḥāliyle müsteşnālanur

İtse nuṭḡ-ı lüknet- āmīziyle ez-ber muşḥafı [15]
İbtida'-yı Tūra vaşıl olıcaḡ Mūsālanur

Murğ-ı ṭab' ı süst-pervāz-ı hevā-yı ḥıfz iken
[...] āşiyānına ' anḡālanur

Ḥıfz-ı Qur'ān eyleyen ḥıfz-ı ḥudūd itmek gerek
Yoksa her ḥāfız Başıri zu' mıla mollālanur

-19-

mef' ulü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

Müşṭāḡ-ı ḡāk-ı kūyuñ İremde yer istemez
Dil-teşne-i ' aḡıḡ-i lebūñ kevşer istemez

Müstaḡn'-i tekellüf-i maşşāṭadur ruḡuñ
Ḥürşidin āb-ı kīnesi rüşenger istemez

Kāfidür incizābına senden bir iltifāt
Murğ-ı revānum uçmaḡa bāl ü per istemez

Eşḡ-i sefid ü çehre-i zerden revācı var
Sevdā-yı ' aşḡ māye-i sīm ü zer istemez

Taşdī' virmesün baña tāt-ı girān-bahā
Zevk-i cünān bürehne-seri efser istemez

Teshīr-i 'ālem itmek olur hüsn-i hulk ile
Küçek dili büzürglerün leşger istemez

Künc-i hamul içinde Başirī hamuş iken [16]
Süz-ı diliyle geldi söze ister istemez

-20-

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Bana dīdār-ı dildārum gibi ferhunde 'id olmaz
Cemālūn 'idgehde görmesem 'idüm sa'id olmaz

Fakir [i] va'de-i 'id ile şād itmiş idi veh kim
Görindi mäh-ı 'id ol mähdan 'id-i pedid olmaz

Seg-i kūy-ı habībüm gördüm olmuş gice rü'yāda
Raķībūn sā' at-i mevti karib olsa ba'id olmaz

Mutā' -ı halk olur āhir mutī' -i Hāk olan kimse
Muhaķķaķdur bu kim olmaz murād ol kim mürid olmaz

Başirī hālī' -i na'leyn-i kevneyn olmayan sālik
Maķām-ı kurbda şāyeste-i güft ü şenid olmaz

-21-

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Dil ki nār-ı ğam-ı aşķdan selim olmaz
'Azāb-ı dūzaķ aña 'azb olur elim olmaz

Esîr-i ni' met olan mün' im-i ni' am-ı şehvet
Müna' am-ı ni' am-ı cennet-i na' im olmaz

'Ayâr-ı veznde yeksân gerek recâ ile havf [17]
Dil-i hâkîmde farq-ı ümîd ü bân olmaz

'İzâr-ı zerd ü sirişk-i sefidür ma'plûb
Bahâ-yı zevk-i mülâkât-ı zer ü sîm olmaz

Hünerverûñ püserûñ bî-peder qalur ekşer
Yegâne olmasa kısm-ı güher yetîm olmaz

Cihân-mişâl ile dermân u mâr-gîr âhîr
Mürûr ile zarar-ı mârdan selîm olmaz

Başîriyâ bu maqâm-ı gûrûrdur bunda
Misâfir-i reh-i tahkîk olan muqîm olmaz

-22-

fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

Gâh mey-h'ârelerûñ hem-kadeh-i bâdesiyüz
Gâh zâhidlerûñ ârâyîş-i seccâdesiyüz

Bizdedür cilveger envâr-ı cemâlî ezeli
Qudretûñ pâre-i mir'at-ı cilâ-dâdesiyüz

Zînet-i fâniye-i' âleme râgıb degilüz
Bî-niyâzuñ der-i müstağnî-i bî-çâresiyüz

Olmazuz rağbetile şadr-nişîn-i meclis
Dest-ber-sîne maqâm-ı edeb üstâdesiyüz

Ḳaddine bende olup ḳayd-ı cihāndan geçdük [18]

Bāğ-ı imkānda sehī-servinüñ āzādesiyüz

Pīr-i Ken‘ ān-şıfat ol Yūsuf-ı Mısr-ı ḥüsnüñ

Teşne-leb çāh-ı zeneḥdā[nı]nuñ üftādesiyüz

Geliyor gūşımuza zemzeme-i ṭabl-ı rahīl

Ey Başīrī sefer-i āḥiret āmādesiyüz

-23-

mefā‘ilün fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün

Ney-i basardı nevā-yı cünūn fezālarımız

Henüz o şeh ne içündür dimez nevālarımız

Sipāh-ı mihnet ü ceşş-i firāk u leşger-i ğam

Biribirini basup gelmede belālarımız

Ne çāre şaḳlasun Allāh intihāsından

Ne gūne geçdi ise geçdi ibtidālarımız

Du‘ ā hezār u eşer nā-bedīd icābetden

Eşerden āh ki bī-behredür du‘ ālarımız

Gedā-yı şāh-nümāyı cihāna baş egmez

Acından ölse de şāh-ı gedālarımız

Kimün şefā‘ at ümīdiyle dāmenün dutalum

Ḳabüle geçmez ise ‘öṣr-i nā-becālarımız

Başīrī ülfet-i bīgānegānı n’eyleyelüm

Çekildi gitdi pey-ender-pey-i eşnālarımız

-24-

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

Ne kesb-i naḳd-i mülākātına biḍā' atimüz [19]

Ne tavḳ-ı Ka' be-i kūyına istiṭā' atimüz

Firāk [u] vuşlatıdur cennet ü ceḥennemimüz

Kıyāma geldiği sā' at kıyām sā' atimüz

Ḳazā muvāfiḳ [u] ṭālī' müsā' it olmayıcaḳ

Bir aḳçe itmez imiş da' vet-i ḍarā' atimüz

Ceza' mı eylerüz iflāsdan bi-ḥamdi'llāh

Yog ise devletimüz var [bizüm] ḳanā' atimüz¹³

Şu deñlü şifte-i ḡaflet-i müdāmuz kim

Bulur namāzda kim girdesin cemā' atimüz

'Uluvv-i rütbede ḥaylī melayīki geçerüz

Melīke olsa mülūke olan iṭā' atimüz

Bu seyyi'ātıle divān-ı ḥaşrde bilmem

Şefī' ler bulamı ruḥṣat-ı şenā' atimüz

Zemīn-i ḥehrede yüz dāne kārdur sirişk

Bu kiştzārda ancaḳ budur zirā' atimüz

Başīrī eymen olurduḳ iḳāb-ı uḳbādan

Olursa nīme-i 'iştānımızca ṭā' atimüz

¹³ Vezin uyumsuzluğu vardır.

-25-

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Şehr-i imkānuñ firāvān şehr-yārin görmişüz [20]

Niçe Keykāvus ile İsfendiyārın görmişüz

Tişe-i āh-ı za' ifāna harīf olmaz yine

Niçe sulţānuñ sarā-yı üstüvārın görmişüz

Olmamış vāreste-i taşdı' -i te 'şir-i humār

Bezm-i' ayşuñ şāf u nüş-ı derd-h'āruñ görmişüz

Az müddetde giriftār-ı kemend-i mürgölür

Çok mülük-ı nāmdāruñ gır ü dārūn görmişüz

Güy-ı çevgān-ı fenā olmışdur āhir sırları

Mülk-i şān u şevketüñ biñ tācdārın görmişüz

'Ākıbet eyler sevād-ı haţ derūnın dāğdār

Gülşen-i hüsnüñ nice lale-'ızārın görmişüz

Nağme-perdāz-ı müsellemdür Başirī Nābīye

'Andelībān-ı hoş-elhānuñ hezārın görmişüz

-26-

mef' ulü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün¹⁴

Zencir-i zülf ile k'ola bir yerde gerdenüñ [21]

Hüş u hıred mi kor 'acabā serde gerdenüñ

Regħā-yı āteşin u siyeh dūd-ı zülf ile

Benzer fitil-i 'anbere micmerde gerdenüñ

¹⁴ Nevres-i Kadim Divanı ve İndeks. s.247.

Açma nesîm-i şubh-deme karşı sîneñi
Cānum toķınmasun nefes-i serde gerdenüñ

Nev^c -i beşerde dîn dil ü hüş^c aķl u cān mı ķor¹⁵
Ĥālüñ ĥaķtuñ ruķuñ zenaķuñ bir de gerdenüñ

Ĥün-ābe Nevres olur şafaķından şabāh-ı ĥaşr
Bir kerre perde sîr ise maķşerde gerdenüñ¹⁶

-27-

fā^c ilātün fā^c ilātün fā^c ilātün fā^c ilün¹⁷

Zaķmdār-ı ġamze-i ĥün-rîze merhemdür lebüñ
Ey tabîb-i ĥaste-i hicrāñ baña emdür lebüñ

Ma^c nî-i bî-gāne lafz-ı āşinā medlûlıdur
Noķta-i mevhûma aġzuñ ĥarf-i müdgamdur lebüñ

Ma^c nî-i rengāñ gibi āġuş-ı beyt-i tâzede
Zîr-i ĥaķt-ı püşt-i lebde remz-i mübhemdür lebüñ

Cûy-ı şîri eyledüñ Ferhāda ey Şîrîn telĥ
La^c l-i nāba idemem nisbet senüñ kemdür¹⁸ lebüñ

La^c l-i şūĥuñ Nevresi mest-i ser-endāz eyledi [22]
Kimi gördük diye meydān-keyfde kemdür lebüñ

¹⁵ Vezin uyumu bulunmamaktadır.

¹⁶ Vezin uyumu bulunmamaktadır.

¹⁷ age. s.247.

¹⁸ kemdür: semndür

-28-

*fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün¹⁹*N'ola hāk oldıysa taht u tāt[ı] Kāvus [u] Gīvüñ²⁰

Mebde '[i] lā-büd olur 'āhır me' ādī her şeyüñ

Nağme-senc-i sırr-ı²¹ tevhid olduğıñ bilmez henüz

N'eydüğün fehm itmemişdür vā' ız-i hod-bın neyüñ

Telhī-i eyyāmdan feryād idermiş bilmedüm

Gıryesin ben qahqaha şandumdı mīnā-yı meyüñ

Şiddet-i dem-serdī-i eyyāmı mey teskīn ider

Zāyil eyler āteş-i sūzāñ belı hūkmüñ reyüñ

Nevresi şeb-tā-seher encüm-şümār itmiş gamı

Düstlar Allāh için dildārā aḥvālın deyüñ

-29-

mef' ulü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün²²

Ey gül senüñ güşāyişine yoqdur ihtiyāc

Min-ba' d cünbiş-i meyl-i berg²³ eylesem gerek

Döksem gerek sirişki ḥarāretle dīdeden

Dehri harāb-ı²⁴ berq u tegerg²⁵ eylesem gerek

Açsam gerek serāyir-i levḥ-i derūnumı

'Uşşākā ḥān-ı ḥikmeti sergi eylesem [gerek]

¹⁹ age. s.247-248.²⁰ Gīvüñ: Keyüñ²¹ Nağme-senc-i sırr-ı: Nağme-i şeyḥ ser-i²² age. s.248.²³ cünbiş-i meyl-i berg: meyl-i cünbüş-i berq²⁴ “ḥarāret” kelimesi vezin ve anlam gereğı “ḥarāb” olarak okundu.²⁵ tegerg: terk

Nevres uşandum āfet-i zūll-i hayātdan [23]
Cānum fedā-yı maḳdem-i merg eylesem gerek

-30-

mef'ūlū fā'ilātū mefā'ilū fā'ilūn²⁶

Ne māla meyl ider ne meye meşrebūñ göñül
Bilmem nedür felekde senūñ maṭlabuñ göñül

Çarḥuñ siyāhkārlığı nā-be-cā degül
Aşlında böyle itmiş eşer kevkebūñ göñül

Fikr ü hayāl-i 'arız [u] zülfiyle ol mehūñ
Eyvāy zāyi' olmada rūz [u] şebūñ göñül

Taḳşir eyleme reh-i sulṭān-ı şubḥa çık
Etḫāl-ı āh ile pūr iken mektebūñ göñül

Bī-çāre Nevresūñ de biterdi işi eger
Te 'şir iderdi zemzeme-i yār[a]buñ göñül

-31-

mefā'ilūn fe'ilātūn mefā'ilūn fe'ilūn²⁷

Yıķıldı hecr ile ma' mūr gördigūñ göñlüm
Şafā-yı vaşl ile mesrūr gördigūñ göñlüm

Enīs-i mātemiy āndur diyār-ı gurbetde
Vaṭanda dest zen-i sūr gördigūñ göñlüm

²⁶ age. s.248-249.

²⁷ age. s.249-250.

Çekildi meyden ayak çekdi bezmden sensüz [24]

O yerde kalmadı ey hür gördigün gönlüm

Hezār pāre-i seng-i melāldür şimdi

Nizām-ı meclis-i fağfūr gördigün gönlüm

Secencel-i ruh-ı yār idi bir zamān Nevres

Bu şüret ile şu meksūr gördigün gönlüm

-32-

*mef'ulū fā'ilātū mefā'ilū fā'ilūn*²⁸

Me'vā-yı 'aşkdur dil-i āgāhımız bizüm

Bî-cā degüldür āh-ı şehergāhımız bizüm

Dulāb-ı 'aşka düşdügi günden dil-i niz[ā]r

Döndükçe döndürür felegi āhımız bizüm

Çekdi yola ayak başalı rāh-ı 'aşka biz

Çok Hızrı çok Sikenderi güm-rāhımız bizüm

Yusūf- likā'-i 'ālem-i ma' nālaruz k'olur

Çāh-ı 'adem muḳaddime-i cāhımız bizüm

Biz Nevresā gedālaruz ammā niyāzsuz

Eyler niyāz-ı luṭf bize şāhımız bizüm

²⁸ age. s.250.

-33-

*mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün*²⁹

Ma' nâ-yı âb-ı zindegîyi rûşen eyledüm
 Qandîl-i bezm-i pîr-i meye revğan³⁰ eyledüm

Virdüm öz ihtiyârumla bir cevâna dil [25]
 Yok kimsenüñ günâhı baña hep ben eyledüm

Hâl-i siyâh-ı yâri öpilmiş görür³¹ raķib
 Ğayrıya qolma anı hîç işte ben eyledüm³²

Te'sîr ideydi elbet iderdi o kâfire
 Kûyında dün gice ne qadar şiven eyledüm

Terk-i vaţan ferâğat-ı mâl u menâl idüp
 Nevres Sitanbulı giderek mesken eyledüm

-34-

*mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün*³³

Zen-i dehrüñ hezârân duĥter-i nîk-aĥterin³⁴ buldum
 Faqat âlude-dâmân olmadıq rîz-duĥterin buldum

Dirîğâ ihtisâb-ı merg başmış bezm-i Cemşîdi
 Tehî-mînâlaruñ gördüm şikeste-sâğârın buldum

Uçurdum dal-ı zülf-i yâre kırtuldum³⁵ dil-i zârı

²⁹ age. s.250.

³⁰ revğan: ruğân

³¹ görür: görüp

³² Ğayrıya qolma anı hîç işte ben eyledüm: Ğayre qarıma hîç anı işte ben eyledüm

³³ age. s.251.

³⁴ duĥter-i nîk-aĥterin: duĥterin aĥterin

³⁵ kırtuldum: kındurdum

O murğ-ı bî-per-i serkeştenüñ şimdi birin buldum

Çekilmiş âbı dönmiş âsyâb-ı esbâb-ı devletüñ devri
Bu nevbet pey-rev olmuş seyle çarhun çenberin buldum

Nigâh-ı levha-yı tûmâr-ı ârzü eyledüm³⁶ Nevres³⁷ [26]
Senüñ nâm-ı kemînenüñ anda ‘ıyd-ı kemterîn buldum

-35-

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

Eyle ser-mestem ki idrâk itmezem dünyâ nedür³⁸
Ben kimem sâķī olan kimdür mey-i şahbâ nedür

Gerçi canāndan dil-i şeydâ içün kām isterem
Şorşa cānān bilmezem kām-ı dil-i şeydâ nedür

Vasldan çün ‘âşıkı müstağnī eyler bir vişāl³⁹
‘Âşıkā ma‘ şūķdan her dem bu istignā nedür

Hıķmet-i dünyâ vü mā-fî-hā bulan ‘ârif degül
‘Ârif odur bilmesün dünyâ vü mā-fî-hā nedür

Āh-ı feryād-ı Fuzûlî incidipdür ‘âlemi
Ger belâ-yı⁴⁰ ‘aşķ ile hoşnud isüñ ğavġā nedür

-36-

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

Eyle maķmûram ki bilmem şûret-i ma‘ nâ nedür

³⁶ ârzü eyledüm: erzâķ eyledüñ

³⁷ Vezin uyumu yok.

³⁸ Bu şiirden önce “Dîv[ā]n-ı Fuzûlî” şeklinde bir başlık bulunmaktadır.

³⁹ Mecmuada “Vuslatını ‘âşık ister müstağnā eyler bir vişāl” şeklindedir. Bu şekilde anlam ve vezin problemlidir.

⁴⁰ “كربلاء” şeklinde yazılmıştır.

Hangi cāmuñ mestiyem sāgar gibi şahbā nedür

Bir ḥarābāt-ı melāmet-zerreyüm ma' mūr tuṭ
Arasam fark idebilmem 'āşık nedür rüsvā⁴¹ nedür

Emr-i şāh olmuş gedā diler tarīk-i 'aşkı da
Onda teftiş idemem ednā nedür a' lā nedür

Qalmışam bu vād-ı hayretde şol deñiz-i 'aşk
Eyledüm da' vā-yı 'āşık[ı] bilmedim da' vā nedür

Qalb-gün mihānde 'ālemde Rağib mey şūhı
Tarīk-i dünyāya señsiñ 'āşıkā ferdā nedür

-37-

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Ey kılañ şeydā beni senden bu istiğnā nedür [27]
Nişe şormazsınki aḥvāl-i dīl-i şeydā nedür

Ger bana ḥalk içre pervā itmedüñ ma' zürsın
Bu ki tenhālıkda kılmazsan bana pervā nedür

Sehdür ger bilmeyüp ḥālüm teraḥḥum itmesen
Ḥālūmi bilmek tegāfül eylemek ğamda nedür

Gül temennāsında dirler bülbulün ğavğaların
Çün güli gördükde kılmaz meyl bu ğavğa nedür

Ol perī mutlak ben-i rüsvā⁴²ya kılmaz iltifāt
Ey Fuzūlī bilmezem cürm-i ben-i rüsvā⁴³ nedür

⁴¹ “رصوا” şeklinde yazılmıştır.

⁴² رصوا şeklinde yazılmıştır.

⁴³ رصوا şeklinde yazılmıştır.

-38-

fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilūn

Hokka-i la' lin düzüp mercānı mercān üstine
Cem' -i dürr-i dendānı dendān dendān üstine

Qatlüme gāhice çeşmün emr ider gāhı kaşuñ
Vārid olmuş haqquma fermān fermān üstine

Devr-i çeşmünde n'ola çenk itse gamzeñle kaşuñ
Bezm-i meyde dartılır mestānı mestān üstine

Nev-ḥaṭum āviziş-i reyḥān idüp zīb-i ' adā
Bir güzel tarh eylemiş reyḥān reyḥān üstine

Rāsiḥe mānend-i a' lā ' adā nazmın diyü
Eylemişler Faḥriye bühtānı bühtān üstine

-39-

fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilūn

Süzme çeşmü[ñ] gelmesün müjgān müjgān üstine [28]
Aṭma tīrin sīneme peykān peykān üstine

Yārdan mehcūr iken düşdüm diyār-ı gurbete
Dehr gösterdi banā hicrān hicrān üstine

Dilde gam var şindilik luṭf eyle gelme ey sürür
Olamaz bir ḥānede miḥmān miḥmān üstine

Rīze-i elmās eker her açtığı zaḥma o şūh
Luṭfı var olsun ider iḥsān iḥsān üstine⁴⁴

⁴⁴ Mecmuada beyit şu şekildedir:

نرزه اوسن کوهر اوسن زفت اوسن
نظرو اوسن ايدر احسان اوسن

Hem mey içmez [hem] güzel sevmez dimişler haqquma
Eylemişler Râsihe bühtân bühtân üstine

-40-

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

Gün-be-gün artar fütâde çeşm-i fetṭân üstine
Korkaram ki arada kan olur kan üstine

‘Aşk ola dil-berlerin nâzın çeken ‘âşıqlara
Dem-be-dem koymağdadur ‘unvân ‘unvân üstine

Kana batmış gamzeler kaşd eylemiş katlüm için
Haqquma fermân oğur fermân fermân üstine

Bir köyül içre sığışmaz her dü mihnet beslemek
Sevmesi mümkün degül cānān cānān üstine

Yā nedendür Kāmīyā bulmaz güzellerde vefā
Her ne dürlü eylesem ihsān ihsān üstine

-41-

14’lü Hece Ölçüsü

Ben bugün mäh-ı tábānım duydum aḥşam üstine [29]
Zülfünü tökmüş yüze duydum aḥşam üstine

Yanağından gül açılmış bağında bülbül öter
Koncasına destūr aldım duydum aḥşam üstine

Bir dil-bere sever idim ismini bilmez idim
O beni cāndan sever idi qadrini bilmez idim

Meclis içinde diz-be-diz öpmeye kıymaz idim

Ƙıy bana ƙanlı zālīm duydum aḥşam üstine

Der ‘Ömerüm gice gündüz ağlamağdur kārūm benüm

Yedi derya cūş eyledüm sönmedi nārūm benüm

N’içün benden yüz çevirmiş gül yüzlü yārūm benüm

Ƙaldum na-çār virdüm selām duydum aḥşam üstine

-42-

fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn

Bülbül iken nağme-i efğānum aldın ey felek

Gülşen içre gonca-yı ḥandānum aldın ey felek

Ġamı içre ḥākī eylen ben nice yeksān olmayam ⁴⁵

Mālūm aldın ġam yemezdüm yārūm aldın ey felek

Ƙā’ilem idem cefāya mihnete Eyyūb gibi

İşiginden yüz süreyüm ben [...] aru gibi

Gözlerinde ƙaniye (?) çıkdı misāl-i Ya‘ ƙūb gibi

Mısr içinde Yūsuf-ı Kenā‘ num aldın ey felek

Ben Gedāyī devlet-i Dārāyı virseñ istemem [30]

Gerçi Mecnūnam bugün Leylāyı verseñ istemem

Ḥāşılı sevdāyum (?) dünyāyı virsen istemem

Sen benüm dünyā deger civānum aldın ey felek

-43-

fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn

[...] mi virdim [...] vaṭanum aldın felek

⁴⁵ Vezin uyumu bulunmamaktadır.

Cebr ile destümdeki fermānum aldın ey felek

El içinde ben yetimi bî-eyiken kıldım gedā
Varum aldın şānum aldın yārüm alma ey felek

Yolumı gözlemedim çeşmümde kara kalmadı
Cismümi zabt eyleyeñ biñ dürlü yara kalmadı

Herkesin çāresi buldı kes b̄-çāre kalmadı
Yalavuz hemān benüm dermānum aldın ey felek

Doğrılup düst yanına doğru nice bilmem dağı
Eyleki yakdı beni bir daķıķa bilmem dağı

Düşmişem ‘ aşķ baħrine yüzüp çıhabilmem dağı
Kalmadı bir mümkünüm imkānum aldun ey felek

Bu naşīb ider idiñ hep Şiriniñ efġānıdur
Gökyüzinde kıbleye bu ‘ aşķımuñ dumanıdur

Gerçi dirler her zamān bir ‘ aşıkın devrānıdur
Gitdi elden sen benüm firsandum aldın ey felek

-44-

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün⁴⁶

Dil-berā ben⁴⁷ senden özge⁴⁸ ‘ ömr-i⁴⁹ cānı n’eylerem [31]

Tāc [u] tahtı mülk [ü] mālı⁵⁰ hānumānı n’eylerem

İsterem hüsnüñ cemāline⁵¹ [ta] kılam derde devā

⁴⁶ Nesîmî Divanı. s.288.

⁴⁷ ben: men

⁴⁸ özge: ayru

⁴⁹ ‘ ömr-i: tende

⁵⁰ Tāc [u] tahtı mülk [ü] malı: Māl ü mülki taht u tācı

Ben⁵² senüñ bīmārken⁵³ özge devāy⁵⁴ n'eylerem

Çok du'âyı kılarım ben⁵⁵ Hālīkuñ dergāhına
Çün murādım hāşıl olmaz ben du'âyı⁵⁶ n'eylerem

Ey gavurlar yakındır yārdan hoşdur cefā⁵⁷
Çünkü yārdan ayrı düşdüm ben cihānı n'eylerem

Dil-ber ider ey Nesīmī şabr kıl itme fiğān⁵⁸
Ben bugün şabr eylerem yarın fiğānı n'eylerem

-45-

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Sensüñ ey yār-ı kadīmüm dü cihānı n'eylerem
Tāc [u] tahtı mülk [ü] malı hānumānı n'eylerem

Qandasuñ bir kimse senden virmedi aşlā nişān
Ol sebebdan ben daḥı nām u nişānı n'eylerem

Lā-mekānıñ 'aşkıdur göñlümde cevlan eyleyeñ
Çünkü dostum lā-mekāndur ben mekānı n'eylerem

Nice bir yürmek (?) var ise birbir saña olsun fedā
Vuşlatın çünkü bahāsı cāndur anı n'eylerem

Ġarbīye pervāne ta'lim eyledi 'aşk remzini

⁵¹ hüsnüñ cemāline: vaşluñ cemālin

⁵² Ben: Men

⁵³ bīmārken: bīmāruñam

⁵⁴ devāy: devānı

⁵⁵ Çok du'âyı kılarım ben: Çok dü'alar kılmışam men

⁵⁶ olmaz ben du'âyı: oldu men dü'anı

⁵⁷ Vezin aksamaktadır.

Ey gavurlar yakındır yārdan hoşdur cefā: İy Müselmānlar bilün yār ile hoşdur bu cihān
Çünkü yārdan ayrı düşdüm ben cihānı n'eylerem: Men ki yārdan ayru düşdüm bu cihānı n'eylerem

⁵⁸ Dil-ber ider ey Nesīmī şabr kıl itme fiğān: İy Nesīmī ney içün eylersen efğān ü fiğān

Ben bugün şabr eylerem yarın fiğānı n'eylerem: Men bugün şabr eylesem tañla fiğānı n'eylerem

Dinlemem bülbül sesin kırı fîğânı n'eylerem

-46-

*fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün*⁵⁹

Şem' -i şâm-ı fûrkatem şubh-ı vişâli n'eylerem [32]

Bulmuşam⁶⁰ yanmağda bir hâl özge hâli n'eylerem

Ğayra 'arz it her ne esbābuñ [ki] var ey dehr-i dūn

Ben⁶¹ gedā-yı kūy-ı 'aşkam⁶² mülk ü mālı n'eylerem

Yok⁶³ 'aceb ger mālā rağbet mülki⁶⁴ kılmam iltifāt

Men bir⁶⁵ ehl-i zevkem esbāb-ı melālī n'eylerem

Ehl-i hālem deme büt vaşfin baña⁶⁶ ey büt-perest

Hāl bilmez dil-ber-i şāhib-cemālī n'eylerem

İhtimāl-i hecr-i [yār] teşvīşe⁶⁷ degmez zevk-i vaşl

Vaşl kim vār anda hicrān ihtimālī n'eylerem

Naḥl-i ḳaddūn isterem k'andan belādur ḥāşılum

Baḳmazam⁶⁸ şimşāda ber virmez nihālī n'eylerem

Ey⁶⁹ Fuzûlî kılm kemāl-i aḳl kesbin yoksa ben⁷⁰

Kāmil-i 'aşkam daḥı özge kemālī n'eylerem

⁵⁹ Fuzûlî Divanı Şerhi. s.482-484.

⁶⁰ Bulmuşam: Tapmışam

⁶¹ Ben: Men

⁶² 'aşkam: yārem

⁶³ Yok: Yoḥ

⁶⁴ mülki: mülke

⁶⁵ bir: ki

⁶⁶ baña: mana

⁶⁷ teşvīşe: teşvīşine

⁶⁸ Baḳmazam: Bahmazam

⁶⁹ Ey: Sen

⁷⁰ yoksa ben: yoḥsa men

-47-

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Ol tabîbe itmedi derdüme dermân aķçesiz
Melhem idüp yaramı şarmadı bir an aķçesiz

Bu zamānuñ dil-berine yoķmıřdur aşla vefā
Çoķ aradım bulmadım derdüme dermân aķçesiz

Emr-i Hāķla gice gündüz baķr-i ' aşķı boyladım [33]
O sebepten çār-nā-çārīde sözi söyledim

Dirler idi gerçek imiş anı tecrīb eyledim
Teklāf itdim gelmedi odaya miħmān aķçesiz

İbtidā yek miskinüm didi yā ol ķaşı kemān
Pāyine yüzler sürüp bendiye gördüm el-amān

Şon deminde gizli didi eyledi ħalka ' ayān
Bir gicecik yanımızda oldu miħmān aķçesiz

' Āşıķ oldum bulamadım bir vefāsız dil-bere
Meyl idermiş o daķı benüm gibi sīm ü zere

Hep görenler didiler yazuķ bu ' Āşıķ ' Ömere
Baķmadı hē yüzüme zülf-i periřā[n] aķçesiz

-48-

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Bir cānāna oķudum ben bunca eş'ār aķçesiz
Ben ķıyās itdim [...] ' āşıķa yar aķçesiz

O yazuķ ħayfā ki ben ol taşā çaldım gevheri

İstedim ben virmedi bir buse dildâr akçesiz

‘Āşık oldum düşdüm anuñ peşine leyl ü nehâr
Gizli sırrum cümleden ben halka itdüm âşikâr

Ol kadar yalvarı itdim ağladum ben zâr zâr
Çok çalışdım itmedi vaşlına ikrâr akçesiz

Qahre idüp hışmıla o bakmadı bir dem yüzüme [34]
Her ne dürlü söyledüm tutmadı kulağ sözüme

Hâk bilür tâ şubha tek girmedı uyhu gözüme
İdemedim ben anla hele bâzâr akçesiz

Ben didim hüsnüñ zekâtı ver bana gül ey perî
O didi ger varise çün [...]

Ben didim mahrûm [u] mahzûn itme ‘Āşık ‘Ömeri
Ol didi gösterme yüzün bana zinhâr akçesiz

-49-

fâ‘ilātün fâ‘ilātün fâ‘ilātün fâ‘ilün

Câm-ı endüh⁷¹-ı felekden şimdi mahmûrlardanuz
Ya‘nî bezm-i dil-rübâdan devr-i mehcûrlardanuz

Birbirin ta‘kîb idüp gelmekdedür seng-i kazâ
Her taraftan hatır-ı nâ-şâdı meskûrlardanuz

Ben bu dehre n’eyledüm bilmem ne takşîr eyledüm
Kim yanında hâliyâ me‘yûs [u] menfûrlardanuz

⁷¹ Metinde “اندوی” şeklindedir.

Devrân-sâz-ı felekden çekdiğüm Mevlâ bilür
Gerçi kim iqbâl ile ‘âlemde meşhûrlardanuz

Ser-fürû itmez idim dünyâ için a‘lâlara
Şindi ednâya mümâşat ile mecbûrlardanuz

Ṭâli‘üm tahrîr idince hâmeye şun‘-ı kader
Ġâlibâ ser-defter-i hicrânı meşhûrlardanuz

Kim bahâ olsun n’ola kâlâ-yı nazmın ey Zîyâ
Kadr-i eş‘âr ile biz ma‘zûl [u] mağdûrlardanuz

-50-

*fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün*⁷²

Nice aylardur⁷³ ser-i kûy-ı melâmet beklerüz [35]

Leşker-i sultân-ı ‘irfânuz velâyet beklerüz

Sâkin-i hâk-i der-i mey-hâneüz şâm u şehir
İrtifâ‘-ı kadr için bâb-ı sa‘âdet beklerüz

Cîfe-i dünyâ için⁷⁴ kerkes gibi maṭlûbumuz
Bir bölük ‘ankâlarıĝ⁷⁵ Kâf-ı kanâ‘at beklerüz⁷⁶

Şûret-i dîvâr idüpdür hayret-i ‘aşkın bizi
Ġayrı seyr-i bâĝ eder eskinci⁷⁷ mihnet beklerüz

Gâh rûyuñ râha [...] havfın çeküp⁷⁸

⁷² age. s.298-301.

⁷³ aylardur: yıllardur

⁷⁴ için: degül

⁷⁵ ‘ankâlarıĝ: ‘ankâlaruz

⁷⁶ Divana göre bu beyitten sonra gelmesi gereken şu beyit mecmuada yoktur:

Hâb görmez çeşmümüz endîşe-i aĝyârdan

Pâs-bânuz genc-i esrâr-ı muḥabbet beklerüz

⁷⁷ eskinci: biz künc-i

⁷⁸ Gâh rûyuñ râha [...] havfın çeküp: Kârvân-ı râh-ı tecrîdüz haṭar havfın çeküp

Gāh Mecnūn gāh ben devrūme⁷⁹ nevbet beklerüz

Şanma ki⁸⁰ kim giceler beyhüdedür feryādımız⁸¹

Hālin⁸² aşk içre hisār-ı istikāmet beklerüz

Yatdı fayda dile her dem sen midin cām ‘aşk idüp⁸³

Ey Fuzūlī bizde onlar itdikçe⁸⁴ şöhet beklerüz

-51-

fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn

Çün kesāfet virdi mäh-ı rüy-ı ruşşārın senüñ

Mäh-ı hacaletde koydum mūr-ı pīşānuñ senüñ

Ğamzeler haq eylese ‘uşşāka zārın cürmüni

Katlı idüp virmez emān ol çeşm-i fettānuñ senüñ

Cevr-i hicrān ne dürlü dil mu‘azzeb olduğı⁸⁵

Şerh idüp ehl-i hicābolar sūz-ı hicrānuñ senüñ

Matla‘-ı şubh-ı şafaqdan gerdānuñ sīm ü şehi (?) [36]

Maşrıq-ı mihr ü kamer çāk-ı giribānuñ senüñ

Gerdānuñ hüsnuñ ben mi yokşa hünerli (?) midür

Mihneti gāh hüsnuñ olmuş çāk-ı rübāzıñ (?) senüñ

Kākül-i küfr-i hılāl ile nice zāhidleri

Bu ne tūğyāndur dalālet yok mu imānıñ senüñ

⁷⁹ devrūme: devr ile

⁸⁰ Şanma ki: Sanmanuz

⁸¹ feryādımız: efgānumuz

⁸² Hālin: Mülk-i

⁸³ Yatdı fayda dile her dem sen midin cām ‘aşk idüp: Yatdılar Ferhād ü Mecnūn mest-i cām-ı ‘aşk olup

⁸⁴ bizde onlar itdikçe: biz olar yatdukça

⁸⁵ Vezin aksamaktadır.

‘Aşk ile mest-i elestüm⁸⁶ cānumı nūş eylemiş
Mest ile şi‘r-i Ferīde zār u nālānıñ senüñ

-52-

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Bāreka’llāh ey perī hūbluğda varındur senüñ
Çün varındur şübhesiz ‘ālemde yārindür senüñ

Ay sormak (?) ne hācet isterse doğsun doğmasun
Kendi maḫşūdum faḫaḫ görmek dīdārındur senüñ

Çeşm-i cellādın gibi hāç ḫana mā’ıl görmedüm
Zātı⁸⁷ hoş ḡamzelerin o zülf-i ḡarındur senüñ

Görmedüm raḫme gelüp bir gün bir iḫsān itdüğün
‘Āşıkā cevır eylemek her demde kārındur senüñ

Bir buse va‘d itdüğün o bir gedāy-ı Şīrīne
Şāhidindür ḫālden (?) taḫḫāḫ bāzārındur senüñ

-53-

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Ey perī ‘aḫlum alan ol zülf-i mārındur senüñ [37]
‘Āşıkı ‘avḫ eyleyeñ çeşm-i seḫārındur senüñ

Al yanaḫlar gül gibi doğmadadır ol māh-ı vech
Dehr içinde söylenür ḫüsn-i dīdārındur senüñ

Tökseler deryālara kabül mı teskīn olmaya

⁸⁶ Mecmuada “السيطام” şeklinde yazılmıştır.

⁸⁷ Metinde “zātı” şeklindedir.

Beni ‘aşkın uğradan çok sözi mārındur senüñ (?)

Al hemānī qahramān şol gamze-i hūblı [...]

Cismümü çāk eyleyeñ hep hepi dārındur senüñ

Der Şirīnī bir yāre cān istese qūrbānıyam

Firūz-ı cāndan ziyāde ol zūlf-i gārındur senüñ

-54-

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Eyle ra‘ nādur gülüm serv-i hıramānuñ senüñ

Her⁸⁸ gören bī-kest⁸⁹ olur bir lahza hayrānuñ senüñ

Kakūlūñ tek başına çizginmek ister hatırum

İt beni rüyuñ gibi ser-geşte qurbānuñ senüñ

Dāğ-ı hicrān ‘ūdına benzetmek olmazdur saña

Olmasun kāfire ‘āşī dāğ-ı hicrānuñ senüñ

Çarh yāyıylañ atılmış kasdüme tiğ-i ecel

Gerçi ondan tizler tır ider müjgānuñ⁹⁰ senüñ

Ey Fuṣūlī ‘aşkılañ hicr ü bī-zārın ḥastesin

Yegdürür ölmekde özge hāç mi dermānun senüñ

-55-

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün⁹¹

Burc-ı ‘akreb zūlfüñ olmuş māh-tāb ondan çıkar [38]

Şu‘ leler şalmış cihāna āftāb ondan çıkar

⁸⁸ her: kim

⁸⁹ bī-kest: bir kez

⁹⁰ Metinde “مشكان” şeklindedir.

⁹¹ Bu şiir divanda bulunmamaktadır.

Dane dane aķ yüzinde ŗol ‘araķ nedür dirüm
Gül gibi güldi dedi güller (?) gül-āb ondan çıkar

Ol esāleriñe dirler dil-berin dudağıdur
Her ŗabāh görmez misin bir āftāb ondan çıkar

Leblerin cennet-i ‘adn çeşm-i sidre-i [...]
Kevşer-i hamr u ‘asel sersebīl ondan çıkar

Ey Nesīmī kimse bilmez bu mu‘ammā sırrını
İki nokta üç hurūf [ü] dört kitāb ondan çıkar

-56-

fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn

Zülfūñ ol Çāñdür ki dā’im müşk-nāb ondan çıkar
Gözlerin bir ŗışedür dā’im gül-āb ondan çıkar

Bağrumı büryān durur bŷy-ı kebāb itdūñ beni
La‘lūñ ol peymānedür gül-gŷñ ŗarāb ondan çıkar

Maṭla‘-ı envār imiş kūy-ı girībānuñ senūñ
Ṭal‘atūñ teg her seĥergāh āftāb ondan çıkar

Āh eger zülfūñ gibi hicrāñ kapısı açıla
Nice biñ bencileyin ehl-i ‘azāb ondan çıkar

Baħrı [...] ey Fethī fethin çeşmesi
Hīç tükenmez zerrece bunca kim āb ondan çıkar

-57-

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Ol ki çeşm-i mestiñi kan dökmede ğaddār ider [39]

Derd-i 'aşk ile nice bî-çāreyi bīmār ider

Şad hezārān āferīn ol şāni' iñ icādına

Kim dehānuñ gibi rūḥ-efzāyı yokdan var ider

Ġam degül ḥālüm ne aġlarsam n'ola sultānuma

Ehl-i derd olan ṭabībe derdini izḥār ider

Ġuşşa çekme baġrumı ḥūn itdi diye cevri-yār

Bende hod cān yok o meh bilsem ki kimden 'ār ider

Yüzine baġsam beni öldürmek ister ḥışm ile

Cevri-yār itmez anı ey dāġumı aġyār ider

Rūḥiye teklīf-i gülzār eylemek lāzım degül

Devletinde pādīşāhum ol birin (?) gülzār ider

-58-

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Āh kim bir dem felek berrümce⁹² devrān itmedi

Vaşl dermānıyla def'-i derd-i hicrān itmedi

Yārdan biñ derde dil çekdim bu hem bir derd kim

Bildi biñ derdde kim⁹³ bir derde dermān itmedi

⁹² berrümce: re' yimce

⁹³ derdde kim: derd-i dil

Vādī-i ğurbete⁹⁴ cān virdim beni ol şāh-ı hūsn
Bir gice cān vişālî üzre mihmān itmedi

Düstlar çāk-ı girībānum görüp ‘ayb eylemeñ [40]
Ol güli kim gördi kim çāk-ı girībān itmedi

Tig-i bî-dād ile her dem kanımı tökmek nedür
Ey felek her kim dem urdu ‘aşqdan kan itmedi

‘Akl⁹⁵ meydānını zindān-ı belā bilmez henüz
Kim ki bir müddet cünḡn mülküñü seyrān itmedi

Sırr-ı ‘aşkı itmedi ancak Fuzūlî āşikār
Bu mübārek işi her kim itdi pinhān itmedi

-59-

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Açmadı göñlüm felek tā bağrumı kan itmedi
Kılmadı hurrem beni tā zār ü giryān itmedi

Kılmadı bî-dād ile yüz pāre pür-hḡn göñlümi
Bir çemende gül gibi bir laḡza ḡandān itmedi

Şükr kim derd-i⁹⁶ felek kāmum benüm nevmîd iken
Şîve-i mihr ü maḡabbetden peşimān itmedi

Derd yokdur kimsede yoksa ṭabīb-i feyz-i ‘aşq
Kimde gördi derd kim ol derde dermān itmedi

⁹⁴ ğurbete: ğurbetde

⁹⁵ Metinde “عتل” şeklindedir.

⁹⁶ derd-i: virdi

Şabr yokdur merdüm-i ‘āleme⁹⁷ yoksa rūzgār
 Kānsı müşkildür ki⁹⁸ tedric ile āsān itmedi

Dutdı seyl-i āb-ı çeşmüm bir yüzün ammā neş’em⁹⁹
 Kim bināsın şabrımuñ ol seyl-i vīrān itmedi

‘Aşk sevdāsında sūd itsem metā’ -ı vaşl-ı dūst [41]
 Ey Füzülī cān-ı cānān¹⁰⁰ vaşl-ı noķşān itmedi

-60-

fā’ ilātün fā’ ilātün fā’ ilātün fā’ ilün

Düşdi göynüm bir şūha aza benüm göynümcедür
 Rāzıyam biñ cevri le nāza benüm göynümcедür

Bir şeyi [...] işe her var [...] hoşdur bahāñ
 Söyledüm el [...] tāze benüm göynümcедür

Kendine inşāf¹⁰¹ idüp yordam (?) şaţanlar çok olur
 Bu ‘asırda araya ziyān şaţanlar çok olur

Bir şecer ki bārlıdur senge tutanlar çok olur
 Rāzıyam gelsen hemān bize benüm göynümcедür

Hāşāli’llāh ol yāre ğayrı ħarām el degmemiş
 Ben onuñ maħremiyem benden [...] el degmemiş

Degmiş ise ne māni’ vardır seher yel degmemiş
 Her ne ki geldi başına kaza¹⁰² benüm göynümcедür

⁹⁷ ‘āleme: ‘ālemde

⁹⁸ müşkildür ki: müşkil işi

⁹⁹ neş’em: hoşem

¹⁰⁰ cān-ı cānān: cān viren cānāna

¹⁰¹ Metinde “اصناف” şeklindedir.

¹⁰² Metinde “قضا” şeklindedir.

Der Şîrîn güftâr ider sevdigüm hoş dildür (?) o
O cihâdlar bî-kušûr maşrık [...] tekmildür o

‘Āleme mekrûh¹⁰³ ise benüm içün bismildür (?) o
Virse lebin ağzuma meze benüm göynümcüdür

-61-

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

Cümle gözler içinde sevdigüm bir dānedür [42]
Haḳḳa mercāndur dehānı dişleri dūr-dānedür

Ḳırmızı gülden güzeldür h̄ḩ nazîri görmedüm
Men dil-bere Mecnūnam kim bilir Leylā nedür¹⁰⁴

Cemālūñ şems ü ḳamerdür ḳaşların olmış h̄lāl
Cümle belālar saklasun sevmişem zū‘l-celāl¹⁰⁵

Vaşfını medḩ idebilmem ḳalmışam bile melāl
Dili bülbul saçı sünbül gözleri mestānedür

Her [...] da sevdigüm yüzüme hışmıla baḳar
Ol māhuñ Mecnūn[1] oldum ‘aḳlumu başdan çıkar

Gözlerüm yaşını cānum seylde dutmış aḳar
Āb-ı çeşm mevc olupdur cūy¹⁰⁶ nedür deryā nedür

‘Ālem¹⁰⁷ yār olmadı hem oldı ol yārüm benüm
Men dil-bere ‘āşık olalı gitdi bu ‘ārüm benüm¹⁰⁸

¹⁰³ Metinde “مکروف” şeklindedir.

¹⁰⁴ Vezin aksamaktadır.

¹⁰⁵ Vezin ve kafiye aksamaktadır.

¹⁰⁶ Metinde “جای” şeklindedir.

¹⁰⁷ Ālemin şeklinde yazılmıştır.

¹⁰⁸ Vezin aksamaktadır.

Me ‘Ömerüm nedür her dem āh ile zārum benüm
Yüzüñ aydan fark olunmaz gül nedür lāle nedür

-62-

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Bāğ-ı hüsni cennetüñ ra‘nā degildür yā nedür
Hāl-i ruḥşāruñ güli mavi degildür yā nedür

Āh ider üftādeler ister rāyuñ görmeğ içün [43]
Vaşfına eren ‘āşık şeydā degildür yā nedür

‘Aşka düşen Mecnūn k’ol bekler kūya kūyun helāk¹⁰⁹
Maḳşaduñ Leylī için saḥrā¹¹⁰ degildür yā nedür

Hey keman-ebür peykān müjgānların¹¹¹ kılmış ḥurūc¹¹²
Maḳşaduñ ḳasduñ cānān ḳavğa degildür yā nedür

Mest-i¹¹³ ‘aşḳ maḥmūruyam ‘ālem benüm sekrān bilür
Hālūme serde belā sevdā degildür yā nedür

-63-

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Ol yüzi gül ḳāmeti bālā benüm göñlümcedür
Anı çokdan şormadım ḥālā benüm göñlümcedür

Görmedim ‘aşḳum begenmez ‘aḳluma zā’il olur
Nāz u istiḡnāsı çok ammā benüm göñlümcedür

Hāḳ u ‘ālem bir yana ol yāri virmem bir yana

¹⁰⁹ Vezin ve anlam sıkıntısı vardır.

¹¹⁰ Metinde “سحره” şeklindedir.

¹¹¹ Metinde “مشكان” şeklindedir.

¹¹² Vezin aksamaktadır.

¹¹³ Mestüñ şeklinde yazılmıştır.

Rûy [u] perçem bir yana barmakda hâtem hânım bir yana

Kaşduñ olmış bir yana bir belde hançer bir yana

Ko şalınır o [me]lek-simā benüm gönümcedür

Çün güzeller mübtelâsı olmışuz bir dil-berün

‘Aşk u sevdâsı hilâl itdi beni bir dil-berün

Der ‘Ömer sūr-ı beyāz olsun nizā‘ ı dil-berün

Öyle biñ olsun yanağına benüm gönümcedür

-64-¹¹⁴

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün¹¹⁵

Nāme yazsam yāra¹¹⁶ destümde qalem nā-būd¹¹⁷ olur [44]

Harf āteş¹¹⁸ nāme hākister mürekkeb dūd olur

İrmez¹¹⁹ dāğ-ı derūnum şerhine vaşf-ı qalem¹²⁰

Sine-i harf üzre dāğın¹²¹ nokta hūn-ālūd¹²² olur¹²³

Reng-i hālūñ var keremi mey¹²⁴ dil-i sūzānıma

Mücmeli ‘ind ü şeme kāfūrda yaqsam od olur¹²⁵

Gāhī gāhī [...] işlenmiş gülen yüze

Ferdiye çeşmin hicābı şāhid-i maqşūd olur¹²⁶

¹¹⁴ Beyit sıralamasında divana göre yanlışlık olup beyit sayısı eksiktir.

¹¹⁵ Nābī Dīvānı. s.536.

¹¹⁶ yāra: yare

¹¹⁷ Metinde “نابوط” şeklindedir.

¹¹⁸ Metinde “حرفاطاش” şeklindedir.

¹¹⁹ İrmez: Eylesem

¹²⁰ vaşf-ı qalem: vaż‘-ı qalem

¹²¹ dāğın: dāğ-ı

¹²² Metinde “خونالوط” şeklindedir.

¹²³ Vezin aksamaktadır.

¹²⁴ var keremi mey: viridi germiyyet

¹²⁵ Mücmeli ‘ind ü şeme kāfūrda yaqsam od olur: Micmer-i endişeme kāfūr döksem ‘ūd olur

¹²⁶ Gāhī gāhī [...] işlenmiş gülen yüze: Kārgāh-ı tıynetümde işlenür kâla-yı şerm

Siyāh-ı [...] sevki taşarrufı behişt
Her ne kişi hâtırımızda Nâbiye mevcûd olur¹²⁷

-65-

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

Bir nigāh-ı haşreti¹²⁸ şad sāleye pā-dāş olur
Bir tebessüm hūm-bahā-yı dīde-i hūm yaş olur

Nāzı nūş-ı hūn-ı ‘uşşāk itmege bulmuş gözin
Çeşm-i ser-mestün senün sāķi ‘aceb kālāş olur

Bir kadeh meyle boyarlar gözini mey-hārenün
El-hāzer ey sāde¹²⁹-dil muğbeççeler¹³⁰ kālāş olur

Kimse keşfitmezden ammā ki dahı ‘aşkı ile
Kendi kendinden hemān rāz-ı derūnum fāş olur

Olsa mey-hāre Riyāzī himmete pīr-i muğān
‘Āķibet ser-kūçe-i meyhānede huffāş olur

-66-

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

Zülf-i yār itti beni ‘ālemde rüsvā nic’olur¹³¹ [45]
Beyle kalur mı bu şevb bu sevdā nic’olur

Ne niyāzum işidüp oldı girībānum hārāb
Böyle bir tıfl-ı cefa-cüyā temennā nic’olur

Ferdiye çeşmin hicābı şahid-i maķşūd olur: Perde-i çeşmüm hicāb-ı şahid-i maķşūd olur

¹²⁷ Siyāh-ı [...] sevki taşarrufı behişt: Sāha-i endişedür sūķ-ı teşāvir-i bihişt

Her ne kişi hâtırımızda Nâbiye mevcûd olur: Her ne giçse hâtırımdan Nâbiyā mevcûd olur

¹²⁸ Metinde “حصرت” şeklindedir.

¹²⁹ Metinde “صاده” şeklindedir.

¹³⁰ Metinde “مخچلر” şeklindedir.

¹³¹ Bu şiirden önce “Dīv[ā]n-ı Şirîn” şeklinde bir başlık bulunmaktadır.

Gene Tatar-ı gamı ol şāh-ı hüsnüñ hayf olur
Yağdı dil mülküni başdan başa yağma nic'olur

Ben ki tiryākī mizācam sen ki taraf-ı hāzer
İderim senden 'aceb 'arşa teşekkī nic'olur

Cevr ilen efzūn idüpdür 'āşık-ı bī-çāreye
'Aceb hāl-i dil-i Na' tī-i şeydā nic'olur

-67-

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Tāb-ı mihri 'arızından verd-i ra' nā reng olur¹³²
Ter düşer la' l-i lebinden cām-ı şahbā reng olur

Bāğa varsuñ gül yüzün 'arz eylesün ey naḥl-ı ter
Tāb-ı ruḥsāruñ¹³³ görüp āb-ı muşaffā reng olur

Germ idüp kendi n' içün baña tāb u tābda¹³⁴
Bādeden meclisde ol ruḥsār-ı zībā reng olur

Karşusunda kanlı yaş töktükçe çeşm-i eşk-bār
Ol ruḥ-ı zībā-yı mir'āt-ı mücellā reng olur

Ey Riyāzī ruḥları ol tāb-ı ḥasret sūḥ olur
Dürr-i nazmumdan benüm meclisde a' dā reng olur

-68-

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Ben (?) bugün o kaşları yāy ile düşdi köynümüz [46]

¹³² Bu şiirden önce "Dīv[ā]n" şeklinde bir başlık bulunmaktadır.

¹³³ Metinde "رخصار" şeklindedir.

¹³⁴ Vezin aksamaktadır.

Gözlerüñ kadeḥ gibi ey eyle düşdi köynümüz

Ugru[ña] cāñ virdüğüm bu ḥüsnin[üñ] ziynetini
Ġam degüldür yandığum Şirāñ buyurdı köynümüz

Ser[üm]den ‘ aqlum[ı] alur māh-cemālüñ kāmeti
Gezerüm beyhūde gibi aldı beni¹³⁵ kāmeti¹³⁶

Rūz u şeb gözüm [...] göre kāmeti
Kāmeti servī gibi nihāle¹³⁷ düşdi köynümüz

Mübtelāyam bu cihānda yalavuz bu adına
Ne şārāñdür vuşlatı bir şeb görem cemālını

İsmiñi dört ḥarf ile kıldı beyān ‘ āriflere
Evveli sin arḥası vav sin nun düşdi köynümüz

Sefilīyem n’eylerem söyledim ammā nef’ i yok
Şimdiki¹³⁸ dil-berlerin ḥayrı yok iḥsānı yok¹³⁹

Sevdüm ammā zann¹⁴⁰ itdüm benden özge ḡayrı yok¹⁴¹
Bilmedüm benden şora [...] köynümüz

-69-

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Bir şāḥī dil-berdür ol derd-i belāsi köynümün¹⁴²
‘ Aşk u sevdādan n’idem yokdur ḥalāşı köynümün

¹³⁵ Bundan sonra yazılmış “o” zamiri vezin gereği kaldırıldı.

¹³⁶ Vezin aksamaktadır.

¹³⁷ “ناحاله” şeklinde yazılmıştır.

¹³⁸ “şimdiki” şeklinde yazılmıştır.

¹³⁹ Vezin aksamaktadır.

¹⁴⁰ “زان” şeklinde yazılmıştır.

¹⁴¹ Vezin aksamaktadır.

¹⁴² Bu şiirden önce “Div[ā]n” başlığı bulunmaktadır.

Kendi bir zaḥm eyleyeben daḥı Mecnūnuyam
Kimse bilmez kimdür ol kim mübtelāsi köynümün

‘Aşka düşdüm [...] bir yār için oldum kütāh [47]
‘Arşa çıkdı āhile zārı nālesi¹⁴³ köynümün

Mihnet-i çarḥ-ı felek ğayretdür [...] beni
Yāre baḥşam¹⁴⁴ açılur nef-i ḥalāsi¹⁴⁵ köynümün

Heb bahār oldı vişāl heb şahralar¹⁴⁶ oldı çemen
Açılmadı güli Bahrī içre lālesi köynümüz¹⁴⁷

-70-

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Çok şükür el-ḥamdu li’llāh Ğanāsūñ perverdigār¹⁴⁸
Yetmiş iki milletūñ sultānisuñ perverdigār

Ekmegi dāndan āmāndan arṭuğa tıttuñ Ğanī
Çār kitābuñ üstine it nānı sen perverdigār

Çün seherden nūr yağar rahmet yağar gökden yere
La’l ü gevher dürr-i yek-tā¹⁴⁹ kānisuñ perverdigār

Yūnusı deryā yüzinde gūşa virdi dalgalar
Ḥıḫ yaratdıñ balığı ‘ummānisun perverdigār

Çubuğoglı secde kıldı dā’im Ḥaḫ dergāhına
Düşünüp gözden bırakma çok zānisuñ perverdigār

¹⁴³ Metinde “تلاسی” şeklindedir.

¹⁴⁴ Metinde “بخسم” şeklindedir.

¹⁴⁵ Metinde “خلاسی” şeklindedir.

¹⁴⁶ Metinde “سحره” şeklindedir.

¹⁴⁷ Vezin akasamaktadır.

¹⁴⁸ Şiirden önce “Dīv[ā]n” başlığı bulunmaktadır.

¹⁴⁹ “yekten” şeklinde yazılmıştır.

-71-

*fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün¹⁵⁰*Yok iken var eyledi cihānı sen perverdigār¹⁵¹‘ Arşı Kürsi insi cinni āsmānı sen perverdigār¹⁵²

Emr eyledi çār nesliñ virdi cesed kıldı karar [48]

Cümleden itdūñ a‘ lā insānı sen perverdigār

Her haçan mısırı derdi (?) çıkdı Mūsā dört kitāb

Emr eyledi deñiz içre urdı ‘ aşā dört kitāb

Otuz (?) ism-i şerīfūñ hāzret-i ‘ Īsā dört kitāb

Bikr-i Meryemden doğalı sulṭānı sen perverdigār

Çekdiler dāra seni cürmūñ ne idi ne itmişdūñ

İncil üzre şerī‘ at üzre her bir kelāmıñ dimişdiñ

Şağ yanından aşluñ ḥarāmī ikrār itmişdūñ

Bir sözile cennet-i rıdvānı sen perverdigār

Dir Şīrīn kılsam n’ola şıdk ile cürmüm tevbeler

Zerre dünyā didiğın boşdur me’ālī¹⁵³ su’āller (?)

Gāh durur gökde melek gāh düzilür [...]

Ol vaķit kılsam n’ola dīvānı sen perverdigār

-72-

*fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün¹⁵⁴*¹⁵⁰ Şiirde vezin ve kafiye aksamakta; anlamsal problem bulunmaktadır.¹⁵¹ Şiirden önce “Dīv[ā]n-ı Şīrīn” başlığı vardır.¹⁵² Vezin aksamaktadır.¹⁵³ Metinde “مسالى” şeklindedir.¹⁵⁴ Şiirde vezin ve kafiye aksamakta; anlamsal problem bulunmaktadır.

Şun‘-ı Hâkdan ibtidâ bir dâne gevher damladı¹⁵⁵

Cümle maḥlûḳâtı bâ‘ iş-i nûr-ı envâr damladı

Küntü¹⁵⁶ kenzen sırrını ‘ âlemlere fâş itmege

Gevher-i gencînede bir nûr-ı ezhâr damladı

Yok idi insân meleklerde daḥı nâm u nâşân [49]

Ne melekler var idi ne yüz biñ var âsmân

Olup geldi vücûda iş bu kevn ile mekân

Emr olup levḥ [ü] ḳalemdeñ ḥayr ile şer damladı

Ḳudretüñ iẓhâr idüp var itdi nûr-ı aḳdemi

Sırrını maḥrem ḳılup fâş itdi sırr-ı mübhemi

Ḳıldı dünyâyı müzeyyen itmek için âdemi

Halk idüp ḥâkine ol dem âb-ı kevşer damladı

Dâ‘ iyâ bî-câ gelsen kendü[yi] itme zelîl

Yok mı eşyâya Ḥakkuñ birliğine olmış delîl

Halk idüp Ḥavvâyı Âdemden ol Rabbü’l-Celîl

Âdemiñ şulbine mü’min ile kâfir damladı

-73-

*fâ‘ ilâtün fâ‘ ilâtün fâ‘ ilâtün fâ‘ ilün*¹⁵⁷

Cûdı terkinde fenâya cism-i âdem damladı¹⁵⁸

Onuñ içün beyt-i Hâkdan âb-ı zemzem damladı

¹⁵⁵ Şiirden önce “Dîv[â]n-ı [...]” başlığı vardır.

¹⁵⁶ “جنت” şeklinde yazılmıştır.

¹⁵⁷ Şiirde vezin ve kafiye aksamakta; anlamsal problem bulunmaktadır.

¹⁵⁸ Şiirden önce “Dîv[â]n-ı ‘Ömer” başlığı vardır.

Ol veled eb sırrınıñ ma‘nāsını zāy eyledi
Onun için kimden itdi ebiden kim damladı

Mevlam didi vārid ola rūhı [...] [50]
Dīni teklif eyledi ydi kāfirlere sır-güşā

İnanmayup İbrāhimi Nemrūd atdı āteşe¹⁵⁹
Tehti āteş¹⁶⁰ içre nergis gül-i şeb-nem damladı

Māh-ı derūnumda şordılar aç bu kelām ne aḥvāldür
Uçdı [...] iken āyeti Cebrāyıl ustasıdır

Ḥazret-i Miḥāyilūñ hey [...] evlādıdır
Doğdı ‘İsāya rūhu’llāh Şir’in Meryem damladı

Ey ‘Ömer nār-ı āhla olup eyleme kâ’il şaḡın
Uyma İblīs a‘dāsuñ hezār it ġāfıl şaḡın

Bozılmaz faḡat bir ḥaḡḡ-ı tedbīr eyle hey dil şaḡın
Hābīli öldürdi Ḳābil tūrab[a] dem damladı

-74-

*fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn*¹⁶¹

‘Arşı ki ḡaḡ eyledi Raḡmān anadan doğmadı¹⁶²
Gök ile cümle melāyik rıdvān anadan doğmadı

Emr eyledi çār nesliñ oldı cesed kıldı ḡarār
Yaratdı Ḥazret-i Ādemi cān anadan doğmadı

¹⁵⁹ Metinde “اطياتاشا” şeklindedir.

¹⁶⁰ Metinde “اطاش” şeklindedir.

¹⁶¹ Şiirden önce “Dīv[ā]n-ı Gevher” başlığı vardır.

¹⁶² Şiirde vezin ve kafiye aksamakta; anlamsal problem bulunmaktadır.

Seyr eyle şu mel'ûnı ki insānuñ kaçındadır [51]

Ṭavḳ-ı la' net boynına Şeyṭān anadan doğmadı

Şu'ūr¹⁶³ olup anlayup¹⁶⁴ bilsün gerek ma' nā nedür

Bu ne kuşdur atasız¹⁶⁵ ḥayvān anadan doğmadı

Gülşen-i Gevher töker kâmların (?) fehmi eylesin

İbrāhîme sunduğı (?) kurbān anadan doğmadı

-75-

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün¹⁶⁶

Kāfiri evvelden Ḥudā 'ālemlere var eyledi¹⁶⁷

Bülbülü 'āvāre koyup işini zār eyledi

Bir ola melāyik idi şoldurur şeyṭānū'l-lā' in

Ḥazret-i Ādeme secdeye kılmāğa 'ār eyledi

Nūḥ du' āsı kabül idüp eyledi yolda tūfān

Balığın karnında Yūnus¹⁶⁸ çekmeli üç gün ziyān

Nemrūd atup mancılıktan virmedi bir dem emān

Yaḥmayub İbrāhîmi nārını gülzār eyledi

Tevratı Mūsāya virdi eyledi onu Kelīm

Zebūrı Dāvūda virdi itdi cümlesi qadīm

İncili 'īsāya virdi Ḥazret-i Qur'an-ı 'azīm

Cümlesinde enşār oldu kendi imdād eyledi

¹⁶³ Metinde “شور” şeklindedir.

¹⁶⁴ Metinde “انويب” şeklindedir.

¹⁶⁵ Metinde “اطاسز” şeklindedir.

¹⁶⁶ Şiirde vezin ve kafiye aksamakta; anlamsal problem bulunmaktadır.

¹⁶⁷ Şiirden önce “Dīv[ā]n-ı Ömer” başlığı vardır.

¹⁶⁸ Metinde “يونس” şeklindedir.

Zekeriyyā itdi mecdiler eyledi Hakkā şükür [52]

Mecnūn dağlar başına Mevlāsını zikir

Hey ‘Ömer virmiş sana ašlā ‘aql ne fikir

Fırsat buldukça külüngü ki dağlara kār eyledi

-76-

fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn¹⁶⁹

Kāmil olan güftesi imlāya girdi çıkmadı¹⁷⁰

Vezninūñ buldı kelām ma‘nāya girdi çıkmadı

Kim şehīdliḡ diler ise dīn uğruna cānın fedā

Çünkü a‘dāya varup ḡavḡaya girdi çıkmadı

Hakkı haq bulan haqīkat ez-ber ider nuṭṭınuñ

Hudānıñ biñ bir ismi var zıkr olur her vaḡtiniñ

Her ki ‘aşıḡam didi Mevlāyı sevdi şıdḡınıñ

Terk-i dünyā eyledi hırḡāya girdi çıkmadı

Şāliḡi mü’minler içün Haq yaratmış cenneti

Doḡrı yoldan şaşmayan çekmez cehennem zaḡmeti

Var ise sözinde ḡilāf söyleyiñ ey Nūḡ ümmeti

Hāzret¹⁷¹-i ‘İsā varup semāya girdi çıkmadı

Bülbül olur daḡda gördüm ol gül-i ra‘nā içün

Verd-i aḡmer nāz ider o bülbül-i şeydā içün

Cān u serden geḡ didiler Mecnūnı Leylā içün

¹⁶⁹ Şiirde vezin ve kafiye aksamakta; anlamsal problem bulunmaktadır.

¹⁷⁰ Şiirden önce “Dīv[ā]n-ı Mecnūnı” başlığı vardır.

¹⁷¹ Metinde “حزرت” şeklindedir.

Kendini ‘ aşka şalup sevdāya girdi çıkmadı

-77-

*fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün*¹⁷²

Ṭanıyup gezme bütün dünyāyı bil de gel beri [53]

Yok yere gel eyleme da‘ vāyı bil de gel beri

Çok idüp lāf eyleme māṭi derler ‘ ākıbet

Ol oḥı ferseng ma‘ nāyı bil de gel beri

‘ Arabınañ Türküni hem oḵunmuşam Fürsini

Bu su ‘ ālimüñ gözin aç māṭ iderim ben seni

Yedi şūret āyeti mīrimden aldum dersini

Kaç ḥurūfdur ez-ber it [...] bil de gel beri

Ḥaḵ Te‘ ālā bize nisbet eyledi esrār bu gün

Ḳubbe¹⁷³-i çarḥın yüzinde oldı aḥşamın bu gün

Ṭura çıḥıb Ḥaḵ ile biñ bir kelām sö[y]leştigi

Ḥanḳı gündür Ḥazret-i Mūsāyı bil de gel beri

Ola bu açdırmaz dillerde hem [...]

Gel danış bir dem benimneñ olmadum sen intihām

İntihām olmuş benimneñ sen gibi çok şā‘ ire

Gözlerin aç hey ‘ Ömer şeydāyı bil de gel beri

¹⁷² Şiirden önce “Dīv[ā]n-ı Şeydāya” başlığı vardır.

¹⁷³ Metinde “قوبایه” şeklindedir.

-78-

*fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün*¹⁷⁴Pervâne mişli beni yakdı güneş sūzāna baķ¹⁷⁵ [54]

Nāz ile qarşumda çıķmış ey köyül nāzāna baķ

Kimisine va‘de vermiş kimi [...] diline

Hāsılā ider ‘āşıklara remz u rāzına (?) baķ

Kendümi ğayret içün bir özge ‘arza baķmanam

Dünyānuñ işi tamāşa özge tarza baķmanam

Bir melek mişli şifātı nāza gülse baķmanam

Rüz-ı maḥşerden qurulan ḥayr u şer mizāna baķ

Kimisin dünyā içün devlet-i pāya baķdılar

Kimisin āḥret içün Qur‘ānı āyet baķdılar

Evliyālar enbiyālar nūr-ı semāya baķdılar

‘Arş u Kürsi yaradan ol ḥikmet-i Yezdāna baķ

Kimisin yıĝmış defîne dahi artmaya baķar

Kimisin pāye arar ol sadr-i a‘lāya baķar

Bu Hezārî hırķa boşdur hepsi Mevlāya baķar

Kimisin bir nān içün cümle cihān gezene baķ

¹⁷⁴ Şiirde vezin ve kafiye aksamakta; anlamsal problem bulunmaktadır.¹⁷⁵ Şiirden önce “Dīv[ā]n-ı Hezārî” başlığı vardır.

-79-

fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn

Dünyāya zeyn eyleyeñ ‘ġsāya kırbān olmışam¹⁷⁶ [55]

Ona verilmiş ezelden [...] kırbān olmışam

Emr eyledi beni Yūḥannāya ile ‘āmīze(?) beni

Ol ayağı başduğı deryāya kırbān olmışam

Sana meftūn olan ‘[ā]şık tōker gözden kanı

Uğrına¹⁷⁷ fedā eylerem tā neyler [t]atlı cānı

İşitdim çārmığa çaķmış Yahūdī milletini

Ol Meryemūñ çıkduğı tasaya kırbān olmışam

On iki aşḥābı var birisi uymaz n’içün

Oṭuz dirhem gümüş aldı ma‘ nāsı onuñ içün

Eline nūr cāmını aldı didi siz bundan içün

Bizleri mest eyleyen kāseye kırbān olmışam

Oṭuz üç il cihān gezdi boyun ağmadı bağlara

‘Asāsuñ yire çalanda emr iderdi bāğlara

Ey Sifil Panbuğçioğlu naṣar¹⁷⁸ kıl bu göklere

O direksiz kırulan kıbbeye kırbān olmışam

¹⁷⁶ Şiirden önce “Dīv[ā]n-ı Sifil Panbuğçioğlu” başlığı vardır.

¹⁷⁷ “اورغیه” şeklinde yazılmıştır.

¹⁷⁸ “نزر” şeklinde yazılmıştır.

-80-

*fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün*¹⁷⁹

Hamduli’llāh nāzlı dil-ber küsdi dirler küsmemiş¹⁸⁰ [56]

Be-hey düstlar gül-‘izārım küsdi dirler küsmemiş

Çok şükür olsun Hudāya idüp gönlüm benüm

Şacı sünbül nev-bahārum küsdi dirler küsmemiş

Çün ezelden yazılmış ben ‘āşık-ı şeydāsıyam

Şanmayın dostlar beni yārimüñ peydāsıyam

Geçmişem cānla serden bir onuñ fedāsıyam

Ol benüm gül yüzlü yārüm küsdi dirler küsmemiş

Lebleri āb-ı zülāldür teşne-diller kandırur

Rūhlarıñ şem‘ine dil-ber nice cānlar yandırur

Güzellikde şöyle dirsem cümle ‘ālem hayrān durur

Hüsni Yūsuf mäh-ṭābum küsdi dirler küsmemiş

Eser yelden şakınurum ol yüzi gülşenümi

Günden güne dinilemez (?) mi nāle-i efğānumı

Der ‘Ömer yār uğruna ben virirem bu cānumı

Gamze-i seḥḥār efendim küsdi dirler küsmemiş

¹⁷⁹ Şiirde vezin ve kafiye aksamakta; anlamsal problem bulunmaktadır.

¹⁸⁰ Şiirden önce “Dīv[ā]n-ı ‘Ömer” başlığı vardır.

-81-

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Rāh-ı ‘aşka meyl idenler yahşi yaman anlamaz¹⁸¹

Nice Loğmānlar türemiş derde dermān anlamaz

Cem‘ olursa bir araya cümlesi kāmillere [57]

Ol raķibin kıatline [...] fermān anlamaz

‘Āşıklıkda bir maḥaldür kimseye kısmet olmamış

Düşünüp fikr itmeye ‘ummān ilen [...] olmamış¹⁸²

Baḥr-i ‘aşka dalmaya[n]lar la‘l ü gevher bulmamış

Nice şarraflar türemiş la‘l ü mercān anlamaz

Çār kūşe devr eyledüm bilmezem bināsını

Çünkü sen ‘ārif iseñ bil bunuñ ma‘nāsını

Sineme deġen ādeme [...] kendisini

Aşlı zāde olmayanlar şofrada nān anlamaz

Çürütdüm bu cān evini erip bu erkāna ben

Her naşihat eyledikçe bī-‘aķıl insāna ben

Dir ‘Ömer tā onun için olmuşam dīvāne ben

Yeryüzi cāhil bulurmuş ahd¹⁸³ ü peymān anlamaz

¹⁸¹ Şiirden önce “Dīv[ā]n-ı ‘Ömer” başlığı vardır.

¹⁸² Bu mısraın altında “Ellerüm ‘ummān eline dalmamış” mısraı vardır.

¹⁸³ “اهد” şeklinde yazılmıştır.

-82-

*fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün*¹⁸⁴Nāme (?) gülmek āh u zār itsem gerekdür 'ākıbet¹⁸⁵

Ben bu illerden güzār itsem gerekdür 'ākıbet

Almasun h̄ç kimseler nām u nīşānumdan ḥaber

Öyle bir terk-i sıla itsem gerekdür 'ākıbet

Ey efendüm sevdiğüm uyur mu şandın¹⁸⁶ sen beni [58]

Eyle ki öz cānuma şādık bilürdüm ben seni

'Ūd ile 'anber ile besledim sīm otunu

[...] mūrı mār itsem gerekdür 'ākıbet

Ben seni zāṭen bilürdim şindi oldın mu' teber

Üstāduñ öp destiñi oldursañ [...] ü hūner

Kendi oldum [...] gene bu 'Āşık 'Ömer

Ġayrı ellerden qarār itsem gerekdür 'ākıbet

-83-

*fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün*¹⁸⁷Ey köyül vardım bu gün ḥasmum ile sölüşmeye¹⁸⁸

Her kese şalā kılup merdān ile sölüşmeye

Ḥanķı gevheri dilerseñ ben onuñ şarrāfıyam

Ḳadr iseñ ḥaddiñ midir 'ummān ile sölüşmeye

¹⁸⁴ Şiirde vezin ve kafiye aksamakta; anlamsal problem bulunmaktadır.¹⁸⁵ Şiirden önce "Dīv[ā]n-ı 'Āşık 'Ömer" başlığı vardır.¹⁸⁶ "sandım" kelimesi anlam gereği "sandın" şeklinde yazıldı.¹⁸⁷ Şiirde vezin aksamakta; anlamsal problem bulunmaktadır.¹⁸⁸ Şiirden önce "Dīv[ā]n-ı Ġarīb" başlığı vardır.

Ḳadr-ıyem genç-i [...] deryāya karşı söylerem
Nesimem hem Nedimem imlāya karşı söylerem

Dürr-i yek-tāyı kânuyam mihre karşı söylerem
Meyl itdüm meydānuma gelen ile sözleşmeye

Emr-i Ḥaḳdan tu 'tiyem gülān ile sözleşmeye
Yeri göği halk iden Sübhān ile sözleşmeye

Hey Ğarib şanma ki ḥasmum ile sözleşmeye
Cür' etüm var hey cün' her cān ile sözleşmeye

-84-

*fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün*¹⁸⁹

Derd-i 'aşka ašlā dermān eylemek mümkün degül¹⁹⁰ [59]

Mürdedür o mürdeye cān eylemek mümkün degül

El ayağ çek hey ṭab' ma' cūna ḥācet ḳalmamış
Bir cān için terk-i cinān eylemek mümkün degül

Ne günāh itdüm efendim söyle ben de bileyim
Göster ol māh-ı cemālün ben de bir şād olayım

Öldürürseñ ol raḳibi eşiginden n'eyleyim
Bār' taḳdīr itmese ḳan eylemek mümkün degül

Meşrebin her cāhıla 'ömriñ itme telef
Şan' atın iksir iden gevher olur mu ḥazef

¹⁸⁹ Şiirde vezin ve kafiye aksamakta; anlamsal problem bulunmaktadır.

¹⁹⁰ Şiirden önce "Dīv[ā]n-ı Nevā'ī" başlığı vardır.

Ne kadar itsem naşîhat rām olmıyor olına halk
Kara daşdan la‘l-i mercân eylemek mümkün degül

Yäre mihmân olduğum da‘vet kılup gelmem dimiş
Nağd-i ‘ömrüm hebâ itdüm şebhâ gül almam dimiş

Karşı koyupdur Nevâyî şâhına ölmem dimiş
Pâdişāha¹⁹¹ eyle ‘işyân eylemek mümkün degül

-85-

fâ‘ilātün fâ‘ilātün fâ‘ilātün fâ‘ilün¹⁹²

Ey perî gözden şalup bu bendeñi yahşî degül¹⁹³
Yahşî nāmūs yahşî ‘ār yahşî edā yahşî degül

‘Āşıkam bunca siitem itme gözüm yahşî degül
Hâlîkından havf idüp itme cāna yahşî degül

Çekdigüm cevri ü cefâ derd ü elem kaydın benüm [60]
Bendeñe kılma cefâ rahm eyle sultânım benüm

Giceler tâ şubh olunca zârlık kârum benüm
El içinde ben kulum hor eylemek yahşî degül

Kâdr [u] kıymet bilmeyen insāna sen bel bağlama
Her gülün yüze şakın yārân şıdkın bağlama

Kendi bahtından küsüp ağıyāra hālün ağlama
Haqqun emrinden kaçan kim söylemek yahşî degül

Nāzeninüm ‘aqlum alduñ serde yağma eyledün

¹⁹¹ “Pâdişāhā” şeklinde yazılmıştır.

¹⁹² Şiirde vezin aksamakta; anlamsal problem bulunmaktadır.

¹⁹³ Şiirden önce “Dīv[ā]n-ı Remzî-i Şāyî” başlığı vardır.

Ben saña n'itdim gözüm sen benden ibā eyledüñ

Remzî-i Şâyî' idüp dillerde destân eyledüñ

Bî-vefâ Hâkdan bulursun itdigün yahşî degül

-86-

Vezin?

Bu benüm bî-vefâ yârim bir gün bana yanar mı hîç¹⁹⁴

Al kanumı şu yerine içirürsem kanar mı hîç

Küçücükteñ ser koymışam cevrine cefâsına

Yere düşse 'acabâ bir kıl kadar şanır mı hîç

Bilmezem cürmüm nedür oldı bahtım kara ben

Öyle bir derde düş oldum bilmezem bir çâre ben

Gice gündüz pervāneyem dolanıram nâra ben [61]

Ben yanaram kendin için o bana yanar mı hîç

Der 'Ömerüm dîdelerin doldı kan yaş ileñ

Serüm alup kande varam bu belâlî başınuñ

Çok 'aşıklar kül olmuş sönmez bu âtaşınıñ

Tökseler deryâlara 'aşk âtaşı söner mi hîç

-87-

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

Ey begüm geldin de kişiden bir selâm virdin mi hîç¹⁹⁵

Benüm ile şöhet idüp oynayup güldün mi hîç

¹⁹⁴ Şiirden önce "Dîv[ā]n-ı Remzî-i Şâyî'" başlığı vardır.

¹⁹⁵ Şiirden önce "Dîv[ā]n-ı 'Ömer" başlığı olsa da şiir Sa'îd mahlaslı şaire aittir.

Yel gibi gelüp geçersün bu cefânın aşlı ne
Var ise söyle uşanma kemligüm gördün mi hiç

Hâşılı ‘aşkıñ elinde ‘azîz oldum el-amân
Bî-vefâ ittiñ beni kaşuñ gibi kıdduñ gümân

Nice bir âh idelüm nice bir kılam figân
Haşrumı eller alup aḥvâlümü şordun mu hiç

Gice gündüz zâr itmek ile gözüm kıan ağlar beni
Âtaş-ı ‘aşkıñ degül mi çekerim dağlar beni

Bedr-i gâyet nâ-be-kâr yolumı bağlar beni
Bedr-i gâyet nâ-be-kâr ebrû hezâr virdin mi hiç

Havfımızdan çeşm-i dil-ber ğamzesi eyler penâh [62]
Baḥr-i ‘aşk içre bî-pervâ yürür mestâne yüz

Şem‘-i pür-süzü güzâr itse ‘aceb mi şevkımuz
Tâb-ı dilden şu‘ le-i âb eyleyeñ pervâne yüz

Sâḥir-i mu‘ ciz-kelâmuz ‘âşık-ı şūḥuz Sa‘îd
Ne füsûna mâylüz ne râğıb-ı efsâne yüz

-88-

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

‘Aşk ile feryâd idüp âhum cihânı inledür¹⁹⁶
Nüh felek seyyâre-i kevn [ü] mekânı inledür

Mest olup beyhûde gezmek ‘âşıka yegdür velî
Na‘re-i mestânedür çarḥ-ı zamânum inledür

¹⁹⁶ Şiirden önce “Dîv[ā]n-ı Sa‘îd” başlığı vardır.

‘Āşıka raḥm eylemez devr-i zamānuñ dil-beri
Nār-ı fırkat şiddeti tende bu cānum inledür

Rūzgārın iḥtilāfı gird-āb-ı miḥnet gösterür
Ātaş-ı ‘aşkum yaḳar baḥri ‘ummānı inledür¹⁹⁷

Bir münevver ḥüsn-i rıdvān dil-beri sevmiş gönül
Sa‘īd-i şevk-ı ziyāsi ḥür-ı cinānı inledür¹⁹⁸

-89-¹⁹⁹

*fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün*²⁰⁰

Lāleler bezm-i çemende cām-ı ‘işret gösterür²⁰¹ [63]
Devletinde ḥusrev-i gül ‘ayşa ruḥşat gösterür

‘İdgāḥda varalum dolāb-ı²⁰² dil-ber [seyrine]
Görelim ‘aynāsı²⁰³ devrān ne şüret gösterür²⁰⁴

Mevsim-i gül ‘īd ile yāre²⁰⁵ müşādif²⁰⁶ düşdiler
İki dil-ber birbirine dil²⁰⁷ maḥabbet gösterür²⁰⁸

Ḳaddine ḳul olmaya gülşen dizilmiş ḳaşına
Serviler kemend ḳurmuş sehminde ḳāmet gösterür²⁰⁹

¹⁹⁷ Vezin aksamaktadır.

¹⁹⁸ Vezin aksamaktadır.

¹⁹⁹ Divana göre beyitlerde eksiklik ve sıralamasında yanlışlık bulunmaktadır.

²⁰⁰ Bâkî Dîvânı, s. 131-132.

²⁰¹ Şiirden önce “Dîv[ā]n-ı Bâkî” başlığı vardır.

²⁰² ‘İdgāḥda varalum dolāb-ı: ‘İd-gehde varalum dolāba

²⁰³ ‘aynāsı: āyīne-i

²⁰⁴ Vezin aksamaktadır. Görelim ‘aynāsı devrān ne şüret gösterür: Görelim āyīne-i devrān ne şüret gösterür

²⁰⁵ yāre: yār u

²⁰⁶ müşādif: muşāhib

²⁰⁷ İki dil-ber birbirine dil: Bir birine iki dil-berdür

²⁰⁸ İki dil-ber birbirine dil maḥabbet gösterür: Bir birine iki dil-berdir muḥabbet gösterir

²⁰⁹ Vezin aksamaktadır.

Ḳaddine ḳul olmaya gülşen dizilmiş ḳaşına: Kaddüne ḳul olmağa gelmiş dizilmiş ḳaşuña
Serviler kemend ḳurmuş sehminde ḳāmet gösterür: Serviler ḳurmuş çemen şahnında ḳāmet gösterür

Bî-sütûn-ı ğamda Bâķî seng-i miĥnet kesmede
Öyle²¹⁰ üstâd oldu ki²¹¹ Ferhâda şan‘ at gösterür

-90-

*fâ‘ilâtûn fâ‘ilâtûn fâ‘ilâtûn fâ‘ilûn*²¹²

Ey perî ‘aşķuñ düşen uğrunda yanan ben miyim²¹³
Hâlâ öyle şekl-i perîşân uğrunda yanan ben miyim

Gör ki nice mübtelâ rû şem‘ i yanan ben miyim
Dolanup öyle başa uğrında yanan ben miyim

Bâĝ-ı ĥüsñünde senüñ günden güne meftûn olan
Ĥizmetinde ķul gibi yâr ile memnûn olan

Her baķınca yüzinen Leylâdur Mecnûn olan
‘Aķl ile fikri şaşan uğrunda yanan ben miyim

Ben senüñ yâr olalı şaldın beni düşmānlara [64]
Cevr-i ķahrında[n] madde uğramadum iĥsānlara

Kayd-ı elemde ebrûların ķanlı peykān müjĝānlara
Yanuma tūtan nîşān uğrunda yanan ben miyim

Ben Şirîñi şu‘ ūra bu şanki nāre var mıdur
Çok teraĥķum itsen bana şafâ yazan var mıdur

Benden özge ser viren bir de ĥayrān var mıdur
Yoksa yaluz ātaş uğrında yanan ben miyim

²¹⁰ Öyle: Şöyle

²¹¹ ki: kim

²¹² Şiirde vezin ve kafîye aksamakta; anlamsal problem bulunmaktadır.

²¹³ Şiirden önce “Dîv[ā]n-ı Şirîñi” başlığı vardır.

-91-

*fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün*²¹⁴Nāzeninüm herkesün²¹⁵ bağında bağbān olmayam²¹⁶

Nā-gāh cān virip her güle cānān olmayam

Gāh̄de qurbān kılar olınca 'id-i şerīf

Māh cemālīñ var iken kimseye hayrān olmayam

Her gelen yārüm diler 'aceb o yārüm bana

Müdde'iler kıymaz iken āşinān kıyar mı bana

Ben senün 'āşıkınam nāzeninüm 'ār mı bana

Eşiginden kul olam şadrında sulṭān olmayam

Her gelen yārüm diler yok 'adūya nisbetim

Yādlar ile konuşmasın budur Cihān naşihatim

Küçücükden yār severdüm çok güzeldür 'ādetüm

Senden özge yār seversem cihānda Cihān olmayam

-92-

*fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün*²¹⁷Ey perī senün gibi dildāra gelür yazduğum²¹⁸ [65]

Senden ötrü yandüğüm evlere gelür yazduğum

Gice gündüz başımızdan içdügin diler kanı

Hilaf oldı itdügin ikrāra gelür yazduğum

²¹⁴ Şiirde vezin ve kafiye aksamakta; anlamsal problem bulunmaktadır.²¹⁵ "her keşün" şeklinde yazılmıştır.²¹⁶ Şiirden önce "Dīv[ā]n-ı Cihān" başlığı vardır.²¹⁷ Şiirde vezin ve kafiye aksamakta; anlamsal problem bulunmaktadır.²¹⁸ Şiirden önce "Dīv[ā]n-ı Şirīnī" başlığı vardır.

‘ Aşk elinden yanarım pervāneler āteşlere
Virmesin Mevlā benüm derdüm cānān kardaşlara

‘ Ayb degüldür başumı ursam hezārān taşlara
Hayf oldu bunca kim güftāra gelür yazduğum

El ele ağıyar ile tutup nice dem gezdiler
Bağrumı cevır ü cefālarla ser-ā-ser ezdiler

Beni bu hālde görenler bu Şirīnī didiler
Yalan oldu itdügin ikrāra gelür yazduğum

-93-

fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn

‘ Ārīzuñ ‘ arz it güle gülşende zībālanmasun²¹⁹
Serve²²⁰ göster kıddin nāzınla ra‘ nālanmasun

Kıl muqavves kaşların taraf-ı külāhından ‘ ayān
Ğurre-i nüh-şekl-i ebrūsunda ğarrālanmasun

Zülf-i zencirin turur dil-berlerin dīvānesi
Dolaşur bād-ı şabā zülfine şeydālanmasun

Ref kıl cānā cemālūñ dil-fürüzundan niķāb
Gün yüzün aynasını göster mücellālanmasun

Sür rakībi ravza-i kūyından ey hūrī-liķā [66]
Bāğ-ı cennetdür anı kāfir temāşālanmasun

Bülbül-i şeydā gibi medḥ itse Hāmī kıddini
Lāleler nāza gelür güller muṭarrālanmasun²²¹

²¹⁹ Şiirden önce “Dīv[ā]n-ı Hāmī” başlığı vardır.

²²⁰ “Servi” şeklinde yazılan kelime anlam gereği “serve” okundu.

-94-

*fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün*²²²Tāzelendi mā-cerāmuz artı bu ğamum benüm²²³Pādīṣāhā²²⁴ gel luṭf eyle dağıtma yurdum benüm

Artuğımı kes Hūdādan beklesem yurdum benüm

Vüzerālar meclisinde adımız mimlenlenmesün

Zarıma dağlar dayanmaz mālīk idüm kuvvete

Cümle Loḳmānlar yığılsun çāre kılmaz ' illete

Mecd açılır kim ḫaber yetürmeyin devlete

Nāzlı dil Hindkār efendüm duyup da ğamlanmasun

Ecel geldi üzerimize [...] elem bağladı

Gāhī mihnet gāhī firḳat içirimüzde ağladı

Duyubtı esrārımız Haccāc [u] Müslim ağladı

Bedrīnīñ ḳalbi hicr görince göz nemlenmesün

-95-

*fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün*²²⁵Ger degül bir māh mihriyle benüm tek zār şubḫ²²⁶Baş açup peşine²²⁷ her gün yaḳasın yırtar şubḫ²²¹ “متر لائمسون” şeklinde yazılmıştır.²²² Şiirde vezin ve kafiye aksamakta; anlamsal problem bulunmaktadır.²²³ Şiirden önce “Dīv[ā]n-ı Bedrīnün” başlığı vardır.²²⁴ “پاديشاهى” şeklinde yazılmıştır.²²⁵ age. s.164-165.²²⁶ Şiirden önce “Ġazel-i [...] Fuzūlī” başlığı vardır.²²⁷ Baş açup peşine: Başın açub nice

Gün degül her gün bir ay mihri le gögsin çāk ider²²⁸ [67]

Tāze tāze dāğlardur kim kıılır ızhār şubḥ

Tiğ-i ḥurşid ile ref^c olşa yeridür kim müdām

Yandırıp pervāneyi bī-şem^c e²²⁹ virür āzār şubḥ

Şubḥ [u] şām [u] şām [u] şubḥ [olmuş] benüm²³⁰ c^c ālemde kim

Şām şem^c -i bezm olur²³¹ ayrıldı benden²³² tār²³³ şubḥ

Gör ne c^c aşık d[ur]ki bir²³⁴ ḥurşid vaşluñ bulmağa

Şarf ider her laḥzayı biñ lü 'lü '235 şehvār şubḥ

c^c Aşk ile²³⁶ şādıklık ızhār itdi dāmen²³⁷ gösterüp

Ġālībā dirlerdi kāzib itdi andan²³⁸ c^c ār şubḥ

Hec[r] şāmında ğam itmişdi Fuzūlī ḳaşd-ı cān

Olmasaydı merḥametden dem urup ğam-ḡār şubḥ

-96-

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Penbe-i merhem-i dāğ içre nihāndur bedenüm²³⁹

Diri olduğça libāsum budur ölsem kefenüm

Cānı cānān dilemiş virmemek olmaz ey dil

Ne nizāc^c eyleyelim ol ne senüñdür ne benüm

²²⁸ ider: edüb

²²⁹ pervāneyi bī-şem^c e: pervāneni şem^c e

²³⁰ benüm: menem

²³¹ olur: olub

²³² benden: menden

²³³ tār: yār

²³⁴ Divanda “bir” kelimesi yoktur.

²³⁵ her laḥzayı biñ lü 'lü '2: her laḥza min min lü 'lü '2-i

²³⁶ c^c Aşk ile: c^c Aşkda

²³⁷ dāmen: dāğın

²³⁸ itdi andan: andan itdi

²³⁹ Şiirden önce “Ġazel-i Fuzūlī” başlığı vardır.

Ṭaş deler āhum oḳı şehd-i leb[üñ] şevḳından
N'ola zenbūr evine beñzese beytü'l-ḥazānum

[...] dīvāneveş raġbet-i cünün 'arz itse Mecnūna [68]
Dil-i şeydāya zāī māye-i sevdāyı ben virdim

-97-

*fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün*²⁴⁰

Sen de kendüñ gibi bir şūḥ[a] giriftār olasun
Mübtelā-yı şiken-i zülf-i siyehkār olasun

Düşesün çengine ġamzeñ gibi bir cellāduñ
Dem-i şimşir-i nigāh ile dil-efġār olasun

Dil virüp sen daḥı bir sen gibi āhū-nigehüñ²⁴¹
Ya' nī hem-ḥāl-i dil-i ġamzede zār²⁴² olasun

Āḥir itdüñ marāz-ı 'aşḳıla dil-ḥaste beni
Sen de ey çeşm-i siyāh böylece bīmār olasun

Giceler nāle vü feryād ile āh eyleyerek
Şubḥa dek dīde-i encüm gibi bī-dār olasun

Devr senüñ diyesün²⁴³ bāde-i istiġnānıla²⁴⁴
Mest-i nāzuñ²⁴⁵ gelesün kendüye²⁴⁶ hüşyār olasun

²⁴⁰ Es' ad-ı Bağdādî Dīvânı. s.244.

²⁴¹ āhū-nigehüñ: āhū-nigehe

²⁴² ġamzede zār: ġamze-i dildār

²⁴³ Devr senüñ diyesün: Dürd ü sāfin duyasin

²⁴⁴ istiġnānıla: istiġnānuñ

²⁴⁵ nāzuñ: nazum

²⁴⁶ kendüye: kendüñe

Bilesün Es'ad-ı şeydā ne çekermiş senden
Hāl-i bî-çārede[n] āgāh [u] haberdār olasun

-98-

fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilūn

Nūr vechūñ görmegi şubḥ u mesā ister gönül [69]
Cebhe-i pākūñ gibi kıble-nümā ister gönül

Kūşe kūşe bāğ-ı cennet olsa da itmez nigāh
Pāyhā-yı 'āşıkāndan tūtiyā ister gönül

Rūy-ı yāri görmek için dīde-i giryānuma
Öyle 'ācizdür fenā dil kim beķā ister gönül

Ḳışsa-yı Mecnūn gibi oldı gönül mülki ḥarāb
Kūşe-i mey-ḥānede dārū's-şifā ister gönül

Öyle bīmār eyledi Leylāyı renc-i derd-i yār
Zūlf tiryākıyla şimdi bir devā ister gönül

-99-

6+5 Duraklı 11'li Hece Ölçüsü

Yaşlanaydım işiginden yāline [70]
Oynaşurum bülbül gibi güline
Düst beni aldatdı şirīn diline
Ḳoymadı bir öpem yasaķ eyledi

Ayrılmışam hemen külli varından
'Ālemi yatırmam āh u zārumdan
Tevrizli Manşūr dir benüm yārümden
Raķīb ḥayr görmesün ırağ eyledi

-100-

Tecnīs

6+5 Duraklı 11'li Hece Ölçüsü

Beni terk eyledi kaşları kemān
Bināsı olmayan burda nem kaldı
Bana yār olmadı bir devr-i zamān
Çıhayum gideyüm bunda nem kaldı

Felek ondan beter itsin hālını
Şundan geri yādlar koçsın belini
Bülbül gibi kuşa uğratam gülümü
Efğānum artı zār [ü] nem kıldı

Köyül elem çekme beyle kalınmaz
Teg sırrın sağ [...] yārın bulunmaz
Kul oldum kapında kadrim bilinmez
Kadrümi bilmeyeni burda nem kaldı

‘Āşık Gevheri der ne gördüm benden
Hak virsün intikām alayım senden
Ela gözli çünkü ayrıldım benden
Çıhayım gideyim bunda nem kaldı

-101-

Tecnīs

6+5 Duraklı 11'li Hece Ölçüsü

Merd dostlar merd baña bir çäre [71]
Yaraladı bizi bir kaşı kara
Bizden haber idüp gül yüzli yāra
Gün-be-gün hālüm olmağda yaman

Bî-zâr oldum hemân halkın dilinden
 Yanumda şey (?) degül geçmek cānumdan
 Ela göz[l]i māhum gitmez yanumdan
 Aldı beni mühlet-i ayrılığ hemân

Fikründen bulamam girmez oldum
 Bu andı biraḥıp geçmez oldum
 Şabr u tākāt gerek idemez oldum
 Amân ḥūnī gözli öldürme amân

‘Āşık oldu bize ‘azîmdür işi
 Zuhûr eylemedi görünmez dişi
 Yâre varmağ gerek Gevher dimiş
 Ne tükenmez oldu birbirin (?) zamân

-102-

Tecnīs

6+5 Duraklı 11’li Hece Ölçüsü

Cerrāḥ gelüpdür yaram şaranda
 Derde dermân olur mısın ne dersin
 Rûz-ı maḥşerde Ḥaḳ dīvânında
 Cevâb verilir misin ne dersin

Manşûrun kemendi lebinüñ tîği
 Ferhād Şîrîn için deler dağı
 Ḵöyül kalmaz ḥūbluğın çağı
 Böyle maḥbûb kalır mısın ne dersin

-103-

4+4+3 Duraklı 11’li Hece Ölçüsü

Kerem eyle yüzüñ göster bahan yâr [72]

uluŋ seni g rmeyeli a g nd r
 Kimi g rsem benzedir m sahan y r
 Bilmem ben m karnum neden Şişgundur

 l nce tek bir m yından gemenem
 Y z evir p ‘ad lardan amanam
 Nisbet iin bu diy rden amanam
 Dime s re or usunda agundur

Y r yanına varabilmem  ederden
 Duyan yokdur beni durmuŐam bu derdden
 Őar oŐunam mey imedim acımdan kederden
 G ren dis n bu mest ne geg nd r

Kel mum kimi c d  d Őd m n zlumdan
 Yandı ara ba rum ‘ad  s zından
 Zam n var mı irmezdi g z mden
 Şindi Sifil uluŋ g zden d Őg nd r

-104-

Tecn s

6+5 Duraklı 11’li Hece  l s 

 r td m ‘ mr m   h ile z ra
 Zerri Şarf eyledim ned na (?)  ayf
 Y r beni eylemiş tek [ ] bi  ne
 A larım sızlarım zam na  ayf

M h-  b-ı cem l ŋ la‘l u merc na [73]
 T r-i m jg nların neymiŐ giry na
 Ő h-mer n z lf ni Şalmış her yana
 Sinesini Ő f olmış nir na  ayf

‘Arz idelüm ğonce gülüm o yana
 Serden vazgeldim cānum o yana
 Özümü şalmışam ehl-i cānāna
 Zāyi‘ oldı emegim hem nāna hayf

Dir Hudāyīcūyum dönüptür kıana
 ‘Aşk beni yandurmuş itmiş vīrāne
 Rūşen yüzün hūb hāllerin merdāne
 Āh u zār ittigin fiğāna hayf

-105-

Tecnīs

6+5 Duraklı 11’li Hece Ölçüsü

Gel köyül varayım gülşen bāğına
 Bülbül yürkünmesin gül incinmesin
 Eşme bād-ı şabā yārin zülfine
 Mūya serpilmesün tel incinmesün

Gözüme göriken yār benüm olşa
 Yarulup yā ħarab ħātrımı şorşa
 İki ħasret bir tenhāda bulınşa
 Şarılıp yatmaya bel incinmesün

Tevrizli Manşūr iriştig dāma [74]
 Sen seni şalma feryāda ğama
 Yār odur ki yārin lebinden eme
 Dudağ teprenmesin dil incinmesün

-106-

Tecnīs-i Şem‘ī

6+5 Duraklı 11’li Hece Ölçüsü

Bir güzel perçemüñ çıkarmış kaşından
 Gülerek meclise dendāna geldi
 Nüş itmiş bade-i bezm eline
 Dürli meknûn söyler mestāne geldi

Bilmem şehd midür şîrîn midür sözi
 Çarh-ı felek gibi naķş ider gözi
 Hûrîden ayrılmış bir körpe kuzu
 Nükte-i ‘aşķ içre kurbāna geldi

Bizde olanlarıñ yokdur hesābı
 Cümle güzellerüñ ayaķ tûrābı
 Bu gice açılmış cennetüñ kapı
 Bir melek yavrusu meydāna geldi

Mevlām bu devleti her kula virmez
 Yarınıñ misāfiri bu gice kalmaz
 Bir ele girdi bir daķı girmez
 Uyan Şem‘î Baba pervāne geldi

-107-

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Yār rahm itdi meger nāle vü efğānımuza²⁴⁷ [75]
 Ki kadem başdı bu gün külbe-i aķzānımuza

Eşķ-i bārānı meger kıldı eşer²⁴⁸ kim nā-gāh
 Bitdi bu şāh-ı gül-i tāze gülistānımuza

Bu vişāle yuķu aķvālî dimek mümkün idi

²⁴⁷ Şiirden önce “Fuzûlî” başlığı vardır.

²⁴⁸ eşer: meded

Eger olsaydı yuğu dīde-i giryānımuza

Bize āhın āteşin yandığı andan bilinür
Meh çerāğ eyledi rūşen şeb-i hicrānımuza

Bir hayāl oldu meger gördüğümüz yoksa nigār
Muṭlakā hāṭıra gelmez ki gele yanımuza²⁴⁹

Yār mihmānımız oldu gelin ey cān u gönül
Kıyalum sarf nemüz vār ise mihmānımuza

Dil-berüñ cāna imiş kaşdı Fuzūlī gel kim
Cān virüp dil-bere minnet kıoyalum cānımuza

-108-

*fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün*²⁵⁰

Teşne-cāna hālet-i mevt irdi cānān bī-ḥaber²⁵¹
Bir devāsız derde düşdüm vāh ki Loḳmān bī-ḥaber

Çāh-ı zenahdānda kıldı ḥasta dil şabrındadur
Düşdi Yūsūf cāha ammā pīr-i Ken‘ ān bī-ḥaber

Şarılup çıkdı dıraht-ı ‘ömrüme mār-ı ecel
Āşiyānında yatıp bülbül-i cān bī-ḥaber
Giryeden ağardı çeşmüm zülfüñ özler cān daḥı
Merdümün elden çıkardı çeşm-i giryān bī-ḥaber

‘Ulvıyā ḡurbetde kıaldum bī-kes ü tenhā oldum
Cümle iḥvān ḡaflet üzre cümle yārān bī-ḥaber

²⁴⁹ Divanda 4 ve 5. beyitler yer almamaktadır.

²⁵⁰ Bu gazel Niyazî-i Mısırî'nin bir gazeline naziredir.

²⁵¹ Şiirden önce “‘Ulvî” başlığı vardır.

-109-

*mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün*²⁵²

Baňa sensiz civānum bāde-i ' iřret ھاrām oldu [76]

Dil-i maħmūr[a] řarhoři-i keyfiyyet ھاrām oldu

Ƙalup peygüle-i ğamda řikenc-i Ƙuradan mehcūr²⁵³

Dil-i āřüfteye esbāb-ı cem' iyyet ھاrām oldu

Kesildi feyz neverd u²⁵⁴ ħ'ābdan cism²⁵⁵ ü dil-i zārum²⁵⁶

Tehi²⁵⁷ bīmāruma āsāyiř ü řihħat ھاrām oldu

Na' im-i vuřlatuñ aġyār-ı bī-endiře erzāni²⁵⁸

Mürüvvetsiz benüm ħaħķumda bu ni' met ھاrām oldu

Varup biġānelerle Ʃarĥ-ı bezm-i ülfet itdün sen²⁵⁹

Senüñle nāzeninüm ba' de-zin řihħat²⁶⁰ ھاrām oldu

Ĥarim-i vaşla küstāĥāne āmed-řoddadür aġyār

Hemān Es' ad senün bābuñda mey ruĥřat ھاrām oldu

-110-

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Ey Ɣılan řeydā beni benden bu istiġnā nedür [77]

Nice şormazsın ki aĥvāl-i dil-i řeydā nedür

²⁵² age. s.320.

²⁵³ Divanda 3. beyitte yer almaktadır.

²⁵⁴ feyz neverd u: feyz-i ĥurd ü

²⁵⁵ cism: çeşm

²⁵⁶ Divanda 2. beyitte yer almaktadır.

²⁵⁷ Tehi: Ten-i

²⁵⁸ Divanda 5. beyitte yer almaktadır.

²⁵⁹ Divanda 4. beyitte yer almaktadır.

²⁶⁰ řihħat: řoĥbet

Ger bana ھاڭ ıçre pervā kılmaduñ ma‘ zürsun
Bu ki tenhālıkda kılmazsın baña pervā nedür

Sehldür ger bilmeyüp hālüm teraħħum kılmasan
Hālümi [bilmek tegāfül eylemek andā nedür]²⁶¹

-111-

fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün

Vaşf-ı hālüm söylerem gül yüzlü yārüm diñlesün
Oğuram ‘ aşkuñ kitābı bād-ı āhum diñlesün

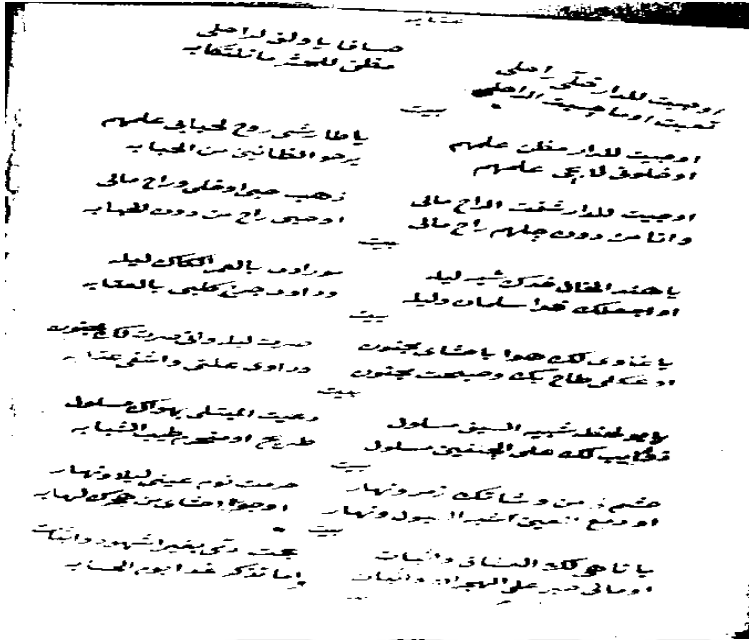
Her seher vaqtinde gelsün āh u zārüm diñlesün
Şi‘ rüm[i] bülbül gibi gelsün fiğānum diñlesün

²⁶¹ Bu kısım mecmuada üzeri çizili halde bulunmaktadır.

-112-²⁶²

'İtābe

[78]

-113-²⁶³

[79]

²⁶² Bu şiir Türkçe olmadığı için mecmuadan olduğu gibi aktarılmıştır.

²⁶³ Bu şiir Türkçe olmadığı için mecmuadan olduğu gibi aktarılmıştır.

[illegible][illegible]

²⁶⁴ Bu şiir Türkçe olmadığı için mecmuadan olduğu gibi aktarılmıştır.

²⁶⁵ Bu şiir Türkçe olmadığı için mecmuadan olduğu gibi aktarılmıştır.

SONUÇ

Bu çalışmada Klasik bir şiir mecmuası ele alındı. Araştırmacılara yardımcı olmak amacıyla çalışmanın ilk kısmında bilgiler tablo hâlinde sunulmuştur.

Mecmuada yaygın nazım şekilleri ile yazılmış manzumeler bulunmaktadır. Mecmuadaki manzumelerde en çok kullanılan nazım biçimi gazeldir. Kıt'a, koşma, tahmis gibi nazım şekilleri de kullanılmıştır. Bu şekilleri hesaba kattığımızda 115 adet şiire sahip olan bir şiir mecmuası ile tanıştığımızı anladık.

Bu tür mecmua çalışmalarıyla kütüphane ve arşivlerde gün yüzüne çıkmayı bekleyen bir çok mecmua edebiyat dünyasının hizmetine sunulabilir. Biz de bu tez çalışmamız ile mecmualarla ilgili araştırma ve incelemelere bir nebze de olsa katkıda bulunmaya çalıştık.

KAYNAKÇA

AKSOYAK, İsmail Hakkı (18.04.2014), “Basîrî, Halîl Efendi”, *TEİS*.

<http://www.turkedebyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2523>

AYAN, Hüseyin (2002), *Nesîmî Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Türkçe Divanının Tenkidli Metni*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basım Evi.

AYDEMİR, Yaşar (2007), “Metin Neşrinde Mecdûaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler”, *Turkish Studies/Türkoloji Araştırmaları*, Volume 2/3, s.122-137.

Basîrî Divanı, Millet Genel Kütüphanesi, A.E. Manzum, Eski Kayıt No: 55, Yeni Kayıt No: CD6383.

BELLİBAŞ, Ahmet (2014), *Millî Kütüphane 06 Hk 319/1 No’lu Şiir Mecmuası (İnceleme-Metin-Dizin)*, Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

BİLKAN, Ali Fuat (04.03.2014), “Nâbî, Yûsuf”, *TEİS*.

<http://www.turkedebyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1846>

BİLKAN, Ali Fuat (1997), *Nâbî Dîvânı*, İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.

ÇELEPİ, Mehmet Surur (2005), *Âşık Ömer Divânı’nın tahlîli*, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

DEVELLİOĞLU, Ferit (2010), *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Ankara: Aydın Kitabevi.

DİLÇİN, Cem (2004), *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

GIYNAŞ, Kamil Ali (2011), “Şiir Mecmuaları Hakkında Yapılan Çalışmalar Bibliyografyası”, *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, S.25, s.245-260.

GÜRBÜZ, Mehmet (2012), *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecnûa: Osmanlı edebiyatının kırkambarı* (Haz. Hatice Aynur ve öte.), “Şiir mecmûaları üzerine bir tasnif denemesi”, 97-112, İstanbul: Turkuaz Yayınları.

İPEKTEN, Haluk (2008), *Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Aruz*, İstanbul: Dergâh Yayınları.

KAÇAR, Burhan (1994), *Gevheri Divanı metin tahlili*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

KADIOĞLU, İdris (2008), *Es‘ad-ı Bağdâdî Dîvânı (İnceleme, Metin, Dizin)*, Malatya: Özserhat Yayıncılık.

KÖKSAL, Fatih (2012), *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecnûa: Osmanlı edebiyatının kırkambarı* (Haz. Hatice Aynur ve öte.), “Şiir mecmûalarının önemi ve ‘Mecmûaların Sistematik Tasnifi Projesi’ (Mestap)”, 409-431, İstanbul: Turkuaz Yayınları.

KÜÇÜK, Sabahattin (1994), *Bâkî Dîvânı Tenkitli Basım*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

LEVEND, Âgâh Sırrı (1984), *Türk Edebiyatı Tarihi I*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.

MACİT, Muhsin (20.09.2013), “Fuzûlî”, *TEİS*.

<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=624>

PALA, İskender (2011), *Ansiklopedik Divân Şiiri Sözlüğü*, İstanbul: Kapı Yayınları.

PARLATIR, İsmail (2006), *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Ankara: Yargı Yayınevi.

REDHOUSE, Sir W., (1992), *Turkish and English Lexican*, 2. Baskı, İstanbul: Çağrı Yayınları.

SELÇUK, B., BELLİBAŞ A., (2013), “Millî Kütüphanede Kayıtlı 3692 Numaralı Şiir Mecmuası”, *Turkish Studies*, Volume 8/1, Winter, 485-524.

TARLAN, Ali Nihad (2001), *Fuzûlî Divanı Şerhi*, Ankara: Akçağ Yayınları.

TEKİN, Cumali (2014), *Süleymaniye Kütüphanesi 5790 No'lu Şiir Mecmuası (İnceleme-Metin-Dizin)*, Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

TÜRKÇE SÖZLÜK (2011), Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

UZUN, Mustafa (2003), “Mecmua”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.28, s.265-268.

ÜNVER, İsmail (1993), “Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler”, *Türkoloji Dergisi*, C.11: 51-89.

YAĞCI, Şerife (1993), *Nevres-i Kadim Divanı ve İndeks*, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

YEKBAŞ, Hakan (06.06.2014), “Şîrîn”, *TEİS*.

<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2929>

EKLER

Ek 1. Orijinallik Raporu

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
Adı-Soyadı	ERHAN ÖZDEMİR
Öğrenci Numarası	131213108
Enstitü Anabilim Dalı	Türk Dili ve Edebiyatı
Programı	Eski Türk Edebiyatı
Danışmanın Unvanı, Adı-Soyadı	Prof. Dr. Bahar SELÇUK
Tez Başlığı (Türkçe)	Klasik Bir Şiir Mecmuası (İnceleme-Maden)

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam ...90... sayfalık kısmına ilişkin, 03.07.2018 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezin benzerlik oranı % 9,00'dür.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
- 2- Kaynakça hariç
- 3- Alıntılar hariç/dâhil
- 4- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Yukarıda bilgileri verilen öğrencinin doktora tezi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu tarafından belirlenen azami benzerlik oranlarını aştığını ve tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Bahar SELÇUK

Danışmanın Adı-Soyadı

(İmzası)

Prof. Dr. Ahmet KURAN

Anabilim Dalı Başkanı

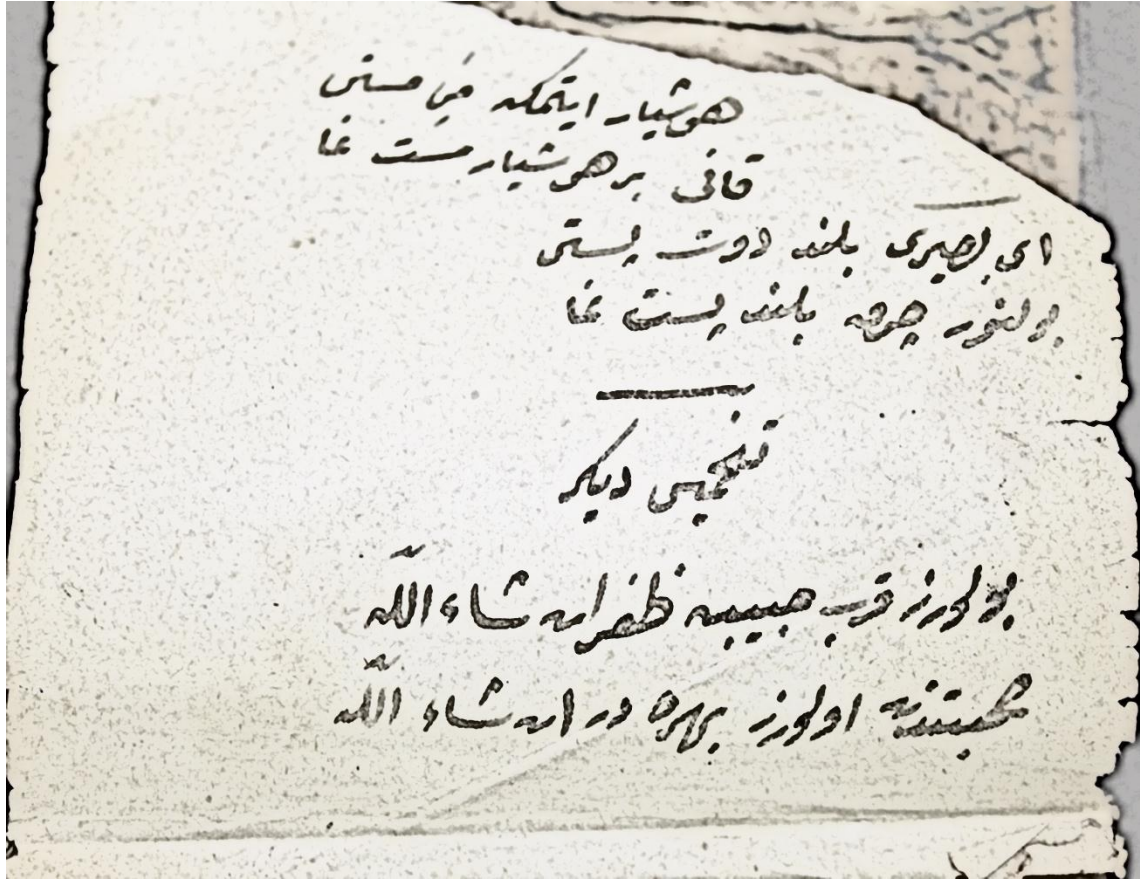
(İmzası)

Lisansüstü tezler, savunma öncesinde intihal program raporu ile birlikte enstitüye teslim edilir.

İntihal raporu ile ilgili olarak etik kurallar dâhilindeki benzerlik oranları ilgili Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. (Enstitü Yönetim Kurulu tarafından tezin, intihal kapsamı dışında değerlendirilmesi için TURNITIN'den alınan raporda "benzerlik oranı"nın, "alıntılar hariç" en fazla %10, "alıntılar dâhil" % 30'u geçmemesi şeklinde kabul edilmiştir).

Ek 2. Mecmuanın Tıpkıbasımı

[1]

اولدی تو فیض بنده راهبران شاء الله
قالمدی آه طلبیده خطرات شاء الله
ایدرز کوی مراده سفارت شاء الله

صیقلگاه اولمیه کورضواب کردانه مایل
عنض حاجت ایدوب اول نایل فیض نایل
صانع حل کرده کارکی امیشکل
هیچ ببعده می وارد کرده اچلت ای دل

وارایکن آکده نیاز سحران شاء الله
طاشه تانیرایدیشکی منور ضویر بارک
آهنه ایدر اثر ای دل افکار ک
دینیم اولمسی رشوار در اول مختارک
دل سنگی نه قدر سخت ایسه ده دلدارک

نادک آهم اولور کار کردان شاء الله
کوردن افاتنی چوق باغچه امکانک
چکدن ازارنی خار حسن هجرت انک
کوردن سر دینه صبر ایلیه رکن دوزانک
آکوز نخل املدن نمرات شاء الله

نه غم اوله کوکل خواهشی مستعدون حصول
 قوله بولنه مراد اوزره مراد بیه وصول
 اولنه اولدق بدی بختندن انقضه ملول
 چوقک اوللس دونه لوم دوری خلاص ملول

دم اولور کاهنه اوزره دوتران شاء الله
 کنج پینوله وقتیکه قالوب اوآره
 چاره باب اوله مدی وصله دل بیچاره
 ایدی بوللر کوزه دوب منتظر زاضباه
 پیک اهم کیده لی خیل زیاندر یاره
 اومرز کیم کتورر بر خبران الله

کوی بصیری که اولوب طالع کیم ای نابی
 دوتدی مداتی زنکار الم ای نابی
 صبر قیل اوله مکدر بیه غم ای نابی
 اوله بیکره وزان باد کیم ای نابی
 قومز آیینده "دلده کدران شاء الله

تخمینی دیگر

ای عین ار فکاه کنه قیلن تباه
 غالب کور جانی بخشایش الله
 عفو خد آیه نسبت ایله بویله در کناه
 کیم اولدق صحت اولمغه جیم ایشته وارکواه
 جیم سفید کله کیم اولدی جیم سیاه

هوانه چکن شوی خطا در مجور عفو
نیر و کدان جیم اولور افراط روز عفو
کوسوادمعصبتا ایلده ظهور عفو
ایلر بیاض نامه عصیان نور عفو

قالن سیاه مهنده مقابل جبین ماه

باب کدیده در ستم انشک و آهله
دوتاب اولوریم عدم زاد راهله
امزش استرم نیه روی سیاه ایلده
کسم امید ریختن کنا هله
محو ایلدکجه تیره شبی نور صبحگاه

نونی الالهک نتیجه سی امنیت اولغه
نقمت نهالک نمری نعت اولغه
بارکناه مغفرت علت اولغه
روی سیاه واسطه رحمت اولغه
موی سیاه فام سفید اولدیغی کواه

سرمایه و کناه طلبکار رسته
پسدر نقود جیم خیار رسته
عصیان بنفشه اولدی چو کلزار رسته
امید در کناه اوله خسار رسته
فال و سپاه و چشم سیاه روی سیاه

شب ناهنگ غار کدرا اوله وند و خنم
 غنم اندر او کد نسنه نیرنر مسیحه نمنع
 سید و غنم او پیر و نس سبانی دفع
 باران رحمت ایچکه فاشانک جیلس

سبل بهار دلدی قومر کرد اشتباه
 ابراف ایروب قلمه مکنت ایب غنم
 آرتوری نقطه حسن غنم
 بخش ایلی بیصیریه طریت ایب غنم
 بویله مقاله ویدوی جبارت ایب غنم

بوسوزدن ایتمه نابی شرمنده یا الله

امیر اولنج سنک کبی و لشکار کیم
 امیر اولنججه بنیم کبی و لشکار کیم
 منید منی بیج و دکل کوزل ناسه طی
 ای شیمه سنج و خسون ساز و شیوه کار کیم

منظمه کتنه عشاقدن کل اندام
 قیاس بلبله کلک افشاده کی هلاک کیم
 خالدری غنق حقیقی زهات پوشیده
 همنه دینیه عیسا و اشکار کیم

نشان لازمه ملالت فاسد نشاھك
دل شكسته عشاق داغدار كرك
وقوف نكنه سببته دهانده كوچ
بوکا رقیقه شناسان روزگار كرك

بھیری ایلمه گفتاری بوق بره تطویل
دهان صحتنه كرك و كلل اختصار كرك

بولن كرم بیلار جهانده نقد جانن كرك
مناع وصله آنا آفی صوف اینكدر آندن كرك
نكا پوقانده آب حیات ایچون سکنده
ره عشقنده اولكدر حیات هاراندن كرك

ندلت چكده ده بوکچ وطنده خوشد افسانه
موافقد رفاق جفده و بیان و کلمات
آرکجه کچی اوق قاشی یای شمرله
کورت تخمیکا پیرانداز اول ابر و کاندن كرك

بھیری خان و مان فکرینه دوشمه خانه بر دوشمه اول
اولورمی خان و مان درویش تر دج خان و مانده كرك

سز فلكه طعنه اورر ماه جبینك
قادر بیدر اطفایه عد و نور جبینك
فوشید ایلمه ناهید ایکی دیرینه کینزك
تیرام ایلمه بھیس ایکی ملوت جبینك

نطقه کلاچیت سامعه سخته الیه
تیرین سرنار مقال شکر نیک
اوله نه عجب لذت گفتار که فتنه
شور افکن دل در لب لعل شکست

اصداق لوالی ایدر اسمک بصیری
دیح دهننده صاچلا در تخمینله

اوسلک دل که بلا قتلده صیم دکل
سزای مغنیت حضرت قدیم دکل
صیم اولیانه عرض ایدن حکیم دکل
نیکایت دل نشاد بخت ناسازی

عطا یتیت اوزة کرمه قیلن
کروده معن ایسه ده معنیه کدیم دکل
فرای معتدل و طبعی مستقیم دکل
اوسردن نوله طوبایه زاهد ایسه بیل
هوای قامت شمشادن اولیه وجهه کلور
سحر صنوبری تکرایله ایدن نسیم دکل
که هکته اهل دل اول مار دن کلیم دکل
کمند زلف سیاهلته نه مار در بلیسیم

سخن فروش چوق اما قولک بصیری وش
کلامی مرهم زخم دل دونهیم دکل

اولمکن ایالت چنه بادشاه کل
از هاری شماردن ایتش سیاه کل
چشمی عجیبی روشن ایسه شبنم کانی
که افتابی تنه الورا غوشه گاه کل

نه اسمان نمونه کلزار صنعبه
ایچم اکا شکوفه و خورشید و ماه کل
قومن سفیدی اولمسه کتیکجه خوار اولور
اصالی یورد که قاره کتوشن نپاه کل

جانی صبیحانه و غیری چکر عذاب
خار اشنه یاغده در یکتاه کل
باغ جهانده خنده سن انجای کرمه در
انبات مدعا ایچون اولمزه کواه کل

هر کیمه یاز یازده بصیرتی نصیبی
غم یادیلر نصیبی خواه اغله خواه کل

من بر سال خورده ام اول طفل خورده سال
ماکینمده ذوق و صاکنه احتمال
سینکته پیشکته ام اما ایدرینی
امید وار قریب صیب انکسار بال

نقصان عضو شخص اولور آسایش سبب
دیشسنیز غم اولمسه سوال ایده خلل

کیست که بگوید و نامور تیره سی
اشای آید و آیدیه امثالک اشای
حسن تغزل اولدی مآتم بصیریه
تا اکلدی نکات غزل لطفله او غزال

فراغ پال او مدرن دهره بیخشمه پیوند اول
تعبناک اولمق استرس زن و فرزند پاپند اول
فنون رزق آیتیه از دیار رزق اچون بیه
اوتان ندا قلعه دوده زرافه خرسند اول

قفا سنده هذرقیل کدی تاگاه خیزندن
بیرکودکن صنعت هردم لب آلائی شکر خند اول
وارایسه سند استعداد زهر اشائی وقت
شکر زار دیار وصلدن فواهنه شکر قند اول

بلای بدقه کهسار افعالن فکر اید و بکنده
فستع صرافان وقت ارزانی جک کوه مانند اول
نه دکلو وارایسه جرم و کنا هلم نا امید اول
دما دم چشم دوز رحمت عام خداوند اول

هزدر غالباً سرمایه بدنجتی سختی
بصیرتی شوم طالع اولمق استرس هزمنده اول

مکرمه اشکمند ایدوب کوکینه هر سایی
 بن سکا جان الیه بیل الیثم سن غیره
 هله بیت مشکل ایثس مایله اولکو مایل
 کوزه لم شانه نسایندنی هر سایی

یونیک کورمز ایسم باری نقابیت کوره سم
 نایی وصله نعمتدر اولدرسم نایی
 غمض طرف ایتم ای کوزلیک آهوسند
 سلیق رقیب اولسه حیللیله آوده هایل
 دردمندی بر اقوب چاره کبر غیر اولد
 بوکا پیچا ره بصیری نیچه اولسون قایل

یا منی بلوفی بالبلو هم سز بردهم جان بیر
 من یوم ما قالو یی سکا فد او جان ویر
 وانه سبانی فی القدم از نیا غنفت
 منع فوق عینی القدم تارونم باشد نظر

بمن له قلبی صبا کوکیم اسد کجه صبا
 بافت کورمات صبا بن پیره هم ایت ای بر
 یا من علی العشاق من از لطف بکر سوی
 من له بوار الیه من تا سونوش بر من حکم
 باشاؤنا قتلی نوی عشاقه بنده نوا
 من فط الام النوی اولدم بصیری بکر بتر

هر که صفای قضاوت کردن اولور
 حق مردود و هر ایدیه در تحقیق اولور
 میر عزیز عقلت کنگه را فتنه
 نهرها نشینی عذله عرفت قریبا اولور

جمیع در سله کوریز آله روضه ارم
 نقد علی بهای بهشت بدین اولور
 جاهل تصدیری سبب رفعت اکاشی
 اولور سبب که صد یکا فده مکینی اولور

اول ستمله عاشقانه خانه سن یق
 هر کیم که ملایق هنر مند نشینی اولور
 سوز ایلده اضطرابه طیفانسون
 هر دله آرزوی رخ آتشی اولور

صوفیه بصیری امر عبث افرینی کیم
 مستوجب کمال سخن افرین اولور

انسان که آنکه ماده سی ما بنیدر
 ابلیس اگر لاف زنی ما و منیدر
 جوینی نام اولم جوینی جگر اولم
 شاهد بودکا احوال عقیق عینیدر

از نالالت اذ ناله در بیلی آنکچه
دوت همت اولان مایل دنیای دیند
بد و قیله فرسند اولدر انواع خلقت
صاغ اوله لباسی بود اوله گفتید

درویش قنا عتله بولور رتبه شاهی
صورتک فقیر ایسه ده معناده غنیدر
بن کوه بلا کئی فرهاد نهام
اول خوبلرت فر شیرین دهنیدر

ویسیجه نوله فیضه قدین اوله بصیری
هسایه منزکلهی ویسی القدیدر

باغ دلمن جوش زبیبی کل داغدر
داغ جگر رشیح صاف لاله باغدر
بیل سبق عشق کلشنده الیزیدت
یانمده یا قلمده پروانه چاغدر

معتله زبیبی کیم ویر جام ویر و بیاتی
مینشی بکامینا سناک ویرز اباغدر
اول قاشلری پای اوقن جانده نوله صقلم
بر ایکی نفس زبیبی یا نمد قوناغدر

عشق ایچ بصری ویش زها دی نیم عصر
 شیرینا لیکن سیم تصویرین داغدر
 عارفک نیل علوق قدری خوار اولمقده در
 اعتباری دایمابی اعتبار اولمقده در

چنگلستان عقوبتدن بخانی مجربین
 ارتکاب معصیتدن شر مسار اولمقده در
 رنج دل ایراث ایدر آمیزش انبای ده
 مایه اسوده کی وحشت شمار اولمقده در

عرض حال ایله لبندت بوسه خواه اولدم دیدی
 قیدی یوق آنلک محلی در کنار اولمقده در
 متصل سوکسم قیپی وجهی وارکیم متصل
 وصلدت بن بی نصیب اول وایه وار اولمقده در

خشیت روز شمار ایتد بپیشات خاطر
 فعا جملت جمعیتی در هم شمار اولمقده در
 ای بصیرت نار عار ایقار ایدر بار بروت

آبروی ارچندی خاک را اولمقده در

زده دو عشقت قرار بی قرار اولمقدمه در
راحت روی تماشا جوی یار اولمقدمه در
فقط کامل تا از لذت ناقص اولمقدمه در
فقط کامل غالباً ناقص عیار اولمقدمه در

جو یار دیده و ندر چس رحمت موج زن
نست و سوی نامه جیم اشکبار اولمقدمه در
کرد کار دین لایقی کرد و از مز یوق چاره من
یار گاه عفو من در یوزه کار اولمقدمه در

که فقط رخساره هیا نانه قونش کویا
اقصای مهوشان ای دل غبار اولمقدمه در
سور و بیند و راشک لعل خونا بیکر
سیر لک زوقی حاصل زرقش اولمقدمه در

یار ایله کلشنده اغیار و بصیری و افکار
خار زار مکننده خوار زار اولمقدمه در
سور و بیند و راشک لعل خونا بیکر
سیر لک زوقی حاصل زرقش اولمقدمه در
نفس حاصل معرودن سر و بالالند
کوی یار دیده و ندر چس رحمت موج زن
نست و سوی نامه جیم اشکبار اولمقدمه در
کرد کار دین لایقی کرد و از مز یوق چاره من
یار گاه عفو من در یوزه کار اولمقدمه در

این نطق کثرت تمیز به آنست یعنی
ابتدای طریقه و اصل او چقدر است
قانونند و همه جوانان مخالفند

حفظ قرآن اہلبیات حفظ حدود و اخلاص
یوسف و حافظ بصیرت جمله ستانند

مشتاق خاک کویک اجداد یار است
فلتتنه عقیق لعل کونر است
فوز یکدم آب کینه کو دور است

کافیه انجمنه سندت بر الفتفات
سوغ روانم او چله بان و پیا است
اشک سفید و چهره زردن دوا می دار
سودای عشق ما به سیم و زدن است

نصیب و بیرون بکاتاج کوانبها
تسخیر عالم انجمن اول و حسن خلق به
کو چکلی بن و طریقه لکرا است

کنج خول ایچنده بصیرتی خوش ایکن
سوز دلیله کلدی سوزده ایستراستمن

بکادیدار دلداریم کبی فرهنده عید اولمن
جمالک عید کهنه کوریم عید اولمن
فقیر و عده عید ایله شاد ایتن ایدی ده کیم
کورندی ماه عید اول ماهدن عید بهیر اولمن

سک کوی حبیبیم کوردم اولمش کیچر زو یاده
رقیبک ساعت موتی قریب اوله بعید اولمن
مطاع خالق اولور افاضتی مطیع حق اولان کیمسه
محققدر بوکم اولمن مراد اولکم مرید اولمن

بصیرتی خالق تعلیم کونینی اولمیان سالک
مقام قریبه شایسته گفت و شنید اولمن

اول که نارغم غنقدن سلیم اولمن
عذاب و نوح اکا عذب اولور الیم اولمن
اسیر نعت اولان منعم نعم شهوت
منعم نعم جنت نعیم اولمن

عبار و زنده کبان کرک رجا، ایله خوف
 دل حکیمه فوق امیدویم اولم
 غدار زرد و سر شلت سفید در مطلوب
 بهای زوق ملاقات زرو بیم اولم

هنر و دین پسرک بی پدر قالدور اکثر
 یکانه اولسه قسم کهرتیم اولم
 جهان غفلت ایله در ملت و مکر کهر آخر
 سرور ایله ضرر عارفان سلیم اولم

بصیر یا بو مقام عز و در بر بونده
 مسافر ره تحقیق اولان مقوم اولم

گاه منقاره کرک هفتون باده سبوز
 گاه زاهد لعل آرایش سجاده سبوز
 بنده در جلوه کد انوار جهانی انلی
 قدر ملک پاره ملت جلا داره سبوز

زینت فانی عالمه راغب و کلوز
 نیازت در مستغنی بچاره سبوز
 اولم ز رفیق تله صد نشین چلوز
 دست بر سینه مقام حبیب استوار

قدینه بنده اولوب قید جهانده کیچیک
باغ امکانه سرای سرونک آزاده سیوز
پیرکیمان صفت اول یوسن مصر
تشنه لب بهاه زرخندانک افتاده سیوز

کلیور کوشمنه زمزمه طبل حیل
ای بصیری سفر آخرت آماده سیوز

فی بصیری نوای جنون قزالدین
هنوز اویشنه نه ایچوندر دینوالدین
سپاه محنت وحیشه وفاق و لشکر غم
بری برینی با صوب کلمه بلالرمز

نه چاره صفا سون الله انتها سندن
نه کونه کیچدی ایسه کیچدی ابتدالرمز
دعا هیلر و اثر نابدید اجا بتدق
انردن آه کی بی بهر درد عالرمز

سدا ای شاه نهای جهانده باش اکن
اچندن اوله ده شاه کدالرمز
سپاه شفاعت امید یله دامنک دوتلم
قبوله کیچن ایسه عزرنایچالرمز

بصیری الفت بیکانکافی نیلیه لم
چکلمی کیتدی پی اندر پی انخالرمز

نه کس قدر ملاقاتینه بیضا عتق
نه طوف کعبه کونیه استطاعت
فراق وصالیدر هفت و دهان
قیامه کلدیکی ساعت قیام عتق

قتضا موافق طالع مساعدا اولم یجق
برالجه ایمنش دعوه ضلعت
جزعی ایمنش افلاسدن بحمد الله
یوغیه دولتین وارقتا عتق

نمود کلوشیفته غفلت مدامتیم
بولور نما زده کیم کرده سن جماعت
علو زبیه ده ضیالی ملایکی کیم رز
ملیکه اوله ملوک اولان اطاعت

بوسینا تکه دیوان هشده بلیم
سفیلر بوله ی رخصت شنا عتق
زمین چارده یوز دانه کاردر کشک
بوکشت زارده انجق بودر زراععت

بصیرک ایمن اولوردق عقاب عقبادن
اولور سه نیمه عصیانمزه طاعت

نهر امكانك فداوانه شهر ياريني كورمشوز
 نيچه كيكاوس ايله اسفند ياريني كورمشوز
 تيشنه آه ضعيقا نه صديق اولمك نيه
 نيچه سلطانك سراي استوارك كورمشوز

اولمش وارسته قصديع تاثير غمار
 بزم عيشه صافي ونوش درد خوارك كورمشوز
 آزموده گرفتار كند مرآت اولور
 چوق ملوك نامدارك كرو داريني كورمشوز

كوي هوكان فنا اولمشدر آخه ساري
 ملك شان شوكتك بيلك تاجداريني كورمشوز
 عاقبت ايلر سواد خط درون واغدار
 كلشن ملك نيچه لاله غداريني كورمشوز

فقير پير دازي ملكر بصيرت تاييه
 عندليبان خوش الحانك هلا ريني كورمشوز

زنجیر زلف ایلک کاوله بریده کرده نلک
هوش و خردی قور عجیباً سرده کرده نلک
سجهای ایشین سید و دود زلف ایلک
بکتر قنیل عنبره بچیده کرده نلک

اچمه نسیم مسجد فرشته کی
جانم طوق نسون نفس سرده کرده نلک
نوع بشرده دین دل و هوش و عقل جانمی قود
خالک خطله زحک زنجاک برده کرده نلک
خونابه فورسی اولور سفقندت صبا حشر
برکره پرده سرپسه بخنده کرده نلک

زخدار غنه "خونیه" مرهدر لیلک
ای طبیب خسته "هوان" بکا امدر لیلک
معنی بیکانه لفظ اشنا مدلولیدر
نقطه موهوم اغدن حرفه مدغدر لیلک

معنی زلفی کی آغوش بیت تازه ده
زیر قط نیست لیدر رمز جهدر لیلک
جوی شیر ایلد فرهاد ای شیرین
لعل ناب ایدم نسبت سنا کدر لیلک

لعل شوقك نورسی مست سواندان ایلدی
کیچی کوردون دیه میدنه کیفده کدر لیلدی

نوله قات اولدیه تخت و تاج کاوس کیچی
مبداء لابد اولدو آخ معاری هکشیلی
نغمه سنج ستر توجید اولد قیقت بایز هنوز
نپد وکن فرهم ایتماشدرو اعظافود بیی نپد

تلخی ایامدن فریاد ایدرشی بلیم
سیریه سن بی قهرها صانعم دی منیای میله
شدق و سسردی آتای می نسکینی ایدر
زایل ایلر اقس سوزان بلی حکمکن دلیک
فورسی شب تاسکو انجم شمار ایتیش غی
دوستلر الله ایچون دلداره احوالن دلیک

ای کل سنگ کتاجنله یوقدر احتیاج
من بعد جنبش میل بیک ایلم کون
دو کسم کدکی شکی هراتله دیه دن
دهری هرات برف ونگدن ایلم کون

آیلم کدک سر آیز لوج دروغی
عشاقه ضوان حکتی سرکی ایلم

نورس اوصافدم آفت دل حیاتدت
جانم فدای مقدم مرگ ایلم کردی

ناله میل آیدنه
بیم ندر فکده سنت مطلبک کوکل
چرخه سیاه کار لغی ناجبار کل
اصلنده بویله ایشی انر کوکل

فکر و خیال و عارض زلفیله اول مهک
ای وای ضایع اولده روز شبک کوکل
تقصیر ایله ره سلطانت صبحه چیت
اطفال آه ایله پدایکین مکتبک کوکل

بچاره نورسکده پردی ایشی اکر
تأثیر ایدردی زمزمه یاریلک کوکل

نقلدی هجرت ایله معور کوردکل کوکل
صفای وصل ایله مسرور کوردکل کوکل
افیسها تمیای ندر دیا غنینه
وطنده دست زف سور کوردکل کوکل

چکدی میدن ایاق چکدی بزمدن سنز
 او بیده قالدی ای هور کور دکل کوکلم
 هزار باره سنک ملا لدر شمدی
 نظام مجلس قفقور کور دکل کوکلم

سجنا چل رخ یار ایدی بزمنان فورس
 بو صورت ایله شو مکسور کور دکل کوکلم

شاوای عشق در دل اکاهن بنم
 بیجا دکلدر آه سکا کاهن بنم
 دولاب عشقه دوشدیکي کوندن دل تنز
 دوندکچه دوند رفلکی آه بنم

چکدی بوله آیق بصلی راه عشقه بن
 چوق خضری چوق کندر کاهن بنم
 یوسق لقاء عالمه معنالرز کاولور
 چاه عدم مقدمه جاهن بنم

بز نور سا که الدرز اقا نیاز سوز
 ایلی نیاز لطف بنده شاهن بنم

معنای آب زنده کمی روشن ایلم
 قندیل بنم پر میله روغن ایلم

ویدم اوز اختیایله بیجوانه دل
یوق کسه نلک کنایه بکا هب بن ایلم
خلل سیاه یاری او پاشی کور رقیب
غیوبه قوله آفی هیچ اشته بن ایلم

تانییر اییدی البت ایردی او کافه
کوننده دون کیجه نقد رشیم ن ایلم
ترک وطن فراغت ملی وصال ایروب
نورس ستنعلی کیده رن مکن ایلم

زین وهرت هزارانه دختر نیک اختر بن بولم
فقط الوده دامن اولدق دزد خرق بولم
درینا احب مکن باصمشن نرم عشیقی
نهای مینالدی کوردم شکسته ساغر بن بولم

اوچدم دال زلف یاره قورتلدم دل زاری
اومرغ بی پرسرکشته نلک شمدر برین بولم
چکمش ایی وونمش کباب دولتی دوری
یونوبت پیرو اولمش سیله چرخن چندین بولم

نکاه لوح طومار آرزوی ایلم نورس
 سلف نام کیمیکه کت افده عبید کفرین بولدم
 بیا ویش
 ایله سرستم که ادرکت ایتیم دنیا ندر
 بکیم ساقی اولان کدر صوب صهباندر
 کدچی جناندن دیلی شید ایچون کلم استر
 صورقه جانان بتم کام و دی شید ندر

وصلن عاشق استغنا ایله بولصال
 عاشقه معشوقه دن هدم بولستغناندر
 حکمتی دنیا و مافیها بلون عارف دکل
 عارف اودر یسوع دنیا و مافیها ندر
 اهی فریادی قصوی انجذبه عالمی
 کربلایه عشق ایله فشنودی غوغاندر

ایله مخوم که بلم صوة معناندر
 حنقی جامه مستیم صانع کبی صهباندر
 برضایات ملات زیم معور طوط
 اراسم فرق ایله بلم عشق ندر صواندر

امرشاه اولغی کدا دیر طریقی عشقیه
 او فنده تفتیش ایدیم ادنه ندر اعلاندر
 قالمیشم بوا دیر حیدرته شول زکزی عشق
 ایلم دعوایه عشق بلم دعواندر

قلب کون میره انده عالمده غیب میثوفی
 طریقی دنیا به سه عشق فرده ندر

ای قلک شید بوی شدند بواسطه نمانند
 فیش صور من سنی که احوال دلی شیده ندر
 کرد بیا خلق ایچیم پروا ایچیت مغذیر
 بوکه تنها لقه قلک سنی بنا پروا ندر

هلبیلر که بلجیوب عالم تهم ایمن
 عالمی بلجک تغافل ایلمک غده ندر
 کل تمنا سنده دیر لربیلک غوغالین
 بیونکلی کوردده قانم میل بوغوغا ندر

اول پیری مطلق بنی صوایه قلک التفات
 ای فطوره بلجک ایدم بنی رواندر

صقه لعلین دوزوب مدجانی میجان او سندن
 جمع دور دندان دندان او سندن
 قلمه کاهیلچ بیمنی امایه کاهلی قاشان
 وارد اولمش صقه فدانی فدای او سندن

دو چشمک نوله جیکه ایتنه غمظه قاشک
 بزم میده داتلور مستانی مستان او سندن
 نو خطیم اویش ریحان ایدوب زید عید
 بر کوزل طبع ایلمش ریحان عیان او سندن

اسخه مانند اعلا عد انظمن دیو
 ایلمش لر فخریه بهتانی بهتانی او سندن

نزه چشم کامرون مشکافه مشکافه او ستنه
 اطه تیرن سینا پیکان بیکان او ستنه
 یاریده مهرجو را کین دوشدم دیاری غریبه
 دهر کو ستردی بنا هجرانه هجران او ستنه
 دلیک غم وارشدن یک لطف ابله کلهای سرور
 اولنه بر خانه دهن مهرمان او ستنه
 زریه اولسن اک دهر ایدغن بخت او شنی
 لطف اولسن ایدر حسان او ستنه
 هجی اچن کوزل سوین دیمش لر حقه
 ایلمش لر اسخه بهتان بهتان او ستنه
 کون بکون اطر قنای چشمی قنای او ستنه
 قورقم که اراده قان اولر قان او ستنه
 عشق اوله دلدن نازن چکان عتقله
 دم بدم قویغدر عنوان او ستنه
 قان باطمین غنلر قصد ایلمش قتلیم اچین
 هقه فسان او فخر فسان فسان او ستنه
 بی کویل اچیه شش همد و مهرنت سلیمه
 موسی ممکن دکل جانان او ستنه
 یافنددر کامیه بو لکن کوزلرده وفا ستنه
 هرنه درلو ایلم احسان احسان او ستنه

بلک بوکون ماه تبا نم دویدم افشم او شنه
زلفنی توکش یوز دویدم افشم او شنه
نیاغند کول اچاشو باغنده بلبل او شنه
فونجه سند دستورالم دویدم افشم او شنه

برولبره سیورایدیم اسمنی بلنا ایدیم
اوبنی جاندر سیورایدی قدرنی بلنا ایدیم
بجاسی اچنده دین بدنی او بهیا قیف ایدیم
قی بکا قانلی زالم دویدم افشم او شنه

دیر عشم کیجه کونز اغلما غدر کام بنیم
یدی دریه جوشه ایلدیم سوغدی نار بنیم
نیچون بند یوز جاویش کول یوزنی یار بنیم
قلدم نچار ویدم سلام دویدم خشم او شنه
عشم

بلبل ایگان نغیه افغانم الدن ای فلک
کونش ایچیه غونجه خوندانم الدن ای فلک
غمی ایچیه خاکی ایلن بستی کیسان او لمیم
مالم الدن غم یزدیم یارم الدن ای فلک

قایلم ادم جنایه موهندنه ایوب کبی
ایشکند یوز سورا یم بلک انم ایوبی
کوزلده قانیه حقیقی مالی یعقوب کبی
مصر اچینه یوسکی نمانم الدن ای فلک

بلك كدایه دولته دارید و سلكه اسلم
 كدچی مچنوم بوكون لیلایه و سلكه اسلم
 حاصلی سودایم دونیا به و سینه اسلم
 سلكه بنم دونیا دك هیوانم الدن ای فلكه
 علم

ویردی ویردم بیا وطنم الدن فلكه
 ایلچینك بلك نیچی بی ای اکین قلدیم كدا
 وارم الدن شانم الدن یارم المهای فلكه

یولی کوزلادم چشمه اقدار قلمدی
 جسمی زبط ایللیك بیلک درلویای قلمدی
 هرکیز جاسو بولدی کس بیچاره قلمدی
 یوزرهان بنم درانم الدن ای فلكه

دوغریلوب دوست یاننه دوغری بجه بلیم دخی
 ایلکه ییقتی بنی بیرده قضا بلیم دخی
 دوشمشم عشق بجزه یوز بیجه بلیم دخی
 قلمدی برممکنم امکانم الدن ای فلكه

بونصیب ایدر ایدن هب شیرینك افغانیدر
 کون یوزنه قبلیا بو عشقك دومانیدر
 کدچی دیرهر زمان بر عشقن دوانیدر
 کیتدی الدن سلكه بنم فسنم الدن ای فلكه
 علم

دلبره بك سنده اوزكه عري جاني نيليم
 تاج تختي ملك مالي خان وماغ نيليم
 استم حسنك جاني ته قلم درده دوا
 بك سنك پيما كن اوزكه دوايه نيليم

چوق دعايه قلم بك خالقا درگاهنه
 چون مدام حاصل اولن بك دعايه نيليم
 اي كا اولر يقند ياردن خوشدنيا
 چونكي ياردن ايري دوشدم بك جهاني نيليم

دلبر ايد راي نسيم صبر قل ايتده فغان
 بك بوكوت صبر ايلرم يارن فغاني نيلرم

سنك اي بار قدسيم ذوجهاني نيليم
 تاج تختي ملك مالي خان ومان نيليم
 قنده لك بيكه سنده وييدن اصلا نيليم
 اول سببد بك وختي نام وختياني نيليم

لامكانك عشق دركلامده جولان ايليك
 چونكه دوستم لامكاند ريك مكاني نيليم
 نيجه بربوريك واريه بربيك اولسوزدا
 وصلتن چونكن پاسي جانداري نيليم

غريبه پدوانه تعليم ايلدي عشق رنزي
 دنله مم بلبل ساسيني قوري فغاني نيلرم

شمع شای فرقت صلیح وصالی نیلیم
بولشیم یا غمده بر حال اوز که حال نیلیم
غیر عرض ایت هرنه اسبابک وای وای
بلک که ایه کوی عشقم ملکن و ملی نیلیم

یوق عجیب کرماله رغبت ملکی قاسم التفات
منه بر اهل ذوقم اسباب ملای نیلیم
اهل عالم و بیست و صنفن بکا ای بیست
حال بخت و لبری صاحب هیلای نیلیم

احتمالی هجر قشویه دکن ذوق وصل
وصل کیم دارند هجران احتمالی نیلیم
نخل قدن استم کاند بلاد حاصلیم
باقیم شخاده بر ویرنهالی نیلیم

ای فضاقل کمال عقل کسین بوقه بلک
کاملی عشقم دخی اوز که کمال نیلیم

اول طبیبه ایتمدی دردم در جان افجه سنز
ملهم ایدوب یاری صاعدی بی آن افجه سنز
بوزمانلک دلبرینه بوشتنر اصله وفا
چوق ارادم بولمدم دردم در جان افجه سنز

امدی خلقه کیچک کوندر جی عشق بولیم
اوسیتنی چارینه چار بک سوزی بولیم
دیرلر ایدی که چکن ایشی آنی تجرید بولیم
تکلیف ایتیم کلمدی اودی مهمان اچمه

ابتدا بک مکتم دیدیه اولی قاشی کان
پانیه یوزلر سوب بندیه کوردم الامان
صوت دیند کیزلی دیدی ایلدی خلقه عیان
برکیچه جک یاننده اولدی مهمان اچمه

عاشق اولدم بولدم بد وفا سنه دلبره
میل ایدر مشه اودنی نیم کبی وز
هاب کورنلر دیدیلر یازوق بو عشق عمر
باقدی هلیج یوزیم زلفی پشیا اچمه

برجنانه اوقدم بک بونجه اشعار اچمه
بک قیاس ایتیم ساهیلور عاقله یار اچمه
او یازوقه حیفاکه بک اول طاشه چلم
استدم بک ویریدی بر بوس دلدار اچمه

عاشق اولدم دوشدم انک پشین لیل و نهار
کیزلی ستم جلدن بک خلقه ایتیم اشکار
اول قدر یواری ایتیم اغلدم بک زار
چوق چالشم ایتدی وصلنه اقرار اچمه

قهر اند و بشمیل او بقدری پیوستم یوز
 هر نه در او سولیم طوطی قولاغ سوز
 اید ادم بل الله هله بازاراچه سوز
 حق پورته صیقل کک کیر مدی یوزی کونه

بلن دیدیم حسنک زکاتی ویرینا کول ای پری
 او دیدی کروار ایبه جون بیجو وزری
 اول دیدی کوستره یوزن بنایه ها اچیم سوز
 بلن دیدیم محروم مخزون ایته خانق عذری

جام افدوی فلکده شمدی نخور لر دنوز
 یعنی بزی دل بادن دوری مهجور لر دنوز
 هر طرفن خاطر شادی میکور لر دنوز
 ببینن تعقیب ایدوب کاکتدر سنکی قضا

کیم یافنده حالیا مایوسه منفور لر دنوز
 کیم بود هره نیلیم بلیم نه تقصیر ایلیم
 کیم چیکم اقبال ایله عالمده مشهور لر دنوز
 دورانی سانه ککدن چکد کیم مولا بیایور

سرفروایتیم ایدیم دنیا ایچون اعلا له
 شندی اذنا یه محاشه ایله مجبور لر دنوز
 طالبم تحریه ایدنجه خامیه صنعی قدر
 غالبه سد قدری هجانی مطور لر دنوز

کیم بها اولصن نوله کلای نظمین ای ضیا
 قدر اشعاری ایله بیز معزول مغدور لر دنوز

ایچا ایله دینار کی دمی ملاوت بکلدر
 لشکری سندی غدا قافز ولایت بکلدر
 ارتغای قدر ایچن بابی عاده بکلدر

دینار دینا ایچن کدک کبی مظلوم
 ایچ بولک عتقارغ قافز قناعت بکلدر
 صوری دیوار بی بد صیرتن عتقارغ
 غیری سیری باغیدوب اسنچ

قافز رویت اهد تجرید فزون جلوب
 کاه جنوت کاه بک دوینا فوبت بکلدر
 صنفه که کم کبی لایر بیود در فزار
 حالن عشق ایچن کاه در اسیمت بکلدر

بندی فیده دیله هر دم سدی مید
 اد فضول بزده اولر ایتلیم محبت بکلدر

دیون کافت وید ماهی روی فضا رت سنک
 ماهی فجلنده قوییم موری پیشانک سنک
 غمزه لر حق ایله عشاقه زارن جیدی سنک
 قتلایدوب ویدر امان اولدیشی سنک

جود فضا اولد لر اولد مغرب اولدغی سنک
 شبنم ایدوب الهای فی ایلر سوز هجرانک سنک

شفقت کرد اندک سیم و شهر
 طلعی صبحی و قمری چاک کرد بیانک سنک
 شرقی مهری و قمری چاک کرد اندک سنک
 موهنتی گاه سنک اولمش چاک رو باز سنک

کاکولی کوفی هیلال الیه نیجه زاهدی
 بونه توغیان در ظلمات بوقی ایمانک سنک
 عتق الیه مست السیظام جانغی فوش ایمن
 مست الیه و شهر فیدین زار و نااه نک سنک

بارک الله ای پری خویلفه وارند سنک
 جوت وارند شبها از عالمک یارند سنک
 ای سر رکب نه حاجت استر دوغن دشمن
 کندی مقصودم فقط کورک دیدارند سنک

چشی جلادون کبی هیچ قانه مایل کوردم
 زاطی غولی غمزه لرن اوزلفی غارند سنک
 کوردم همه کلوب بیکونه برهسان اینکن
 عاشقه جور ایلمک هر دمه کارند سنک

بریکه و عدم اینک او بر کتای شیرینه
 شاهدند خالده تحقیق بازارند سنک

ای پیری عقلم آلت اول زلفی مایندرسنك
عاشتی عوق الیك چشمی سجا زندر سنك
ال نیا خلك كول كبی دو غما و اول ماهی و
دهدا چچند سولند هوسنی دیدارندرسنك

توكالدر دیالده قبولی تكیم اولیه
بنی عشقن او غردن چوق سوزی مایندرسنك
ال هانی قهرمان شول غمغنی خولبی زالر
جسمی چاك الیك هب هبی دایندرسنك

دیر شیرینی بدیای جان استه قوربانیم
فروری جاندن زیاده اول زلفی غارندرسنك

ایله عنادركولم سولی فورعیانك سنك
هدكورت بیكست اولد بیلخظه هیرانك سنك
زلفلردن قون باشینی جوزلكك استه كه یق
ایت بنی رویك كبی سرگشته قوربانك سنك

داغی هجراتن عودنه بنزیمكك اولمزدسكا
اولسون كافه عاصی داغی هجراتك سنك
چرخنی یاللك اطلمشو قدم تیغواجل
كردچی اوندن تیگز تپد اوزكانك سنك

ای فضول عشقیلك هجر و بزارن فستنه سن
تکدر اولمكده اوزكا هیچ می درمانك سنك

بهری عقب زلفك اولش ماضی تا ب او نده چق
 شو عله صامش جهان افیتا ب او نده چق
 دانه دانه اق یوزنده شول عقی نیدریم
 کول کبی کولدی دیدی کول کول ب او نده چق

اول اسیرلکه دیله دلبره دو واغیدر
 هر صبح کورنر مینی برافیتا ب او نده چق
 لبلره جنت عدله چشمه رایه پسر
 کورنر خرو و عمل سربیل او نده چق

ای نیسی کیم بلن بر معا سرنی
 ایکی نوقطه اوج هر دو دور کتاب او نده چق

زلفك اول جیندر که دایم مشک تا ب او نده چق
 کورنر پیشه در دایم کول اب او نده چق
 بغدی بریاره دور بر بونی کباب ایتنک بنی
 لعلک اول پیما نه در کول کون شراب او نده چق

مطلع انوار امیش کوی کربانک سنک
 طلعتک تنک هر سگاه افیتا ب او نده چق
 آه اکد زلفك کبی هجانه قابودی
 نیجه بیک بنجلای لعل غلاب او نده چق

بهری بندی سزار ای فتی فتن چنمای
 هیچ تو کفر ز راه بوجیم اب او نده چق

اول که چندی مستکی قان دو که خدا را اید
 درد عشقیله نیجه بیچاره بی بیار اید
 صد هزاران آفرین اول صانعک ایجاونه
 کم دهانله کبی روح افزای بوقدن وار اید

غم و کل عالمه اغلام نوله سلطان
 اهل درد اولون طبییه درونی اظهار اید
 غصه چکه بغری خونه ایتدی دیو جوریار
 بنده خود جانه یوقا ووه یاسم که کینه عار اید

یوزده بقسم نبی اوله رکن استر قشملیه
 جوریار ایتدی ای داغی اغیار اید
 روحیه تکلیف کلزار الیمک لازم دکل
 دولتمند پادشاهم اول بیغیه کلزار اید

اها که بیردم فلک برجه دوران ایتدی
 وصلی دریا ایلده دفع دردی همچون ایتدی
 یارون بیلک درده دل چکنم بومم برده کم
 بلدی بیلک درده کم برده دریا ایتدی

وادی غنچه جان ویدم یلی اول شاهی حسن
 بریکجه جان وصالی اوزله مهمان ایتدی

روستیل چاک کریبانم کور بیب ایلمک
 اول کولی کم کوردی کم چاک کریبان ایتمی
 نیغی بیداد ایله هدم قانم توکمن ندر
 ای فلک هدم دم اوردی عشقید قان ایتمی

عقل میدانه زندان بلا بجز هنوز
 کم که برده جنون ملکی سیران ایتمی
 سی عشقی ایتمی انجق فضول آشیکار
 بو مبارک ایشی هدم ایتمی پنهان ایتمی

ایچدی کوکلم فلک ته بغدی قان ایتمی
 قامدی خدم مبی تازار دکران ایتمی
 برچنده کل مبی برخطه خزان ایتمی
 قامدی کوکلم قان ایتمی

ننگ کم دردی فلک کامم نیم نومید آکین
 شیوه مهر و محبتدن پشمانه ایتمی
 درد یوقدر که ده یوقه طیب فیضه
 کده کوردی درد کم اول درده درون ایتمی

صبر یوقدر مردم عالمه یوقه روزگار
 قانسی شکل در که تدیج ایله اسان ایتمی
 دودی سیل آب چشمم بی یوزنه ابلو نشم
 کم بناسن جبریل اول سیل ویا ایتمی

عشق سودا سندن سودا تم مقام وصل دوست
ای فضا را جان جانان وصل نقصان آید

دشمنی کونیم بشود آزه نیم کونیجدر
راظمیم بیلک جوریلینان نیم کونیجدر
پیشی تیران ایش هدا و ایش خوش بهان
سولیم ایل دینا سنان نیم کونیجدر

کنندنا اصناف ایدوب بودام صطرا جوق اولد
بوعسره ارایه زیوان قطانلر جوق اولد
برجکه بارلیدر سکه طوطلر جوق اولد
راظمیم کلن همان بزه نیم کونیجدر

حاشا الله اول یارے غیری هراس ال دکماشه
بلک اولک محرابیم ندرن مده ال دکماشه
دکماشه ایسه نه مانع وارد ریحیل دکماشه
هده نه که کلدی پشته قظا نیم کونیجدر

دیشیرین کوفتار ایدر سودکم خوشه دلدراو
او جهادلر بی قصور مشرف بلر تکمیلدراو
عالمه مکروف ایسه نیم ایچین بسمیلدراو
ویرسه لیلن اغزمه مازه نیم کونیجدر

محمد

جمله کوزله ایچند سودکم برداندر
حقه مرچاندر دیهانی دیشلر عودده اند در
قدیزی کولده کوزلدن هیچ نظیری کوردم
من دلبره بجنونیم کم بلرلیله ندر

جمالک شمس و قمر در قاشلر اولمش هیلال
جمله بلالر صقلسون سوشیم ذوالجلال
وصفنی مع ایده باهم قاشیم بیله ملال
دیلی بلبل ساچی سنبل کوزلدی مستاندر

هرکیاده سودکم یوزم خشمیله بق
اون محاکه بجنون اولم عقلی بختی جبق
کوزلیم یاغنی جانم سیله دونمق اقر
آب چشم موج اولبر جای ندر دریه ندر

عالمین یار اولدی هم اولدی اون یارم بنم
مه دلبه عاشق اولدی کیتدی بو عالم بنم
مه عجم ندر همد آه ایله زارم بنم
یوزن آیدن فرق اولمز کول ندر لاله ندر

عم
باغی موسنی جنتک رعنا دکل دریه ندر
فحال روخصار کولی ماوی دکل دریه ندر

آه پیر افتاد لر استر و رویت گویم ایچین
دشمنی ابرک عاشق شید و کل درینند
عشق دوشی چنن کیول بکلر که سوتی
مقصود لیل ایچین سیه و کل درینند

همی کمان ابر و بیگان مشکانلرت قاشق خروچ
مقصود قسوت جنان قوغه و کل درینند
مستلک عشق نخوریم عالم بنم کران بلر
حاکم سرده بلا سوره و کل درینند

اول یوزی کول قاشق بلا بنم کوکلم چه در
آنی چوقدن سدریم حالانیم کوکلم چه در
نار و استغناسی چوق آت بنم کوکلم چه در
آیل هو اولور

خلق و عالم بریانه اول یاری و رسم بریاز
روی پرچم بریانه برعقده خانم بریانه
قصود اولمشه بریانه بریلیم خفج بریانه
قوه سالنور اولک سیمانیم کوکلم چه در

صورت کوزلر صیلائی اولمشه بر دلبون
دینک سور بیاض اولسون نراغی دلبون
ایله بلک اولسون نیاغی نه بنم کوکلم چه در
مم

نامه یاسم یاک دستمه قلم نابوط اولر
 حرفه اطاش نامه خاک استر مقب دود اولر
 ایزم داغی درونم شرنه وصفی قلم الوط اولر
 سینه حرف اوزر داغز نقطه فون

رنکی خالک وارکرم می دلیک سوزانه
 بجای عند شمه کافورده یقیم اود اولر
 کاهی کاهی تینه تینه اشانش کولان یوزه
 فردیه چشمین بجای شاهی مقصود اولر

سیاهی عند شد و سوزی تصرفی بهیش
 هر نه کیشم خاطر مزده نابیه توجور اولر

بیکاهی حصرة صد ساله پد یاداش اولر
 بر تبسم فون بهای دید فون یاش اولر
 بازی نوش فون عشاق ایتمک بولمیش کوز
 چشم سرتک سرتک ساقی عجب قلاش اولر

برقش میله بو یار کورنی میخاره تک
 الحذر ای صاده دل منیچیلر سیمه فلاش اولر
 سندی کنندن همان رازی درونم فاش اولر
 آما که دخی غنقله

اوله میخاره ریاض همته پیری مغان
 عاقبت سرکوبه میخانه ده فغاش اولر

دیون شریعه
زلف یار ایتی بنی عالمک رسواینج اولور
بیلک فالورسه بو شوب بوسوده نیچ اولور
نه نیاسم ایشدوب اولدی کرایتم خراب
بیلک برطفلی جفا جو یا تمناینج اولور

کنه طاطاری غمی اول شاهی سنک جنو اولد
یغدی دل ملکنی پشته پشته یغاینج اولور
بیکه زیباکی مزاجیم سنکی طرفی حذر
ایدیم سندن عجب عاشکاینج اولور

جور یلی افزون اید بر عشقی بیچاره
عجبه حاله ملی نعتی آشیداینج اولور
دیون
تاب مهری عاظندن وردی عنایتک الور
تدوشر لعلی لبندن جام صرپا زک الور
یاغ وارسک کون یوزن عرض ایلسن
تاب خصارت کور و باب مصفارتک الور

کرم ایدوب کندی نیچون بیک تاب و تابده
باد اوت مجلسه اول قاشوشنده قاتلی یاش تو ککچر چشم اشکبار
اول رفی زیبائی مراث مجله زک الور

ای ریاضی زخلری اول تاب صرت سوخ اولد
دری نظمده بنیم مجلسه اعد زک الور

ایک بوکون او قاشلک پای ایله دوشی کوئین
کوزلر قندج کبی ای ایله دوشی کوئین
او غدر و جاب یروکم بو حسنوه زینتی
غم دکدر نیند غم شیرینی بو یوردی کوئین

سردن عتلم الرماه جمالک قامتی
کوزم بیهوده کبی الدی نبی او قامتی
روز و شب کوزم بیده کوه قامتی
قامتی سلوی کبی نا حاله دوشی کوئین

مبتلایم بو جیهانده یوز بوا دنا
نه شیرینی درو صلتی شب کورم جهانده
اسمنی دورت صرف ایله قلدی بیان عافله
اولی منی ارفاضی و سون دوشی کوئین

سینفیلیم نیلیم اما نفی یوق
شندکی دلبرلر غیری یوق اصفافی یوق
بودم اما زان ایتدیم اوزکم غیری یوق
بلیم نیند صوره نا قیلر کوئین

دیون
بیشوفی دلبر در اول دردی بلاسی کوئین
عشق و سودن نیند یوقتر خلاصی کوئین
کندی بزغده ایله بلک دخی مجنونیم
کمه بلن کدر اولک کتلی کوئین

عشق دوشم تب تب بریا ایچن اولدم کوتاه
 عرش جقدی اهلبله زاری نلاسی کونین
 بیهوشی چرخ فلک غمی
 باره جسم اچلور نفی
 هب بوهار اولدی وصال هب سکه لر اولدی چین
 اچلمدی کولی بھری ایچم لاله سی کونین

دیون
 چوق شکر الحمد لله غنی که پروردی کار
 یخشی ایکی ملتی سلطانی سلک پروردی کار
 آگلی دیندن ایمانده اطلوغه طوطک غنی
 چار کتابه اوسته ایت نانی سلک پروردی کار

چون صحره نور یغار رحمت یغار کوکدن بیره
 لعل و کوه دری کیلغ کانی سلک پروردی کار
 یونسی دریه یوزنده کوشه ویردی دلغ
 خوب یارتک بالغی عانی سلک پروردی کار

چبوغ اوغلی سجد قلدی دایم حق درگاهنه
 دوشنب کوزدن براقه چوق زانی سلک پروردی کار

شیرین
 دیون
 یوق ایکان وار الیدی صیبهانی سلک پروردی کار
 عرش کورسی انسی جسم اسمانی سلک پروردی کار

امریلیدی چارلسلیک ویری جید قلدی قرار
جمله دن ایتدنه اعلانی سلی پروردی کار
هر هجان مصری دیری جیدی موسی دوت کتاب
امریلیدی دکنه ایچم اوردی عصاه دوت کتاب

او قنر اسمی شریفیله هزار قی عیسا دوت کتاب
بکری مریدین دوغالی سلطان سلی پروردی کار
جکیتیلر دای سنی مورملی نه ایدی نه ایتشدن
انجیل اوزر شریعت اوزر هر بکلامی دییشدنه

صاغ یاقندنه اصلای مای اقرار ایتشدنه
بر سوزیلر جیتی ضوای سلی پروردی کار
دیشیرینی قلمم نوله صدق الیه هر دم قوبیلر
زور دنیا دید غن بوشتر مای سوال

گاه دور رکوتنه ملاکه گاه دوزلر اصا بلر
اول وقت قلمم نوله دیوانی سلی پروردی کار
دیلون حکم رام کیا
منع حقنه ابد ابد آن کوهی دملدی
جمله مخلوق قان باعث نور انوار دملدی

جنت کتوا سرف عالمه فاش ایتمک
کهری کیچینه بر نوری ازهار دملدی

یوقا ایدی انسانی ملکرده دخی نام و نیشانه
نه ملکره وارا ایدی نه یوز بیلک وارا ایمان
اولب کلدی وجوده ایدی
امرا اولوب لوم قلمدن کلدی

قودرتک اظهار ایدی و ب وارا ندی نورا قلدی
سربیه محکم قلوب فاش اندی سری صباهی
قلدی دوزنیا یه منین اینیمک ایچون ادی
خلق ایدی و ب خاکینه اولدم اب کونش دلدی

داعیا ایچا کلن کندوب نتیجه دلیل
یوقی اشیایه حقک برکنه اولمش دلیل
خلق ایدی و ب حاویه ادمدن اول رب الجلیل
ادمک صلینه مومک الیه کافیه دلدی

و یون مگر
جودی ترکنده فنا یه جسمی ادم دلدی
اونلک ایچونه بیت حقدن آب زخم دلدی
اول ولد اب سرنیک معناسی نای الیدی
اونلک ایچونه کدن ایدی ابیدن کم دلدی

مولم دیدی وارد اوله روحی عرفتد انا
دینی تکلیفی ایله دیدی کافله سرکنا
اینا غیبوب ابراهیمی نمرود آطی اناشا
تبتی اطاش ایچین نرکس سوله شینم دملدی

ماه دروغده صود یلراج بوکلام نا احوالیدر
اوچندی مظله ایکان ایت جبریل اوستا سیدر
حضرت میخایلیک هی ققلاهی اولادیدر
دوغدی عیسیا به روح الله شیرین مسیم دملدی

ای عنینار اهلی اولوب ایلمه قایل صقن
اویجا ابلیس اعواسک هنر ایت غافل صقن
بوزنن فقه برحق تدبیر ایله هی دبل صقن
هابیلی اولردی قایلک ترابی دم دملدی

عم دیون کولهر
امرا یلیدی چارنسللیک الدی جسد قلدی قرار
یرتدی حضرت ادی جان انادند دوغدی
عشقه که خلق ایلدی جهات انادند دوغدی
کوک ایله جمله ملائکه یطوان انادند دوغدی

سایه شوملغوزده انسانك قهندز در
 نوع اولیانا و بیلیسن کون معنانه
 بونه قونتر اطا سز حیوان اناد و غند

کونانی کوهر تو کر کاملن ویم ایلسن
 ابراهیمه یندغی قوربان اناد و غند

د یون کمر
 سافرت اولدک خوده عالمدره وار ایلدی
 بیلی عوان قویب اینتی زان ایلدی
 بر اوله ملایک ایدی شولد شیطان اللعین
 حضرتی ادم سجدا به قلمغا عار ایلدی

نوح دوعاسی قبول ایلدی بولده طوفان
 بالغن قازنده یونان چکملی اوج کون زیان
 نوح و اطوب منجلیقدن ویریدی بر دم اسان
 یحییوب ابراهیمی ناری کولار ایلدی

تورق موسایه ویردی ایلدی اونی کلیم
 زبورک داووده ویردی ایلی جیلاسی قدیم
 انجیلی عیایه ویردی حضرت قرانی عظیم
 جمله سنده انصار اولدی کندی امداد ایلدی

زکریا ایبندی مجید پیرایلی دی حقہ شکو
مجنون داغلر بیتمه مولاسنی زکر
هی عی ویریشی نه اصلا عقل نه فکر
فرست بولدوچه کلاکه داغلر کارایلی
مانده

و زیون مجندی
کرم شهید لغ و نیلر ایب دین او غرنه جانله فدیه
چونکی اعدایه وار ب غوغایه کردی هجری

قنیه

من حق بلان حقیقت از برای ارتقای
خود آنکه بیلکه براسمی وارزگار اولو هر وقتیکه
هکم هانتقم دیدی مولایه سوری صدقیکه
نزدکی دونیا الیدی خرقایه کردی صدق
نیم ای نوع آنته

منی حق پرست
خود انک بیلک بر
هکیم
نرکی د دنیا ایله
صلی مومن لایچون حق پرستی جنتی
وارای سوزنده خلاف سولایک ای نوع آمتی
مذرتی عیسا وارای سما پرستی حق پرستی
دوغری بولون نشیمی چکنه منم جنتی
منایچون
بجنتونی لایلا ایچون
مذرتی

و غری بولدک ششمی
والدین
مذرتی عیال
بیل اولدوغده کورتم اول کولی رعنا ایچون
وردی احسن ناز ایدر اول بلبلن شیده ایچون
جان و سرون کیچدی دیلر مجنون فی لیلای ایچون
کندی غنقه صلب سودایه کردی صقیدی
عم

رېون شيدايه

طسندوب كونه بقون دويياي بلده كل بېډ
چوق ايديوب لان ايلمه ماط ايديو عاقبت
اول اوضي فرسنگ معنای بلده كل بېډ

عرب نك تركي هم اوقنشم فرسني سني
يوي صوته اتني مديت الدم دني
قاج صدف دراز بريت كرهاي بلده كل بېډ

حق نطق بډ نسبت ايلدي اسرار بوكون
طوره چخب قنيله بيلك بركلام سولشكو
صنفي كوند رصوفي موساي بلده كل بېډ

اوله بواجبون ديلده هم داسي طام
كل دانشي بېردم بېنك اولدم سلك انتهام
انتهام اولمش بېنك سلك كبي چوق شع
كوزون اچ هي علم شيداي بلده كل بېډ
علم

دیوت لکڑی

پروانه مثالی بنی بقدری کنه سوزانه بق
نازلیه قارشده چقشی ای کیول نازانه بق
کمی سنه وعده ویشی کمی لیدر دلینه
ماصلا ایدر عاشقلده بورایه درازانه بق

سندی قیرت ایچون بد اوزکه عززه بقنم
دونیانک ایشی طیاره اوزکه تزه بقنم
برملک مثالی صفاتی نازک کله بقنم
روزی محزون قورلاقی فیروز نیرانه بق

کیمی دنیا ایچون دولتی پایه بقدیلر
کیمی اخق ایچون قورعاز آیت بقدیلر
اولیالدا فیال نور سمایه بقدیلر
عشری کرسی یاردن اول حکمتی بنده بق

کیمی یقشی دینه دهی اطمینان بق
کیمی پایه ار اول سدری اعلایه بق
بوهراری فوره بوشر حبسی مولایه بق
کیمی بزناک ایچون جمله صیهان سزانه بق

علم

دیون کمر دیر کوسمشی
 صد الله نازی دیر کوسدی دیر کوسمشی
 بهی دوستلر کلفتم کوسدی دیر کوسمشی
 چوق نکلر اولسون خودایه ایدوب کوسمشی
 ساچی سنبل نو بهارم کوسدی دیر کوسمشی
 پیون از لک یازمکه بلک عاتقی شیدا سیم
 صانغین دوستلر بی یای ملک پیدا سیم
 کیچیشیم جانله سرون بر اولک فداسیم
 اول بزم کول یوزلی یارم کوسدی دیر کوسمشی
 لیلوی آب زلالدر قشقه دیلر قاندر
 روخلرک شمعینه دلیر نیجه جانلر یاندر
 کوزلکن خویله دیریم جملہ عالم حیراندر
 سن یوشی ماه طابیم کوسدی دیر کوسمشی
 ۱- سربیلدو سفنورم اول یوزی کونکاشی
 کھندن کونه دنیلن ی ناله افغانی
 دیریم یار اوغنه بلک دیریم بوجانی
 غمزہ سحر اقدم کوسدی دیر کوسمشی
 عمرت
 دیون
 چشتی
 رانی عشقه میل ایدلر بخش یان انان
 نیجه لقانلر طوشی درده دیوان انان

جمع اولسه برارایه جملای کاملده
اول قییمی قتلته یوزننه فسانه انانز
عاشقلقته بر حله کسینه فتم اولموش
روشنه فکر انیمیه عمان الین اهد الموش
ایلم عمان الینه دالموش

جسمه ییغنه دلیله لعل و کوهه یولموش
ایله صرافل طو ایش لعل و مرجان انانز
چار کوشه دور ایلم بلنم نیاسنی
چونکی سلك عارفه ایسلك بل بوزک معناسنی
بل

سنامه دغن - اوده ناسیز کندنه
سیاهه دغن اوده ناسیز کندنه
اصلی زاده اولمیک صنفه نه ناس انانز
چو ندم بوجان اوننی ارب بو اکار بلک
هده نصیحت الیه قهجه یی عقل افسانه بلک

دیر عیشم اولمک ایچن اولمیشم دیوانه بلک
یر بوزی جاهل بولموش اهد و بیجان انانز

د یون عاشو عکر عاقبت
نامه کو ملک اهورا انیم ککر عاقبت
بلک بو الیرون کزار انیم ککر عاقبت
المون هیچ کلر نام و نیسانده فتم
ایله برنکی سیلاه انیم ککر عاقبت

ای افندم سودیکم اویری صندم سک بنی
ایله که اوز جانم صادق لیرم بلک سنی
عود ایله عنبر ایله بیله دیم سیم اوتنی
ابنی داری موری مارا نیتیم کرت عاقبت

بلک سنی زاطن بیلریم شندی اولدک معتبر
سیدی اولدم الیوزون کنا بو عاشق عمر
قیدی الیوزون قارا نیتیم کرت عاقبت
اوستا دلک

دیون غریب
ای کیول واردم بوگون خشم ایله سولشمیه
هر کشته صله قلوب مردان ایله سولشمیه
صنقی که هوری دیر سک بلک اولدک صرافیم
قدرا سک حدن میدر عیان ایله سولشمیه

قد سیم سیم کونچینیم دریا یه قارشی سولیم
نسیم هم ندیم املا قارشی سولیم
دوریکتی کافیم هر یه قارشی سولیم
مئل انیتیم مییاغنه کلان ایله سولشمیه

ار صقدن طو طیم کلان ایله سولشمیه
پیری کولی خلق ایدان سجان ایله سولشمیه
هی غریب صند که خشم ایله سولشمیه
هر عتم وارهی جنون هر جان ایله سولشمیه

در یون نوالی ممکن دکل
 دردی غنچه اصله در شان ایلمک ممکن دکل
 مروه در او مدینه جان ایلمک ممکن دکل
 ال ایغ چک طییب معجزه حاجت قائم
 به جان ایچن ترکی جان ایلمک ممکن دکل

نه کوفان ایتم اقدم سوله نبدیم بلیم
 کوستر اول ماه جلالک نبدیم بر شاد اولیم
 اولدر سیک اول قیدی ایشکدن نیلیم
 باری تقدیر ایتمه قان ایلمک ممکن دکل

مشرین هر جا هیله عریک ایتمه تانی
 صنعتی اکیر ایدن کوهل اولدی خرفی
 نه قدر ایتم نصیحت رام اولیر اولنه خلق
 قوه داشدن لعل مرجان ایلمک ممکن دکل

یار مهران اولدیم دعوه قلوب کلیم دیش
 نقدی عدم هیا ایتم شبرها کول الیم دیش
 قاشی قویتم نوالی شاهنه اولیم دیش
 باطیها ها الیه عصیان ایلمک ممکن دکل

در یون ریزی شایسته دکل
 ای پیری کوزدن صالوب بوفنده که بخشی دکل
 بخشی ناموسی بخشی غار بخشی ادا بخشی دکل
 عاشقم بونجه سیطام ایتمه کونم بخشی دکل
 خالقندن خوف ایدوب ایتمه جفا بخشی دکل

چند کیم جور و جنادر دواله قیده نیم
 بیا هم ایله سلطانم نیم
 کیچولنه صبح اولنجی ارباقا م نیم
 ایلا ایچنده بک قولم خور الیک غشی دکل

قد قیمت لیمیان افسانه سلی بیل باغلمه
 هر کلان یون صقن پاران صدقن ~~هه~~ باغلمه
 کند یختندن کوب اغیا ~~هه~~ مالک اغلمه
 صقن امرندن فچوب کیم سولوق غشی دکل

ما نینیه عقلمه الدن سرده یغیا الیدن
 بک سکانه ایتم کورم سن بندت اییا الیدن
 رشی شایع ایدوب دلا به دستان الیدن
 ب وفا صقت بولور سن ایتدن غشی دکل

دیوان کیم
 یونیم بی وفا یارم بکون نیانیزی هیاچ
 ارفای نوسینه ایچیم قندی هیاچ
 یونیم بکون نیانیزی هیاچ
 یونیم بکون نیانیزی هیاچ
 یونیم بکون نیانیزی هیاچ

بلغم جسم نذر اولدوختیم قن بک
 ایله پوره دوش اولدم بولم بچاره بک

سېچه بولمىز بولانچىم دولانمىز نايىك
 بېك ياندىم كىندىك ايچىن اونبايىمى ھىچ
 دىر غم دىدالدى دولدى قاز ياشىلا
 سىم الب نىزدە واسم بولايى باغ

چوق عاشقىر كۆل اولمىش سونىز بولماشنىڭ
 قولىلار دريالار عشق اطاشى سوزى ھىچ

رايىلا، غمىر سىلام وىردىمى ھىچ
 اى بېكم كىلدىن كىشىدە بولمى ھىچ
 بېم ايلە صىجىت ايدوب اونىدوب كىل بولماشنىڭ اصلان
 يىل كېيى كالب كىچىك كىم كوردىمى ھىچ
 واراب سولە اوطنىم كىم كوردىمى ھىچ

ھاسلى عشقىك الدىك غىز اولدىم الامان
 بى وفا ايتلىك بى قاشلىك كېي قىدك كىمان
 نىچە بىراھ ايدىم نىچە بى قىلم قىمان
 قىطرىم ايلار الوىب احوالى سوردىمى ھىچ

كېچە كوندۇزار ايتىلىك ايلك كۆنم قان اغلىرىنى
 اطاشى عشقىك دىكلى ھېكم داغلىرىنى
 بىر غايىت نايىكار بولمى بىلدىنى
 بىر غايىت نايىكار ابرو ھزار وىردىمى ھىچ

خونزدن چشم دلبر غم سیالین پناه
 بجری عشق ایچیه بی پروا و ایورستانه یوز
 شمع پر سوزی کدار ایتیه عجیبی
 تاب دلدن شعله اب الیلیلک پروانه یوز

ساصری بیچن کلامز ^{عاشقی} شو فوز سعید
 نه فونه مایلز نه اغب افازنه یوز

دبون سعید
 عشق ایلده فریاد ایدوب اهرم جهانی انیلده
 نوه فلک سیاه کون مکانی انیلده
 ست اولوب بیروده کنیک عاشقه کیدرولی
 نغمه ستانده درجی زیانم انیلده

عاشقه هم ایلمز دوری زیانک دلبری لهر
 ناروقت شدتی تندک بوجانم انیلده
 روز کارن اقلادی کرد اب محنت کوستر
 اطاشی غشقم یاقه جری عانی انیلده

برمنور مننی رضوان دلبری سوش کوکل
 سعید شوقی ظیاسی هوری جنانی انیلده

[illegible]

بله سئله بار اولی صالرت بنی دوشمانده
چور قهر نده ماده اوغلاسم ایچمانده
تید المله ایدولون قانلی ییکان شکانده
یانجه طوطن نیشان اوغزنده یانان بله ییم

بله شیرینی شعور بوسانکی ناره واریدیر
چوق تدم ایسان نیا صفا یازان واریدیر
بندن اوزک سردیران بیده حیرت واریدیر
یوقه یوز اطاشن اوغزنده یانان بله ییم

دیون جیهان
نازنینم هرکن باغنده بغیان اولیم
نه گاه جات دیرب هر کوله جنان اولیم
ماه جمالک وارا کین کسیر حیرت اولیم

هر کلان یارم دیر عجب اویارم نیا
مد اعیلر قینز اکیان اشیان قیارم نیا
بله سئله عشقنم نازنینم عارم نیا
اوشکندن قول اولم صدرده سلطان اولیم

هر کلان یارم دیر یوق عددیه نسیتم
یاد لایله قوشمن بودر صحران نصیتم
سده اوزک یار سبوردم چوق کوزل عادتیم
سده اوزک یار سبوردم صحران نصیتم

دیوان شیرین
ای پیری سندن کبی دلای کلور یازوغم
سندن اوتری یاندغم اولده کلور یازوغم
سیچ کوندر باشغدر ایچکن دلیرقانی
فلق اولدی ایتیکن اقدار کلور یازوغم

عشق السون یاندم پروانلر اطلده
ویرسون مولانیم دردم جنان قد اطلده
عیب وکلدر باشغی اوسم هزارن طاشله
حینی اولدی بونیچکم کوفتار کلور یازوغم

الاله اغیار ایله طوطب نیچدم کزدیلر
بقدری جور و جفالده اسازدیلر
نبی بو حالده کوزلد بو شیرینه دیدیلر
بیان اولدی ایتیکن اقدار کلور یازوغم

دیون شاهی
عاشق کول کول کول نده زیبا النسون
عاشق کول کول کول نده زیبا النسون
قل نقوس قاشلار طرف کلاهندن عیان
غره نه شاکل ابروسینه غرا النسون

زلفی زنجیرن طور دلیزلر دیوانه سی
دولا شربادی صبا زلفنه شید النسون
رفع قل جهان جمال الله دلفد و زندن نقاب
کون یوزک ایناسنی کوستر بیلد النسون

سور قیین روضه کونیدن ای صوری لقا
باغ جنتدانی کافر تماشا نمودن
بیلبل شید آبی مدح انیس حامی قدین
لاله لاله نازه کلر کولدر متر لاله نمودن

دلیون بدرینک - بنیم
تانه لندی مجاره مزارطی بو غم بنیم
پا طیشاهی کل لطف ایله داغتمایوردم بنیم
ارطو غمی کس خود اده بکلم یوردم بنیم
وزارل مجلسنده ادمز میلن لشمون

زربا داغلدی یانما مالک ایدیم قوت
جمله لقماندر بغلسن چای قلم علته
مجدد اچیلرکم خبر تیرینی دولت
نازلی دل هند کار اقدیم دویینه غلغمون

اجل کلدی اوز روزه سله الم باغلدی
کاهی مو هنت کاهی فو قتا ایچار روزه اغلدی
دویینه اسار من عجبایی مسلم اغلدی
بدرینک قلبی عجب کور نیچ کور غلغمون

کیملو فصدولی
عزل

کدو کل بر ماه مهر لیه بنیم تک زار صبح
باشی اچوب پیشنه هکون یا قدس بر تار صبح

بصلا نیدم ایشی کندن یالنه
 اوینه شرم بیلک بیی کولنه
 دوست نبی الدطتی شیرین دلینه
 قدیمی براویم بیستی ایلدی

ایرلمیشم هکن کولی وارندن
 عالمه بطرسم اهوزارمندن
 توزرا منصوره دیر بنج یارمندن
 رقیب خیر کورمن آیراغ ایلدی

تجنیس

بئی ترک ایلدی قاشلری کمان
 بنیاسی اولمیان بردنم قلدی
 بنیا یار اولدی بردوری زیان
 چخایم کیدیم بوندنم قلدی

قلک اوندن بتر ایشین حالنی
 شونده کیری یاولر قوجین بیلنی
 افغانم ارطی زردنم قلدی
 بیلک بیی قوشی اوغدنم کولدی

سیدل الم چکمه بیله قلنم یارین بولنم
 قل اولدم قاپنده قدیم بلنم
 قلک سرن صاغ اوسن یارین بولنم
 قدری بلمین بردنم قلدی

عاشق کوهه دیرنه کوردم بند
 صو ویرسن انتقام الایم بند
 الای کوزلی چونکی ایرلدم بند
 چخایم کیدیم بوندنم قلدی

تجنیس

سرد و ستلر مرد بکا برهات
پاره لدی بزی بر قاشی قاش
سردن بکون حالمن اولمقته بیان

بیزار اولم همان خلقن دلیندن
یا نمدن شی دکل سیچن جانمدن
الای سوزی ماهم سکنین یا نمدن
الای بزی مهلت آیلغ جهات

فکرمده بولام کیمیز اولدم
بو آندی بر اضب سیچن اولدم
صبر و طاقت ککن ایدیز اولدم
امان خوفی کوزلی اولدم امان

عشق اولدی بیزه عظیم درانی
ظهور ایلدی کودنق دیشی
پایه وارنغ ککن کوهد دیش
نه ندرکن اولدی بر بیرن زمان

تجنیس

جدا کالبد ریسم صارند
درده درمان اولور سین ندرسن
روزی محشرده حق دیواننده
جواب ویر بر سین ندرسن

منصور کمندی لبناک تیغی
فرهاد شیرین ایچون دگری داغی
کیول قالمه فولغن چاغی
بوله محبوب قلم سین ندرسن

کرم ایله یوزره کوستر بهان یار
قولک سنی کور میالی قچ کونده
بلمم بنم قدیم ندن ششغون در
بنزادرم بهان یار

اولنجتک بر مویند کچیم
یوز چا و رب عد و لد کچیم
نسبت ایچن بود یار د کچیم
دیما سوره قورینند کچیم

یار یانته و ره بلمم صدر دن
ویان یوقتر بنی دویشم بود دن
صرفوشتم می اجمد کدر دن
کوران دیوت بوستانه کیچکوند

کلام کی جداه دوشتم نازیم دن
نیدی قره بغم عد و سوزند
خندان سبیل قولک کور دن
زمان واری ایرمزد کورم دن

تجنیس

جوتم تمی آه ایله زان
زری صرف ایلم نزانه صیف
یار بنی ایلمش تکی بیکانه
انلیم سزلم زمانه صیف

ماہِ طابِ جلالک لعلو مدیانہ
تیری مشکا ندرن نیشی کردیانہ
شاہِ دران زلفنی صلمشی ہریانہ
سیننی صاف اولش نداز حیو

عرض ایدلم غونجہ کولم اویانہ
سردن واز کلدیم جانم اویانہ
اوزی صلمشییم اہلی ہیانہ
زایع اولدی امکم ہم نازہ حیو

دیر خدایہ جویم دو فترقانہ
عشق بنی یاندہ مینشی ایتشی ویرانہ
روشان یوزن خوب خالک مزانہ
اھوزار ایتکن فیغانہ حیو

عم

تجنیس

کل کیول صا وایم کولشان باغہ
بلبل یوکنمن کول انجمن
اصحا باری صبا یارک زلفنہ
مویہ سرپسن تیل انجمن

کوزہ کورکن یار بنم اولہ
یار ولب یا ضرب خاتمی صوصہ
ایکی صورت بدتہا دہ بولنہ
صارلب یا طمہ بیل انجمن

قوریزلی منصور دیر بر شتغ دامه
سه سنی صلمه فریاده غم
یار او در که یارک لبندره آه
دوداغ تهر غم دیل انجمن

معلم
تجنیسی شمع

برکوزل پر چله چقشوه فاسده
کوله رله بجله دندانه کله
نوشه ایتشوخ باوه بنم الله
در لوکلنن سولیر مستاز کله

بهم شهر سید شیریندر سوز
چرخ فلکه کبی نقشه ایدر کوز
حوریدن ایدلشوه برکوز به قری
نکته عشقه ایچره قوربانه کله

بنده اولانلرک یوقدر صابی
جمله کوزلرک ایاق تابی
بوکیجه اچامش جنتلی قابی
برملک یاوروکی میدان کله

مولام بودولتی هر قوله دیریز
یارن که مسافری بوکیجه قالمز
براله کیدی بردخی کیریز
ادیان شمع یابا پروانه کله

معلم

فرضی
 مکتوبہ شریفہ فی حقہ فی حقہ فی حقہ
 سرکارِ خلقِ اشرار و فاجرین
 بوقتِ نالائقیہ فانیہ فی حقہ
 سرکارِ خلقِ اشرار و فاجرین
 عالمِ فانیہ
 مکتوبہ

وصفِ عالمِ سویدم کولِ بوزلی یارم دیشوہ
 اوقدم عشقِ کتابی بادشہ الامم
 صحر و قشع کاسوہ آہ و زاری کاسوہ
 شرمِ بیدگی کاسوہ فغانم کاسوہ

عتابه

صافا يا ولق لداخلي
مظن للحشر ما نلتكابه

او جيت للدار فلي امل
تعبت او ما جيت الدار
بيت

يا طاشي روح الحبابي علمهم
يرحو الظانين من الحبابه

او جيت للدار مظن علمهم
او خلوني لا يجي علمهم

ذهب صبي او فلي وراح مالي
او صبي راح من دون الحبابه

او جيت للدار شفت الراح مالي
وانا من دون جلمهم راح مالي
بيت

سوردي بالعم الككاك ليله
وداوي جرح قلبي بالعتابه

يا هند الخال خدك شبه ليله
او اجملك هذا سلمان وليله
بيت

صرت ليله وانى صرت لك مجنون
وداوي عمتي واشفي عتابه

يا غاوي لك هوا يا حشاي مجنون
او عكالي طاح بك وصبحت مجنون
بيت

دعيت المبتلى بهواك مسلول
طريح او منجهم طيب الشبابه

يا هو لحظه شبه السيف مسلول
فكايك لك على الجنين مسلول
بيت

صرت نوم عيني ليلا ونهار
او جوا احشاي من هجره لها به

عشم ومن وشا تكة زمر ونهار
او دمع العين اشبه السيول ونهار
بيت

جحت دمي بغير شهود واثبات
يا ما تذكر غدا يوم الحساب

يا ناهي لك المناق واثبات
او مالي صبر على الهجران واثبات
بيت

يا ناهي صرت اوصالي عاد ساعي
 وشوقي زاد لوبعد المساعي
 بيت
 يا ناهي فصاوتني ببيتك ثلاثه
 وكصوره من وربك ثلاثه
 بيت
 يا شامت الغيد بالمعشيقين اوساد
 يا مانع دروب الوصل اوساد
 بيت
 يا صومع مهجتي بهم النواظر
 كويت احشاي يا فدود النواظر
 بيت
 ولقي لساكن قلبي قط ما مال
 اولاي بعدك ابادي اهل نوما
 بيت
 حشم مالي وانت بالغير لاهي
 اولاي بعدك يساي القلب لاهي
 بيت
 لبس خمر عقيق او خمر ماع
 عفا كلبا سلاهم غير ماع
 بيت
 لبس خمر عقيق وخمر مرجاني
 او شي الصابني ما صاب نصراني
 بيت
 سربنا بالليل صابجنا المسيب
 ودمع العين على الوجينات سيب
 بيت
 سربنا بالليل وصبحنا الجديده
 ودمع العين على الوجينات سيب
 بيت
 على راسي احييكم بيت
 اقبال القوم يا حملوا
 بيت
 يا رب طليبي منك ثلاثه
 البيت والفرس والرياح
 بيت
 اسوي لي شهود اليد اوساد
 اولحني بعد فركاك ترابه
 بيت
 نيات بالليل ديان النواظر
 وراعي للنجم من صر الصباب
 بيت
 عفت كلهم وعنت الروح والمال
 او عدت اندب ولا اسع خطابه
 بيت
 اريد ابحي ونادي يا الهه
 هذا سباني وعذبي غدايه
 بيت
 خدوده من شعاع الشمس ماع
 وجوههم ينتشر على الثبابه
 بيت
 عفت دين اليهودي وصرت
 على شاتك يا مجذوب الرقابه
 بيت
 كظبترها من انهوده
 قبلما يشوفونا ولد الزنابه
 بيت
 اريد اصليح باظه جديده
 وبلجي شقري مع الرقابه
 بيت

عيرة

تبا عديم عنا بمعية غيرنا
واظهرتم الهيجان ما هكنا كنا
من اجل عنكم ان كرهتم منا
تبهون غيري وما منكم ثلثنا

واخلاتكم ما دست سلوه ولا منا
بين العبد بالظمايت سايلنا
واستعجبكم وكم والرهج
واستعجبكم الشبيه من قدامكم

ولكن دياركم غصبت تروني عود
ويسرقع الدسل منكم ولا منا
غيرة نظري لوجه الحبيب نسيمو
وافراق من اهلون على عفتهم

ولا كان ذاق الهوى عرف الهوى
ولا كان شرب الندام نديمو
لا تزعج الرجاك حول اخيادنا
لا تزعج الرجاك لست قديمو

مالي لسان لقول شامتش
الله يعلم اتقى مشلومو

م
غيره

رايتو غزالا يرعا بعشب واد
ركيك الخد ومسكنة فوادى
وان لبس البياض حبيته بدرا
وان لبس السواد سلب العبادى

حبيته مزهرا آك الصبح وبادى
وشعره غيرتها يشكا سوادى
وقامتكم البيرتبه كالفضن وبادى
وذاك البادى مسكنة فوادى

موال

جنى الليلي سموي امن المصابيح
 غابن نجوى ونضجاً بثوا بيجين
 بالله يا بيض كضري ذوا بيجين
 واتي الذي جان فضلي على فاكه وع
 هسج ينعون يعي فاسهم ونعم
 ديجين يا بيض على شلتي مايت عام

وامن البجالة حصل طول الزمان ايجين

موال

لشرفك الحال يا بن الخيرين ونقل
 ما شئت منك اديب وعل طباع نقل
 جوتك بنجـ يصالون الغروظ ونقل
 احنا عرفناك وما ندري احنا
 لتبيننا للنذل الما لهم غيره
 حيث اخبرك راعي الناموس والغيره
 ما كل من جاز بالروظ يحوش النقل

موال

يا زني الاوصاف شبرهت الغرب للعود
 وانزلت بمكباً جان ببيها الغنا والعود
 لمن كرمتهك وشفتك عن التزل انعود

ÖZ GEÇMİŞ

1990 yılında Elazığ'da doğdu. İlköğrenimini, Elazığ Selçuklular İlköğretim Okulu'nda; lise öğrenimini Elazığ Mehmet Akif Ersoy Yabancı Dil Ağırlıklı Lisesi'nde tamamladı. Daha sonra 2009 yılında okumaya hak kazandığı Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü, 2013 yılında Fırat Üniversitesi İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi'nden bitirdi. Aynı yıl içerisinde, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı'nda tezli yüksek lisansa başladı.

